

Gençlik Dünyası

AYLIK GAZETE SAYI 1 KASIM 87 300 TL. (KDV dahil)

Sosyalizme Adanmış Bir Yaşam

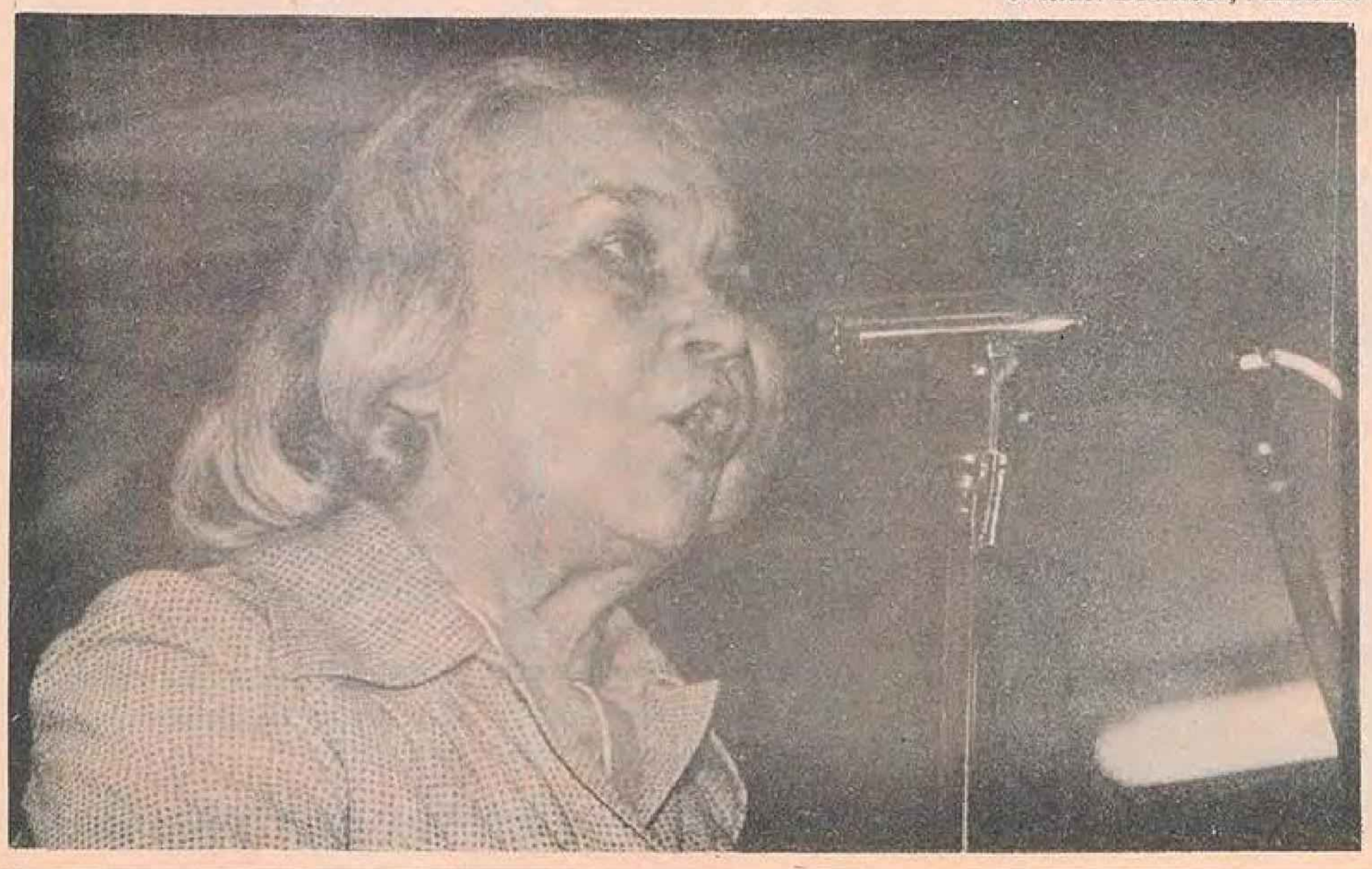
Tüm yaşamını sınıf mücadelesine adamış, inandığı davanın sonuna kadar savunucusu, azmin ve kararlılığın ifadesi olan BEHİCE BORAN'I saygıyla anıyoruz.

10 Ekim 1987. Düşünen beyin, konuşan yürek artık yok. Geride sosyalizm mücadelesine adanmış, binbir çile, hapishane, sürgünlerle dolu koca bir yaşam. Halkımızın seçkin evladı. Brüksel, Ankara ve İstanbul'daki en son yolculuğunda O'nu binlerce insan alkışlayarak uğurladı.

12 Eylül sonrasında en geniş katılımı oluşturan 20 bini aşkın insan katafalkın önünden geçerek saygı duruşunda bulundular. Daha sonra cenaze arabasının arkasında oluşturulan kortej polisin engellemesi nedeniyle kaldırımlardan yürüyerek Zincirlikuyu Mezarlığı'na vardı. Yurt dışındaki örgüt ve dernek temsilcileri ile B.Almanya ve Belçika Kominist Parti temsilcileri, Avrupa Parlementosu Komünist Grup Başkanı ve Fransız Kominist Partisi Politbüro üyesi Pierre Prachere'nin de hazır bulunduğu tören, binlerce kişinin mezar başında "Boranlar ölmez", "Kahrolsun Faşizm", "Zindanlar boşalsın" Siyasi tutuklulara özgürlük" sloganlarıyla son buldu.

TİP Genel Başkanı Behice Boran 1910 yılında 1 Mayıs'ında Bursa da doğdu. Orta öğrenimini Arnavutköy Amerika Kız Koleji'nde tamamlayan Boran, kazandığı burs ile Michigan Üniversitesinde yüksek öğrenimini sürdürdü ve aynı üniversitede sosyoloji doktorası yaptı. Türkiye'ye gelişinde kısa bir süre öğretmenlik sonra Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Sosyoloji Kürsüsü'nde Doçent oldu. Ankara'daki yaşamı ile birlikte örgütlü mücadele içerisinde yer alan Boran, fakülte arkadaşları ve tanınmış marksistlerle birlikte "Yurt ve Dünya" ve "Adımlar" dergisinin başlıca yazar ve yöneticilerinden oldu. Zamanın iktidarının hışmına uğramakta gecikmedi. Boran fakültedeki üç arkadaşı ile birlikte önce Fakülte Genel Kurulu, bu olmayınca mahkeme kararı ile uzaklaştırılmak istendi Mahkemede aklanınca son çare olarak kürsüsü lağvedildi. Diğer arkadaşları yurt dışında önemli görevler alarak öğretim kurumlarına yerleştiler. Boran Türkiye'de kalmayı yeğledi. Tercüme bürosunda çalıştı, yazılarını dergi ve gazetelerde yayınlamaya devam etti.

Devamı 11 sayfada

ÇIKARKEN

Bir yayın için en mütevazi çıkış noktası kendini kendince saptadığı bir ihtiyaca karşılık görmesidir. Kendini ihtiyaç gibi görmek aynı zamanda kendi ihtiyaçlarını da görmektir. Ama bir yayın için pek de olumsuz olmayan bu "edilgen" konumdan daha ileri perspektifler de olabilir; kendini aranır bir ihtiyaç haline getirmek, ya da kendisi dışında başka bir şeyi ihtiyaç haline getirmek gibi...

Bu sonuncusu bize göre en kapsamlı olanıdır; kendisi dışında genel bir şeyi ihtiyaç haline getirmek... Bu **genel** *şey, aynı zamanda çok özel bir şey. Tarif etmek gücümüzü aşıyor ama* **insanı** *tarif etmek, ona, onun sınırsız gücüne dikkat çekmek istiyoruz. "İnsanı insanın en yüce özü ilan eden" bir noktadan yola çıkmak istiyoruz.*

Türkiye'de buna çok ihtiyaç var; biz böyle sanıyoruz. Biz ancak bir ucundan tutabiliriz; herkes çabasının bir bölümünü bu noktaya yöneltirse bir şeyler başarabilir, böyle inanıyoruz. İnsan davranışının bütün yönlerine nüfuz etmiş çaplı bir sarsıntıdan sonra kendine gelmeye çalışan bir toplum görüntüsü içindeyiz. Öyle inanıyoruz ki Türkiye'de insan, kendine zorla dayatılmış olandan başka, bir de kendi "darboğazını" yaşıyor.

Bunun bir antitezi olmalı. Karamsarlığın kol gezdiği, herkesin ayağını basacak bir karış sağlam toprak aradığı bir toplumda antitez üretmek -değildir ama- bir mucize olsa bile, onu da henüz gözükmeyen, ama işte apaçık orta yerde duran şu insan yaratacak; dolayısıyla insan ihtiyaç duyulan enerjiyi kendi varlığından çıkaracak.

Hiç bir şey "yepyeni" olamaz. Gençlik hareketinin de geçmişinde düz duran kavramlar vardır; bunların aynen korunacağı ama tersinden kavranmış şeylerin ters-yüz edilip yeniden kavranacağı bir pratiğe ihtiyaç vardır; bu pratiğin içinde olmayı amaçlayacağız.

Bize göre gençlik hareketimiz, artık kalıcı doğrular üretebilecek kadar yanlış yapmıştır. Üstünde rahatça durulabilecek kadar geniş bir tecrübe üretilmiştir. Şunun şurasında 25 yıl kadar kısa, ama içine idam sehpalarının, gençlik katliamlarının, ömür boyu hapislerin, direnişlerin, döneklıklerin, pişmalıkların ve onurlu inatların hep birlikte sığacağı kadar da derin bir tarihtir bu. İnsanlık böyle dramlar yaşamaksızın hiç bir değer kuramamıştır; Türkiye'de gençliğin yaşadığı dram, yeni değerler yaratıp kökleştirmek için kafidir. Bu güvenliğin altını çizmeyi hiç ihmal etmeyeceğiz.

Bir şey daha: Türkiye gençlik hareketinin bugün "tersinebükülmesi" gereken bir yanı var. Öğrenmekte, yapmakta olduğu kadar aceleci olmamak. Genç olmamıza güvenmeyelim; insanlığın geçmişten geleceğe ne yapmak istediğini öğrenmek için bir tutam zamanımız var. Öğrenmeye de tezcanlı olmalıyız, yapmaya da. Bunun somut insan yaşamında ne anlama geldiğini dilimiz vardığınca açmaya çalışacağız.

İnsan olarak taşıdığımız gizli güçlere dikkati çekmeye çalışacağımızı söylemiştik; şimdi itiraf etmenin zamanıdır; böyle bir güç yok!.. Ama, sadece insnanlar için bahşedilmiş bir evrensel yetenek olarak "düşünmek" var. Bilimle donanmamış hiç bir eylemin, haklı ve amaçları bakımından soylu olsa bile, yetkin olamayacağı gerçeğini, hem kendi ihtiyacımızı belirlemek, hem de buna dönük ihtiyaçlar yaratabilmek için sürekli akılda tutacağız.

İnsanın binde biri kadar geniş olabilirsek, kendimizi başarmış sayacağız. Kendi gençlik iddiamızı insanın geleceğe ilişkin evrensel iddiasına bağlayıp, kurmaya çalışacağız.

Gençlik

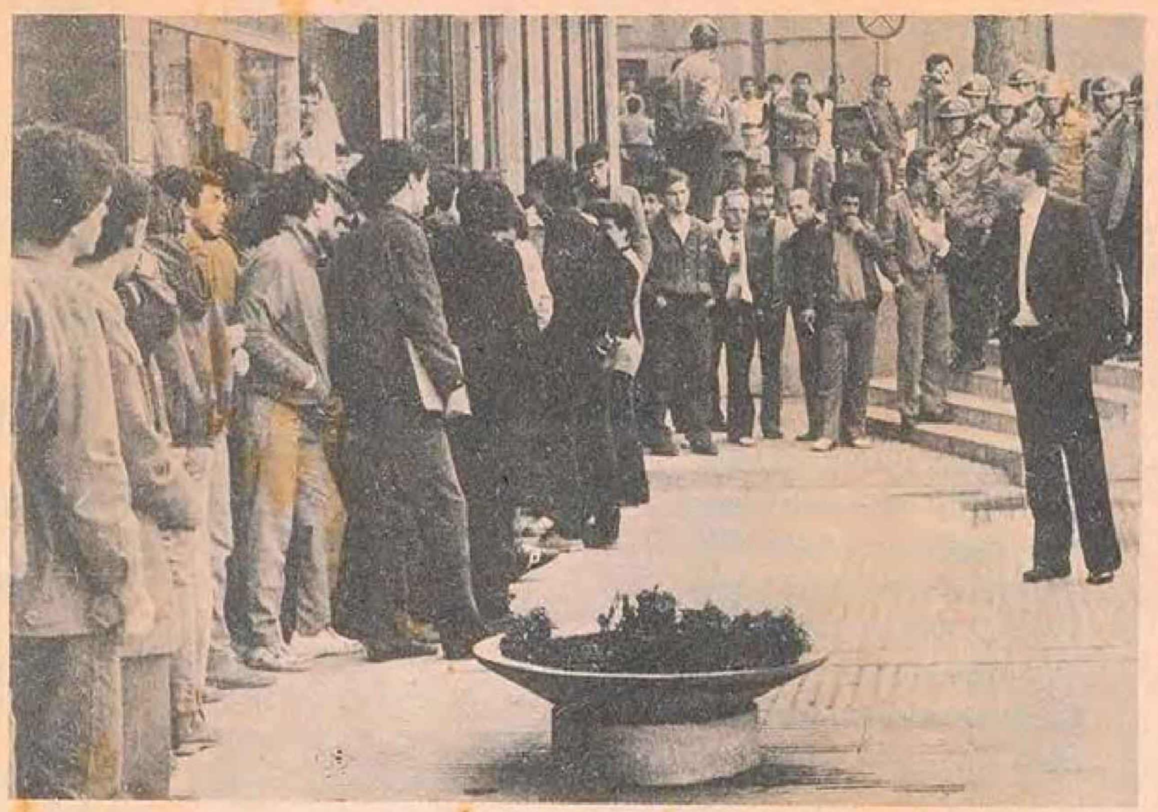
ATILMALARA SON!..

Atılmaların Sorumlusu Öğrenciler Değil

Doldur-Boşalt Sisteminin Mucidi YÖK ve İktidardır

"Yüksek Öğrenim Kanunu"nun ünlü 44. maddesi (Atılma maddesi), sayısı yarım milyonu bulan üniversiteli gençlik için bir karabasan. 1981 yılında üniversitelerin başına kurulun YÖK belası onbinlerce öğrenciyi sokaklara atmakta hiç bir sakınca görmüyor. Ancak, ne zaman ki öğrenci gençlik giderek daha örgütlü ve daha güçlü olarak sesini yükseltti, doldur-boşalt sisteminin mucidi YÖK ve iktidar sus payı olarak af (!) çıkarmaya başladı. 1984 yılı *40 bin* öğrencinin üniversitelerden atıldığı yıldır. Doldur - boşalt sistemi en büyük açmazına bu yıl girdi. Üniversite kapılarında sayısı 600000'i bulan yığılmayı eritmek için üniversitede okuyanları atmak gibi, "İnsan unsurunu dışlayan YÖK zekası için üniversitede okuyanları atmak gibi, "İnsan unsurunu dışlayan YÖK zekası ürünü

> Atılmaların yığınsallığı karşısında af gibi geçici çözümler çok çabuk iflas etti.

Mücadelemiz demokrasi mücadelesinin bir parçasıdır.

> Sorunun köklü çözümü 44. maddenin değiştirilmesi değil, tümüyle kaldırılmasıdır.

çözüm(!)lerin "açmazı, atılmarın yığınsallığı ve affın kaçınılmazlığı oldu. Ancak bu geçici çözüm çabuk iflas etti.1985 yılının sadece şubat döneminde 5000 öğrenci YÖK'ün hış-

Devamı 11 sayfada

DDGF Heyetinin Türkiye Ziyareti

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'na üye 3 gazeteci Türkiye'ye geldi. Fransız "L'humanite" ve "Avout-Garde" çalışanı Frank Gatti, Norveçli 'Bağımsızlık" gazetesi çalışanı Björn Johannesen, Federal Alman "Elan" dergisi çalışanı Adrian Geiges, Türkiye'de kaldıkları bir hafta içerisinde; SHP yöneticilerini, Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem'i, Çağdaş Gazeteciler Derneği ve Öğrenci Derneklerini, Migros grevci işçileri ile Yarın, Yeni Aşama ve Gençlik Dünyası dergilerini ziyaret ettiler.

İstanbul'da Gençlik Dünyası yöneticileri ile yapılan görüşmede, çeşitli ulusal ve uluslararası konular, gençlik hareketleri ve sorunları üzerinde bilgi alışverişinde bulunuldu. Sıcak ve samimi bir şekilde geçen görüşmeden sonra ilişkilerin daha sıklaştırılması konusunda görüş birliğine varıldı.

Bu arada 18 Ekim'deki Behici Boran'ın İstanbul'daki cenaze törenine katıldılar. Türkiye'den ayrılmadan önce bir basın toplantısı düzenleyen DDGF he-

Devamı 11 sayfada

DDGF ile ülkemizdeki gençlik hareketi bütünleşmelidir.

DERİ-İŞ GREVİ: Kararlılığın Zaferi

1980 sonrasının en uzun grevi olan, Türk-İş'e üye Deri-İş sendiksının Kazlıçeşme'de 117 işyerinde 2500 kişinin katıldığı ve 129 gündür devam eden grevi anlaşmayla sonuçlandı.

İşçi Sendikasının yüzde 91'lik ücret zammı istemine karşılık, işveren sendikası yüzde 61'in üzerindeki bir orana yanaşmıyordu. İşverenler, Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu (TİSK) ilke kararlarından taviz vermiyorlardı.

Öte yandan dikkat çeken bir başka husus bu grevlerin nasıl olur da hayata geçirilebildiği idi. Zira 1983 yılında çıkarılan 2822 sayılı Toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt yasasını görenlerin ilk tepkisi grev hakkının ciddi bir biçimde engellendiği yolundaydı. Artık grev

Gençlik grev dayanışmasının canlı örneğini verdi

Devamı 11 sayfada

TAHİR HATİPOĞLU:
Bu kilidi çözmeliyiz

Günümüz Türkiyesi'nde üniversiteleri çağdaş bir yapıya kavuşturmak ve Özerk-Demokratik Üniversite idesini gerçekleştirebilmek için bir çok görüş ortaya atılmasına rağmen, YÖK altıncı yılına girerken Özerk-Demokratik Üniversite açısından katedilen mesafe yok gibi.

Yukarıda değindiğimiz konularla ilgili Doç.Dr.M. Tahir Hatipoğlu'nun düşüncelerini aldık. 1986 yılında kurulan Öğretim Üyeleri Derneği'nin Genel Sekreterliği'ni yürütmekte olan Hatipoğlu, 10 yıl süre ile Diyarbakır Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Histoloji Doçenti olarak görev yaptıktan sonra, Gazi Üniversitesi'ne geçti. Burada da 4 yıl süre ile görev yaptı.

1983'te YÖK'ün dayandığı ideolojiye ters düştüğü için, YÖK'ün gazabından kurtulamamış ve 1402'likler arasına katılmış olan Tahir Hatipoğlu ile Üniversite üzerine söyleştik.

□Sayın Hatipoğlu, öğrenci ve öğretim üyeleri olarak baş belamız YÖK'le başlayalım isterseniz. Şimdi YÖK'e herkes karşı. Ama YÖK belasından kurtulmak için neler yapılabileceği konusunda net bir şeyler üretilemiyor. Bu konuda siz ne düşünüyor sunuz?

-Bence bu konuya baştan girmekte yarar var. Bugün Türkiye'de herhangi bir konu veya kurumla ilgili olarak genel yorumlar yapmak oldukça yaygın. Örneğin YÖK antidemokratiktir, öğrenciyi küçültüyor v.s. gibi... YÖK'ün öğrenciyi bu duruma nasıl soktuğu, bunun ayrıntılarının araştırılması işini hiç kimse üzerine almıyor. Öyle ki, geneli düşünme bile herkesin işi olmuyor. İki kişi düşünüyor. O düşünce kamuoyuna mâl olmuyor. Geneli de o iki kişi dışında başkası düşünmez oluyor.

Geçenlerde boykot ve açlık grevi yapan öğrencilerle görüştüm. Sorun 44. madde idi. Ya kardeşim, nedir bu 44. madde biliyor musun diye soruyorum. Doğru dürüst yanıt veren yok. Birisi genel olarak dedi ki: Çok sınav var. Sınavlarda herkes başarısız oluyor, kalıyor. Arkadaşımızın bilgisi sadece bunlar. Kendisi 44. maddeyi bir kez bile okumamış. Yani Türkiye'de böylesi bir hımbıllık var. YÖK konusunda birinci sıkıntı da bu. Bir işin ayrıntısını bilmeden o işle ilgili geleceğe yönelik düşünmek zor bir iş.

□ -YÖK adı size neyi çağrıştırıyor, YÖK dendiğinde ilk aklınıza gelen şey nedir?

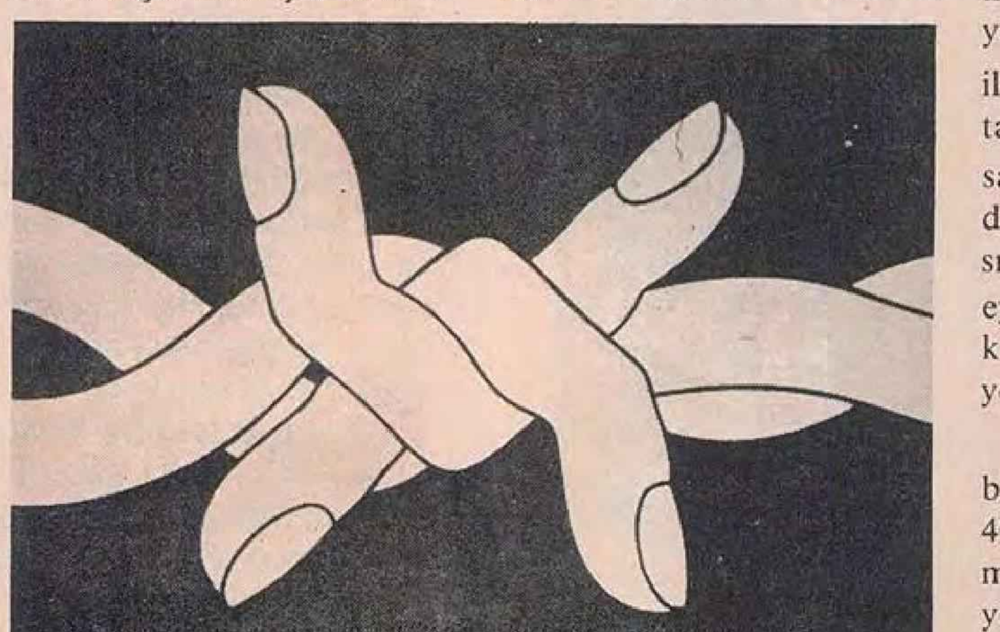
-Türkiye'de Üniversitenin geçmişini bilirseniz YÖK'ün ne olduğunu daha iyi görürsünüz. Bir örnek vereyim. Eskiden 1750 sayılı yasaya göre, öğrenci temsilcileri Yönetim Kurulları'nda yer alıyorlardı. Bu gün bunların hiç birisi yok. Bırakalım bunları, öğretim üyesi ile öğrenci arasında sevgi temelinde bir diyalog olmadığı için, öğrenci normal olarak öğretim üyesine soru sor-

üyelerinde de durum aynı: 80 sonrası bilgi aktarmayı seven öğretim üyeleri üniversitelerden atılınca, geri kalan öğretim üyeleride bu bağı hepten kopardı. Bu nedenle YÖK= Cansız üniversite diyorum.

□ -Sayın Hatipoğlu, bir ide olarak Üniversite nedir? Üniversite eğitimi nedir?

Türkiye'de YÖK'le birlikte üniversiteler tam anlamıyla üniversite olmaktan çıkarıldılar. Adı üniversite ama içeriği itibarıyla üniversite olmayan yüksek okullar durumuna geldiler. Öyleyse gerçek üniversite nasıl olmalı? Bir kere adı üzerinde üniversite bir bilim kuruluşudur. Daha doğrusu bilimin üretildiği yerdir. Yoksa kuruluş çok, Et-Balık Kurumu da bir kuruluş...

Üniversiteyi diğer kuruluşlardan ayıran yanı, özgür yapısı olması, yani bilim üreten bir kuruluş olması. Bilim üretme işi ise ancak araştırma ile olur. Araştırmanın yasak olduğu bir kuruluş bilim kuruluşu olamaz. Bir örnek vereyim. Şimdi YÖK'e göre Kürt halkıyla ilgili bir araştırma yayınlayamazsınız. Bu ne demektir? Bilim özgürlüğü yok demektir. Örneğin dil konusunda GÖRÜŞ dergisinde Gencay Gürsoy bunu yazdı. Bir yasa var: "Ancak Türkiye'nin tanıdığı ülkelerin dilleriyle yazı yazılabilir, yayınlanabilir." Bu gün Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nde Latince bölümü var. Ama Türkiye'nin tanıdığı resmi dili Latince olan hiçbir ülke yok. Bu şartlar altında Latince bölümünü kapatmak lazım, Latince bölümünde okuyan biri Latince tez hazırladı diye yargılamak lazım.

□ -Sizce Üniversiteleri özerkliğe kavuşturmak için, çağdaş demokratik eğitim veren birer bilim yuvaşı haline getirmek için öğrencilerin önünde duran engeller nelerdir?

-Şimdi üniversitelerin özerkliğe kavuşabilmesi için öğrencilere düşen görevlerin yanı sıra, öğretim üyelerine düşen görevler de var. Keza eski Üniversitelilere düşen görevler de var. Eski Üniversiteliler tarafından şimdiki Üniversitelilere gerçek Üniversitenin ne olduğunun, nasıl olduğunun kavratılması, anlatılması gerekiyor. Sonra sıra öğrencilere geliyor. Yani işi kavramış, motor güç olan kişilikli öğrencilerin vakit geçirmeksizin örgütlenmesi gerekiyor. **Artık örgütsüz hiçbir işin yapılması mümkün değildir.** Bunun iyi kavranması gerekiyor. **Örgütler insanı toplumsallaştırıyor, dayanışmayı artırıyor, insanın çevresini genişletiyor.**

Özerk ve demokratik olmayan Üniversite'ye karşı hem Üniversite içinde, hem de Üniversite dışında mücadele verilmesi gerekiyor.

Öğrenci örgütleri, kendi çatıları dışında kalan Üniversite öğrencilerini bu konuda eğitiyorlar. Yani öğrenciler birbirlerini eğitiyorlar. Yukarıdan eğitilme değil, kendi içersinde tartışarak eğitilme var ki, bu çok daha sağlıklı oluyor.

Üniversite dışındaki mücadele ise çeşitli türdeki eylemler ile olabilir. Açık oturumlar, imza kampanyaları, yürüyüşler ve Parlamento düzeyinde bazı girişimler bu çalışmalar için bir kaç örnek olabilir. Esas olan kamuoyu oluşturmaktır.

Bu gün benim gördüğüm kadarıyla, Üniversite'de, YÖK'ten sonraki Üniversite'de örgütlenme yeni başladı. Öğrenci arkadaşlarla görüşüyoruz. Örgütler bizim beklediklerimizin onda birini bile yapamıyorlar. Ya öğrenciler henüz tam aydınlatılamadıkları için, bu işin önemini kavrayamadıklarından, ya da toplumsallaşmayı bilmediklerinden dar kalıplar içinde kalmaktalar.

Yedi öğrenci biraraya gelmiş bir dernek kurmuş ve o yedi kişi birbirleriyle geçinemiyor. Bu örgütlere Üniversite'den baskı var, emniyet güçlerinden baskı var ve daha bir yığın baskı varken, dernekler kendi içlerinde de çekişme halindeler. Bu arkadaşlar bu duygusallığı aşmak zorundalar.

Başka olumsuzluk da öğrenciler ile öğretim üyeleri arasındaki kopukluk. Kendisine ilericiyim, demokratım, sosyalistim diyen bazı öğretim üyelerinin, öğrenciler kendileriyle görüşmeye geliyor diye ödleri kopuyor. Bunun da aşılması lazım. Öğrenci örgütleriyle, ilerici öğretim üyelerinin diyalog halinde olması gerekiyor. Korkmamak gerekiyor. Bu kilidin çözülmesi biraz da buna bağlı.

Cerrahpaşa'da oturma eylemi

C.T.F.'nin İstanbul Üniversitesi'ne bağlı fakülteler arasında önemli bir yeri var. C.T.F. atılmalar ve bir çok konuda yaşanan sorunlarla ilgili olarak İ.Ü.'de baş sırayı alıyor denebilir. En büyük özelliklerinden bir taneside, İstanbul'da ilk başvuran öğrenci derneği olmasına karşın C. T. F. Ö. D'nin hali hazırda tüzel kişilik hakkının, binbir çeşit bahanelerle engellenerek verilmemiş olması. Yasal bir derneğin sağladığı imkanlardan yoksun olmalarına rağmen ilerici-devrimci öğrenciler başta olmak üzere meselelerine sahip çıkan öğrenciler anti-demokratik uygulama ve haksızlıklara karşı birlikte tavır ve eylemler geliştirip, aralarındaki iletişimi sağlamaya çalışıyorlar.

Atılmalar konusuna şöyle bir göz attığımızda C.T.F.'de 400 civarında öğrencinin atılmış durumda olduğunu görüyoruz. Bu durumla ilgili olarak C.T.F.'li öğrenciler "Atılmalar ve Fakülte bünyesinde uygulanan Baraj sistemindeki anti-demokratik haksızlığın kaldırılmasını isteyen bir dilekçe kampanyası başlattılar. Yaklaşık 400 öğrenci kampanyaya katıldı. Kampanyadan üç hafta sonrasına kadar dilekçelerine cevap alamayan ve sorunların çözümüne ilişkin hiç bir ilerleme göremeyen öğrenciler sorunlarını kamuoyuna duyurmak amacıyla ve başka yolları kalmadığı için 20 Ekim 1987 günü dekanlık binası önünde oturma eylemi gerçekleştirdiler. Oturma eylemi oradan geçenler tarafından ilgiyle karşılandı. Bu arada eylem yerine gelen sivil polisler de fotoğraf makinalarıyla eyleme katılanların tek tek resimlerini çekerek eyleme olan "ilgilerini" gösterdiler. Saat 10'da başlayan oturma eylemi saat 15.30'da öğrenciler tarafından eylemin amacına ilişkin olarak bir açıklama yapılarak sona erdirildi.

İ.Ü. Hukuk'ta Yeniden Ö.D. Başvurusu

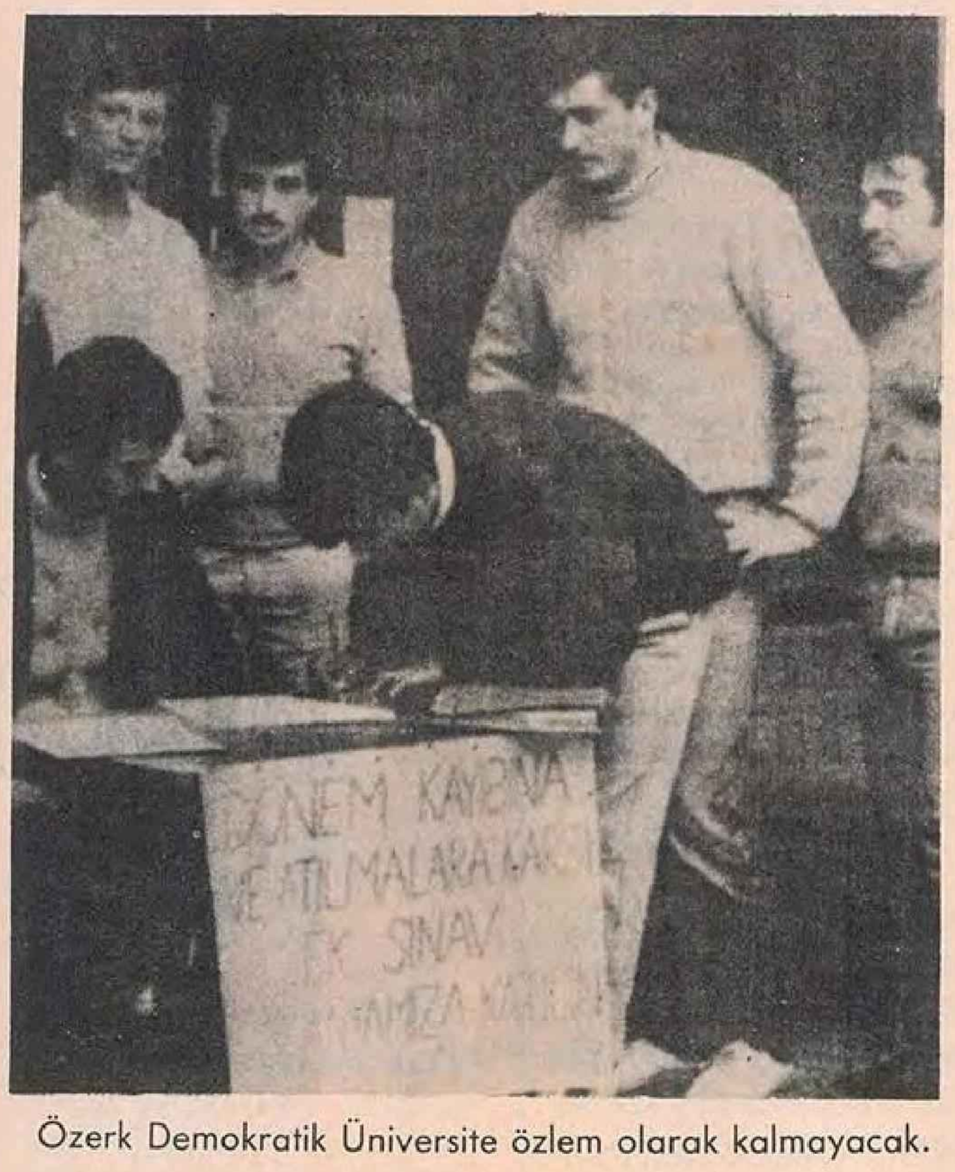
İ.Ü. Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği (İHFÖD) 1985 yılı sonunda kurulmuştu. Ancak eski bir derneğin varlığı öne sürülerek belgeleri geri verilen dernek kurucularının 1986 Mayısında idare aleyhine açtıkları dava İdare Mahkemesinde sürüyor. Davanın hala sonuçlanmaması üzerine yeniden başvuru kararı alan Hukuk Fakültesi öğrencileri Kasım ayı başında yapacakları seçimle kurucularını belirleyerek ikinci kez başvuru yapacaklar.

TÜÖD Şenlik Düzenliyor

Tüzel kişiliğini kazanmış olan Trakya Üniversitesi Öğrenci Derneği 15 Kasım Pazar günü bu güne kadar yaptığı çeşitli kültürel ve folklorik çalışmaları düzenlediği bir şenlikle sergileyecek. Şenlikte öğrencilerin hazırladığı halk oyunları, halk müziği, skeçler ve şiir gösterilerinin yanısıra Grup Yorum ve Grup Merhaba da özgün müzikleriyle yer alacak. Yaklaşık 3 saat sürecek olan şenlikten sonra üye kampanyasını ve üye kaydını başlatacak olan T.Ü.Ö.D. yöneticileri 42 olan üye sayılarının 150'ye çıkmasını hedefliyorlar.

Yıldız Üniversitesinde 2500 İmzalı Dilekçe

Yıldız Üniversitesi Öğrenci Derneği geçen öğretim yılında başarısız olan öğrencilere "ek sınav" hakkı verilmesi için imza kampanyası başlattı. 12 Ekim Pazartesi günü üniversite bahçesine bir masa koyarak kampanyayı açan öğrenci derneği üyeleri, sınavların bir eleme-atılma aracı haline getirildiğini belirttiler. Bir hafta içinde 2500 öğrencinin imzaladığı dilekçe, kampanya sonunda öğrenciler tarafından topluca rektörlüğe verildi. Hanüz rektörlükten bir yanıt alamayan öğrenciler, haklarını almakta kararlı olduklarını söylediler.

Özerk Demokratik Üniversite özlem olarak kalmayacak.

Öğrenci Postası Üzerine

Öğrenci Postası demokratik öğrenci hareketinin bütününün yayın organı olmak zorundadır. Öğrenci Postası bir tartışma zemini değildir ve olmamalıdır da. Öğrenci Postası öğrenci gençliğin akademik demokratik ve bir nevi sendikal -bakınız bir nevi sendikal diyorum- sorunlarını işleyen, demokratik öğrenci hareketi içindeki bütün grupların çalışma ilkeleri üzerinde kesin bir mutabakata vardıkları, bir yayın organı ve kollektif örgütleyici olmalıdır. Demokratik öğrenci hareketi içindeki farklı gruplar kendi farklılıklarını Öğrenci Postası'nın sayfalarında tartışmazlar. Kendi dergilerinde tartışırlar. Çünkü Öğrenci Postası ayrı anlayışlardan gelen militan öğrencilerin kitle içindeki güçleri oranında birbirleriyle koalisyon yaptıkları bir devrimci merkez değildir. O, demokratik öğrenci hareketinin önündeki sorunları hareketin bütününü kucaklayan bir perspektif ile inceleyen, onlara ortak çözümler öneren demokratik bir birlik organıdır. Bugünkü Öğrenci Postası'nın merkezi demokratik bir birlik organıyla uzaktan yakından hiç bir ilişkisi yoktur. Bugünkü Öğrenci Postası başka başka ağızlardan da çok yinelendiği gibi, Yarın Dergisinin ekidir. Hemen söyleyeyim, biz yayın hayatına atılırken Yarın Dergisini dost ve kardeş bir dergi olarak belliyoruz. Ancak bugün artık iyice gizlenemez hale gelmiş olan bir gerçeği dostluğumuza gelebilecek halelden sakınarak söylememezlik edemeyiz.

Öğrenci Postasının demokratik bir birlik organı olması gerekliliği, demokratik öğrenci hareketinin içinde hiç tartışma olmayacağı anlamına gelmez. Ancak bu tartışmalar uzun boylu Öğrenci Postası sayfalarında yer almazlar. Mesela Öğrenci Postası'nın Haziran/87 tarihli sayısının 9. sayfasındaki "Sol Sekterizm ve Birlik" başlıklı yazı gibi yazılar Öğrenci Postası'nın niteliğinin ne olduğu yolunda hiç kafa yormamaktan kaynaklanmıyorsalar, olsa olsa bir kötü niyetin ifadesi olabilirler. Yarın dengeler değişip "Reformizm ve Birlik" diye bir yazı yayınlansa hepimiz biliyoruz ki, söz konusu yazının yazarı Fatma İnci arkadaş ve böyle bir yazıyı Öğrenci Postası'nda yayımlamakta hiçbir beis görmeyenler feryat etmeye başlayacaklardır. Sorunun öncesini düşünmezseniz, o gün için haklı da olacaklardır. İşte tam da bu yüzden bu konuda gereken itina daha bu günden gösterilmelidir.

Demokratik öğrenci hareketinin uzun ve boş tartışmalara ayıracak zamanı yoktur. Tabii ki birlik stratejiktir ve üzerinde anlaşılan genel ilkeler mevcut değilken bu konuda hassasiyet göstermek haklı bir kaygıdır. Ancak mesela önümüzdeki bir TÖB-DER misali vardır. Yani üzerinde anlaşılabilecek genel ilkeler vardır. Ayrılık noktalarını hep önde tutmak, kendiliğindenliği ve ilkesizliği savunmak bizim harcımız değil. Çünkü önce demokratik öğrenci hareketinin içindeki her tek unsurun dahi karşı çıkamayacağı temel bir ilkesellik boyutuna ihtiyaç var. Hemen ardından da, **merkezileşmek, bize göre, demokratik öğrenci hareketinin kalıcı ve gelenek yaratıcı bir mecradan akmasını sağlayacak en önemli güvencelerden birisini teşkil edecektir.**

İ.Ü.'de atılmalara Karşı Dilekçe Kampanyası

İ.Ü. Öğrenci Derneği "atılmaların sona erdirilmesi, atılan bütün öğrencilerin geri alınması" taleplerini içeren bir dilekçeyi İstanbul Üniversitesi çapında imzaya açtı. Ayrıca atılmalara karşı bir dizi kampanyayıda gündemlerine aldıklarını belirttiler. Bu arada İ.Ü.'ne bağlı fakültelerde atılmalara karşı toplanan dilekçeler ve yapılan eylemlerde İ.Ü. Öğrenci Derneğinin bu kampanyasına destek oldu.

İ.Ü. Öğrenci Derneğince yapılan açıklamada "İ.Ü. çapında imzaya açılan ve öğrenciler tarafından yaygın şekilde imzalanan dilekçenin Kasım ayı başında topluca rektörlüğe verileceği belirtildi.

DEMMÖD 2. Olağan Genel Kurulu Yapıldı

Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık-Mühendislik Fakültesi Öğrenci Derneği 2. Olağan genel kurulu, 24 Ekim 1987 günü yapıldı. Yönetim kurulunun aklanması ve yapılan konuşmalardan sonra seçimlere geçildi. Saat 10'da başlayan seçimler 12'de sonuçlandı. 112 üyeden 59'unun oy kullandığı seçimlerde 30 oy alan yönetim kurulu şu üyelerden oluşuyor; Mehdi Tanrıverdi, İbrahim Saral, Özcan Avcı, Muhittin Uçar ve Şefika Mısırlı.

İ.Ü.SBF Ö.D. Mahkemede Yürütmeyi Durdurdu

İ.Ü. SBF Ö.D. tüzel kişiliği bulunmadığı iddiasıyla çalışmalarının durdurulması üzerine İdare Mahkemesine yaptığı başvuru sonucu geçtiğimiz ay İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurma kararı aldı. Tüzel kişiliğini kazanan Siyasal Bilgiler Fakültesi Ö.D. Kurucuları Genel Kurul hazırlıklarına başladı.

ETÖD'den Dayanışma: Ege Dişçiliğe Armağan Özel Sayı

ETÖD E.Ü. Diş Hekimliği Fakültesi Öğrenci Derneği'nin hukuki durumunun uygun olmaması üzerine Diş Hekimliği 1. Sınıf öğrencilerine yönelik özel sayıyı endisi bastırarak, ETÖD'ün dergi imtiyazı ile Diş Hekimliği Ö.D.'ye verdi. Armağan özel sayı birinci sınıflara dağıtıldı.

DHÖD "GERÇEK"ine Kavuştu

Dokuz Eylül Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği Gerçek adlı bir dergi yayınlamaya başladı. Derginin ilk sayısı, 1. sınıflara yönelik tanıtma sayısı olarak hazırlandı. Yeni ders yılı başında dağıtılan Gerçek dergisinde 1. sınıf dersleri, hocalar, yurtlar, dernek hakkında bilgilere yer veriliyor. Hukuk fakültesine yeni gelen öğrenciler tarafından büyük ilgi ile karşılanan Gerçek G.D. Basın-Yayın birimince düzenli çıkarılacak.

H.F.Ö.D. Genel Kurul Toplantısı Yapıldı

A.Ü. Hukuk Fakültesi öğrenci derneği 1. Olağan genel kurulu, Derneğin kuruluşundan 2 yıl sonra toplanabildi.

13 Ekim günü fakültenin küçük bir salonunda yapılan toplantıya 58 kişi katıldı. Toplantıda Başkanlık divanının seçiminden sonra Y.K'nın faaliyet raporu onaylandı. Daha sonra tüzük değişikliği önerilerinin görüşülmesine geçildi. Değişiklik önerileri üzerindeki konuşmalardan sonra değiştirilmesi istenen maddeler tek tek onaylandı. Tüzüğün 13. Md.sinin (Bir kimsenin başkan seçilememesi) şeklindeki genel kurul iradesini sınırlayan ve aynı zamanda deneyimli temsilcilerin yönetim kurulunda çalışmasını engelleyen hükmüde tüzükten çıkarıldı. Böylece tüzükteki anti demokratik hükümlerde çıkarılmış oldu.

Tüzük değişikliklerinden sonra dernek organlarının seçimine geçildi. Yapılan oylama sonunda: Nurten ÇAĞLAR, Hatice HOCAOĞLU, D.Ali ÖZKAN, Rasim YAĞLI, Selçuk BAL, Yönetim kuruluna seçildiler.

Toplantı temenni ve dileklerin okunması ile sona erdi.

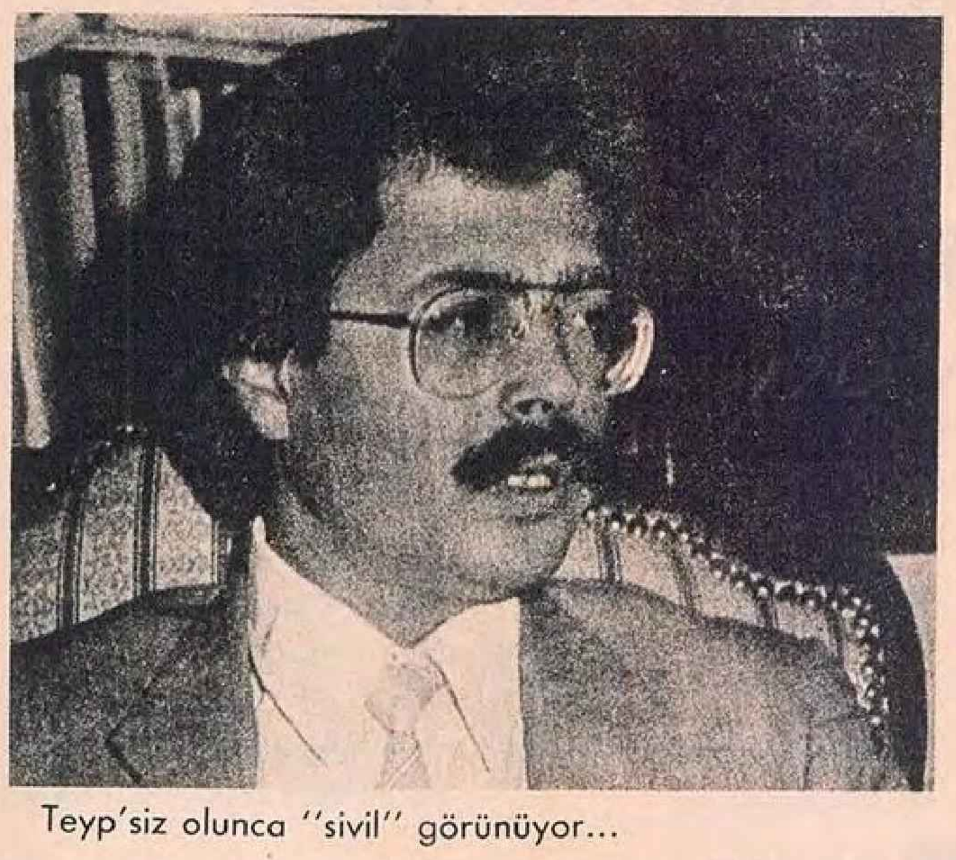
D. Ali ÖZKAN

MÜTEVELLİ HEYETLERİ

Cumhurbaşkanı ve Doğramacı'nın üzerine titredikleri YÖK sistemini kaldıracağını ya da değiştireceğini ilan eden partiler kervanına ANAP da katıldı. Seçim öncesi kamuoyuna yapılan açıklamalar arasında YÖK'e de dokunulacağı izlenimini veren Özal, bu konuda baş "Abdülmecit Kesbiçer"i Adnan Kahveci'ye tam yetki vermiş. Kahveci ne yapacağını açıkça söylemiyor ama bizim de katıldığımız tahminlere göre YÖK kademeli olarak kaldırılacak ve yerine mütevelli heyetleri geçirilecek. Bu uygulamanın ilk olarak Boğaziçi Üniversite'sinde yapılacağı da basına sızan bilgiler arasında.

Bu uygulama ile Özal üniversitelerin özerkleştirildiğini öne sürecek. Ama gerçekten öyle mi olacak? Bizce yalnızca şunu söylemek mümkün: bazı üniversiteler YÖK'ten ayrı yapılara kavuşturulacaktır. Uygulamanın ilk olarak yapılacağı üniversiteleri incelersek (Boğaziçi, İTÜ, ODTÜ, İstanbul Üniversitesi) bu okulların özel sektörün nitelikli eleman ihtiyacını karşılayan üniversiteler olduklarını görürüz. Temel işlevi özel sektöre eleman yetiştirmeye indirgenmiş okulların yönetimi niçin özel sektöre verilmesin? Bu Özal mantığı için çok doğal bir önermedir.

Özel sektör üniversiteler üzerindeki etkinliğini YÖK'e rağmen sürdürmekteydi. Buna en açık örnek, ilk mütevelli heyetli üniversite olması öngörülen Boğaziçi Üniversitesidir. Bu okul zaten YÖK kontrolünde değildi., kıyafet yönetmeliğinden sınıf geçme ve ortalama sistemine varıncaya kadar Boğaziçi Üniversitesi YÖK'ün koyduğu kuralların dışındaydı. Bunları yapabilmesindeki hikmet, öğrencisi, öğretim üyesi ve yönetimiyle özel sektörün hizmetinde olmasıdır. Şimdi Özal'ın yapacağı bu durumu resmileştirmekten başka bir şey olmayacaktır.

Teyp'siz olunca "sivil" görünüyor...

Üniversitelerin mütevelli heyetlerinde yerlerini alacak olan sayın sanayicilerimiz, ihracatçılarımız, bankacılarımız artık eğitimi kendi istekleri doğrultusunda ve dolaysız olarak yönlendireceklerdir. Özal'ın yapmak istediği üniversiteleri özel sektöre, hem de karşılıksız devretmektir. Bu uygulama, genel özelleştirme planının bir uzantısı olarak da görülebilir. Temel amaç üniversiteler ile tekeller arasında işbirliğini geliştirmek ve sağlamlaştırmaktır.

Üniversite öğrencilerinin bu konuda çok duyarlı davranması ve mütevelli heyetlerinin özerklik getirmek yerine iktidara bağımlılığı arttıracağına dikkat çekmesi gerekiyor. Bu oyunun boşa çıkarılması için Özerk-Demokratik Üniversite Kurultayına büyük görevler düşmektedir. Gerçek Özerk-demokratik üniversite hedefi öğrenci tabanında benimsenir ve anlaşılırsa üniversite gençliği üzerinde hesap yapan Özal ve benzerlerinin oyunlarını boşa çıkartmak zor olmayacaktır.

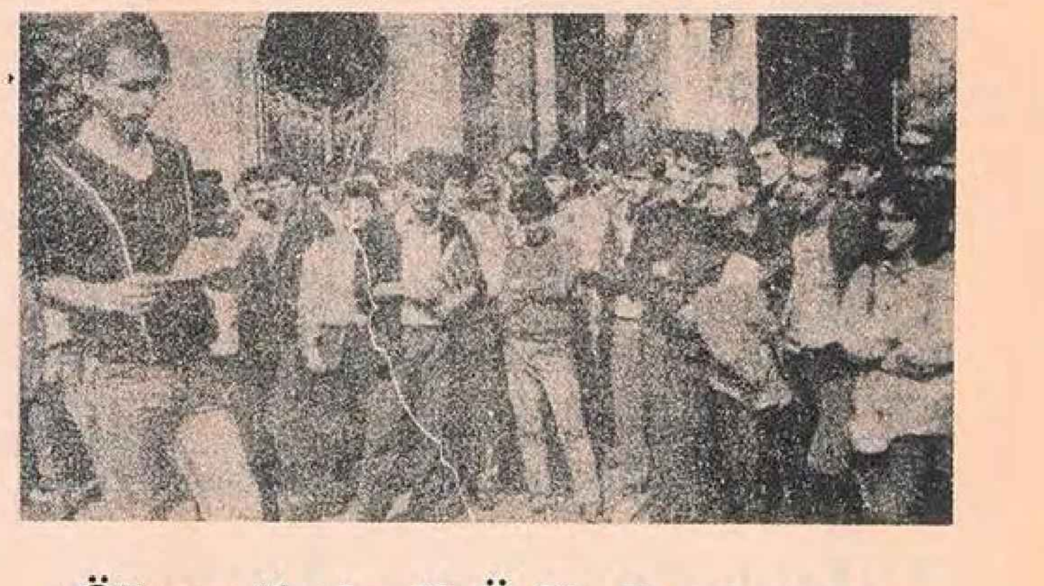
Çanakkale'de Yüksek Okullar

Çanakkale'de 2 yüksek okul var ve toplam 1200 öğrenci öğrenim görüyor. 600'e yakın öğrencinin okuduğu Çanakkale Eğitim M.Y. okulu, öğrenci derneği faaliyetlerinin olduğu bir okul. Ancak 2 yıllık öğrenim sonucu öğretmen olacakları için, dernek bir türlü kuruiamıyor. Eğitim öğrencileri, Ö.D. kurucu ve üyelerinin öğretmen olma şanslarının olmadığı oysa tek şanslarının öğretmenlik yapmak olduğunu söylüyorlar. Çanakkale'deki diğer yüksekokul ise, Çanakkale Meslek Y. Okulu ancak burada sosyal faaliyetler öğrenci derneğine ilgili 3-4 kişiyle sınırlı. Eğitim öğrencileri, derneği M.Y. Okulu kursa bizde o çerçevede yararlanırız diyorlar.

Çanakkale'deki bir ilginç durum ise Kültür Derneği faaliyetleri... Tiyatro, halkoyunları çalışmaları, yüksek öğrenim gençliğinin büyük ilgisini toplamasına rağmen, Çanakkale siyasi şube polislerinin de dernekte sabahtan akşama kadar oturması sonucu bir kaç aylık çalışmalara ilgi azalmış durumda. Yüksek öğrenim gençliği kahvelere bile pek gidemezken öğrenci evleri biraraya gelebildikleri tek yer oluyor.

Protesto

YÖK Üniversiteleri 5 Ekim günü resmi törenlerle açıldı. Öğrenci Derneklerinin açılışlarda konuşmasını uygun görmeyen rektörler gençlere öğüt verdiler. İstanbul Üniversitesi'nde yapılan törende İktisat Fakültesi Öğrenci Derneği temsilcisinin konuşmasına izin verilmedi. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi salonunda yapılan törende Rektör Cem'i Demiroğlu'nun konuşması tempolu alkışlarla kesen öğrenciler daha sonra salonu terkettiler. Marmara Üniversitesi'nde yapılan törende Dernek Temsilcilerinin Öğrenciler adına konuşmasına izin vermeyen rektörün bu tutumunu protesto eden bir grup öğrenci YÖK'e hayır!, Yaşasın Özerk Demokratik Üniversite diye slogan atarak okul bahçesinden uzaklaştılar.

Dokuz Eylül Üniversitesi'nde 150 öğrenci zehirlendi

D.E.Ü'ne bağlı Tıp, İlahiyat ve Hukuk fakültesinde yedikleri öğle yemeğinden zehirlenen 150 öğrenciden 58'i tıp fakültesi hastanesine kaldırıldı. 20 Ekim Salı günü İlahiyat Fakültesi'nde pişirilen öğle yemeğini yiyen öğrencilerden zehirlenerek hastaneye kaldırılanların tamamı Tıp Fakültesi öğrencisi... Tedavi sırasında kullanılan serum paraları öğrencilerden alınmak istendi. 9 Eylül Tıp Fakültesi öğrencileri 21 Ekim Çarşamba günü bu olayı protesto için yemek boykotu yaptılar.

Öğrencilerin Y.Ö.K. Protestosu

İstanbul Üniversitesi Ana kapısı önünde 6 Ekim günü saat 12.30 sıralarında 200 kadar öğrenci toplanarak YÖK'ü protesto ettiler. İ.T.Ü. Gemi İnşaat Fakültesi Öğrenci Derneği Temsilcisi dernek adına bir konuşma yaparak, "Üniversitelerde hüküm süren YÖK baskısından bunaldık. Arkadaşlarımız her an okuldan atılma korkusu içinde yaşıyorlar. Demokratik Öğrenci Haklarını savundukları için okullarından uzaklaştırılan Öğretim üyelerinin tekrar geri dönmesini istiyoruz" dedi. Beş dakika süren bu eylemden sonra öğrenciler hızla dığıldılar.

"Haraç" Diyen Öğrenciye Ceza

9 Eylül İktisadi İlimler Fakültesi Ö.D: üyesi Süleyman Ergin'in geçen öğretim yılı sonunda dernekçe çıkarılan bülten'de yayınlanan bir yazısında öğrenim harcına "haraç" dediği için 9. Asliye Ceza Mahkemisi'nde hakkında açılan dava geçtiğimiz ay içinde sonuçlandı. Dernek üyesi Süleyman Ergin 27 bin lira para cezasına çarptırıldı.

AÖF'te Öğrencileri Oyalama Oyununu Bozalım

Ülkemiz gençliğinin bugün en önemli sorunu zor şartlar altında yetişmeleri ve öğrenim haklarını elde etmek için anti demokratik bir ortamda mücadelelerini YÖK ve benzeri kurumlara karşı sürdürmeleridir.

AÖF öğrencileri olarak kendi sorunlarımızı duyurmaya ama bunu yaparken de kendimizi diğer üniversiteli arkadaşlarımızdan soyutlamaya çalışmadık, diğer üniversiteli arkadaşlarımızı ilgilendiren sorunların bizleri deçok yakından ilgilendirdiği bir gerçektir.

AÖF kuruluş amacında bilincinde olmakla birlikte çaresiz olarak bu okula devam eden bizler, AÖF.ni gerçek bir üniversite düzeyine çıkarmak için mücadelemize devam edeceğiz.

AÖF. bir eğitim kurumundan ziyade öğrencileri, oyalamak ve uyutmak isteyen gençleri belli bir düzeyde tutmak amacında olan ve işsizler ordusuna eleman katmamak için düzenlenen bir oyundur.

AÖF harç bedelleri ile ve sınav sisteminin anlaşılmazlığı ile biz öğrenciler üzerinde ağır bir yüktür. bir dönem boyunca toplam sekiz dersten yalnızca cumartesi ve pazar günleri olmak üzere altı defa sınava giriyoruz,

Kitap sorunu hala çözümlenebilmiş değil. Kitapların sınavlardan çok az bir zaman öncesinde gelmesi biz öğrenciler üzerinde olumsuz bir etki yaparak öğrenmenin geciktirilmesi ve geçiştirilmesi sağlanıyor.

Harç bedelleri düzenli olarak gönderiliyor. Çünkü onlar için önemli olan bu öğrencinin başarıs mı?Bunu hiç sormayın, o ikinci planda kalıyor, bizleri öğrenci olarak kabul edecekleri yerde birer sermaye bankası olarak görüyorlar.

Genel olarak savunmaya çalıştığımız ve eleştirdiğimiz konu AÖF'nin bir öğretim kurumu olarak gençliğe neler verdiği neler götürdüğüdür. Tartışılması ve açıklanması gereken konu budur. Okullar açmak önemli değildir. Önemli olan onu çağdaş, demokratik ve insancıl bir düzeye çıkarmaktır.

HER ŞEY İYİ BİR YAŞAM İÇİN

Eyüp Bardakçı

İstanbul Üniversitesi'nde Harç Cezası

İstanbul Üniversite'nde harcını yatırmayan ya da taksitini eksik yatıran öğrenciler final sınavlarına alınmıyorlar. Bu nedenle sınava giremeyen dolayısıyla sınıfta kalan ya da atılma durumunda olan öğrenciler, harçların eksik taksitlerinde gecikme faizinin zaten alındığını ve sınava sokulmama cezasının keyfi bir uygulama olduğunu söylüyorlar. İstanbul Üniversitesi öğrencileri 1987-88 öğrenim yılında bu keyfi uygulamaya son verilmesini talep ediyorlar

İÜ Diş Hekimliğinde 306 İmza

İ.Ü. Dişhekimliği Fakültesi'nde tek bir sosyal-kültürel faaliyetin bulunmadığını belirten öğrenciler aralarında yaptıkları geniş katılımlı toplantılar sonucunda çeşitli kültürel kolların kurulması için dekanlığa başvurmayı kararlaştırdılar. Bu amaçla imzaya açtıkları dilekçe 306 öğrenci tarafından imzalanarak 30 Ekim Cuma günü bir grup temsilci tarafından dekanlığa verildi.

LİSELİLER ANLATIYOR

Öğrenci sorunları denilince ilk akla gelen yüksek öğrenim gençliği oluyor. Ortaöğrenim gençliğinin sorunları ise bu gürültü-patırdı arasında ya kaybolup gidiyor ya da hiç duyulmuyor. Üniversitelerin bile bir kışla disiplinine dönüştürüldüğü günümüzde liselilerin durumunu varın siz anlayın artık.

Bu sayımızdan itibaren liseli gençlik köşenizde elimizden geldiğince Ortaöğrenim gençliğinin sorunlarını açmaya, tartışmaya, onların kendi seslerini duyurmaya çalışacağız.

Herşeyin tartışılmasından yanayız. Baskılar, yasaklar, ilişkiler, gençlik sorunları yüksek sesle dile getirilmeli, yasaklar aşılmalı, örgütlenme ve dayanışma yükseltilmelidir.

Gençlik Dünyası

YARIN GEÇ OLABİLİR

En kötü uyuşturucu esrar, morfin, eroin gibi damardan veya toz halinde burundan vs. alınan maddeler değildir. Günümüzde en yaygın uşuşturucu TV, radyo, sinema gibi iletişim araçlarından yararlanarak insanların beyinlerine hükmetmek ve yönlendirmektir. Özellikle son yıllarda ki "gençleri politikadan uzak tutma" düşüncesinin etkisiyle yoğun bir uyuşturma, duygusuz, duyarsız insanlar yaratma çabasına tanık oluyoruz. Bu böyle bir çabaki bir taraftan gençleri yarının sahipleri olarak gösterip insanları kandırmak, hem de gerçekte onları birer görmeyen koyun haline getirmeyi içeriyor.

Ustalıkla ve ağır ağır ve de bazen gizlenmeye gerek görülmeyen sopalarla onları yola getirmek için ellerinden geleni yapan insanların son umudu bir çaba bu. Vitrinlik demokrasimizin gerçek yüzünü anlatmak için anayasa profesörü olmaya gerek yok. Hergün olup bitenleri görüp azıcık düşünmek yetiyor. Gün geldiğinde yapılan haksızlıkların, eşitsizliklerin, adaletsizliklerin, yolsuzlukların hesabını soracak insan kalmasın istiyorlar. Çünkü yalanlar üstüne kurulmuş bir oluşumun, gerçekleri gören insanların müdahaleleriyle durdurulacağını biliyorlar. Asıl nedeni neydi? Böyle bir sürünün oluşturulmasında amaç, düzen dediğimiz düzensizliğin sürüp gitmesini kolaylaştırmaktı Herakleitos'un dediği gibi, "Ruhları barbar olanlar için gözler ve kulaklar kötü tanıklardır." Ve bu yüzden bu günün gençleri olarak bizler haksızlıklarla, acılarla, işkencelerle damgalanmış bugünlerin tanığı olmak boynumuzun borcudur.

Doğrunun kaç 9 köyden kovulduğu bilinmeyen şu günlerde, yalan söyleyen insanlar köy yöneticileri oldular.

Neye malolacağını bilmeden genç arkadaşlarımız konuşmayan, okumayan, duyarsız insanlar olarak yaşıyorlar. "Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın" diyen arkadaşlarımız, umarım o yılan bir gün kendilerine saldırdığında, sesini yükseltecek kalabalığı hangi vicdanla bekleyecekler. Her şeyi bir "Yarın olacak" düşüncesiyle görüp bugünü kabullenmek de başka bir tuzak. Hatta köleliğin mazereti. Herkes artık sesini yükseltmeli. Birgün haksızlıklar bizi sardığında yardım İsteyeceğim insanlar olsun diye bugün biz haksızlıklara uğrayanların yardımına koşmalıyız. Arasıra yapılan çıkışların yerine sürekli haksızlıklara karşı "ETKİLİ MÜCADELE" parolamız olmalı. Genç olmanın, en önemlisi insan olmanın gereklerini gözardı etmeden barışçı ve bilinçli mücadelemiz için seslerimizi bugün yükseltelim. Yarın geç olabilir.

Ali Ulvi Özdemir
A.Ü. S.B.F.
İşletme Bölümü

Liseli Gençlik Karşı Çıkmaktan Bıkmayacağız.

- Biz Kartal Lisesinde okuyan bir gurup öğrenciyiz. Bu mektupla sorunlarımızın hiç değilse bir kısmını yansıtıp sesimizi duyurmak istiyoruz.

Her yıl spor, fotoğraf, tebeşir, silgi parası toplanıyor. Bu kadar parayı vermemize rağmen beden eğitimi derslerinde yararlanabileceğimiz doğru-dürüst bir basketbol topumuz bile yok. İdare bizden her yıl aldığı spor paralarını nerede kullanıyor diye merak ediyoruz.

Güçlükle sürdürdüğümüz tiyatro çalışması birlikteliğimizin ve direncimizin somutlandığı tek yer. Tiyatro faaliyetinde yer alan insanlara kelimenin tam anlamıyla "serseri" gözüyle bakıyorlar. "Siz şifayı bulmuşsunuz" deniliyor.

20 kişilik sınıfta 33 kişi ders yapıyoruz. Öğretmen masası olmadığından ilk sırada oturanlar arkadaki sıralara sıkıştırılıp öğretmen için yer açıyorlar.

Öğrenci olmak fena, Ya lise öğrencisi olmak?..

Okul gazetesinde yayınlanacak yazılar müdürün insafına kalmış. Bazı yazarların kitaplarının okula girmesi yasak. Düşündüklerini açıkça söylemek de. Aksi takdirde disiplin kuruluna verilirsin ve en az üç gün okuldan uzaklaştırılırsın. Tüzük, kararname ve kurallardan şikayet eden ve nasibini alanlar arttı. Çünkü uyulması gerektiği söylenen her sözde baskı ve sınırlama var. Gönüllü katılım, birliktelik, karşılıklı konuşularak elde edilmiş sonuçlar ne yazık ki ortada yok.

Şimdiye kadar çok şeyler söylendi, yazıldı - çizildi ama sonuç yok. Bizler yine sorunlarımızı yazmaktan, iletmekten, çağdışı kurallara karşı çıkmaktan bıkmayacağız. Herşeyin tartışılmasından yanayız. Baskıların, yasakların, ilişkilerin tartışılmasını savunuyoruz. Okullardaki öğrenimin bir baskı aracı olmaktan çıkarılmasını istiyoruz. Daha özgür daha insanca ve güzel bir yaşam için...

Özmen Erden

Körfezde "Amiral Battı"

Ortadoğu'yu hareketli tutmak çıkarlarına uygun düşen ABD, körfezi, kendi oyununun kurallarına göre bölgedeki ülkelere kabul ettirmeye çalışmaktadır. Bu bölgede yaptığı manevralarla Dünya ülkelerine körfezdeki bu davranışını onaylatmaktadır.

İran ve Irak arasında 8 yıldır süren savaşın , körfezdeki yansımalarını, Pentagon tarafından kontrol altına almaya çalışmaktadır. Böylece petrol ihracatını güvenlik altına almakta ve bölgedeki güç dengelerini elinde tutmaktadır.

Bunu sağlamak icin saldırganlığını bile ortaya koymaktan çekinmeyen Pentagon, İran'ın ABD bayraklı Kuveyt tankerini "Sea Isle City"i füze ile vurmasına misilleme olarak körfezdeki İran'a ait iki petrol platformunu bombaladı. Böylelikle körfezdeki gerilim bir hayli artmakta ve buda pentegon'un körfezi silah-

landırmasını dünya kamuoyunun gözünde aklamaktadır.

Türkiye'de iktidar sahibi ANAP'ında ortadoğu meselesinde ABD'ye yakın olması, ortadoğu da ABD'nin çıkarlarına nasılda sahiplendiğinin acı ama gerçek bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Üsküdar'da Barış Yürüyüşü

Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Haftası'nın başlaması dolayısıyla kapatılan Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem tarafından düzenlenen yürüyüş Üsküdar yakaşında başlayıp Motorla Avrupa yakasına geçilerek son buldu.

Kapatılan Barış Derneği davasından 8 yıllık mahkumiyet kararı bulunan Mahmut Dikerdem B.M. Silahsızlanma Haftasının başlaması dolayısıyla görüşlerini belirterek, bugün tüm dünya ülkeleri çeşitli gösteriler düzenleyecekler, biz de Barış Derneği olarak sesimizi duyurmak istedik.

Kitlesel gösteriyi yasaklar dolayısıyla gerçekleştiremediklerini bildiren yürüyüşte çeşitli örgüt, sendika, temsilcileri ile aydınların katılmasıyla gerçekleşti.

M. Dikerdem konuşmasında; "Biz burada Toplanırken aynı zamanda Hiroşima ve Nagasaki şehirlerinde de insanlar toplanacak. Dünyanın bütün ülkelerinde barış dernekleri aynı saatte çeşitli gösteriler yapacak.

Çanlar çalınacak, binlerce güvercin havaya ucurulacak. Biz de Barış dalgasını Üsküdar'dan motora binerek, Avrupa anakarasına taşımış olacağız."

ATATÜRK BARIŞ ÖDÜLÜ

Yurdumuzda iki yıldır verilmeye başlanan Uluslararası Atatürk Barış Ödülü, bu yıl Federal Almanya Cumhurbaşkanı Weizsaecker'a verildi.

Ödül töreni Devlet Opera ve Bale Salonlarında yapıldı. Törende yaptığı konuşmada "Devletin belirli bir ideolojiyi ve dünya görüşünü benimseyip, karşıt görüşlere baskı yöntemleriyle cevap verdiği ortamlarda özgür bir diyalogun gelişmesi mümkün değildir. Dünyada barışı isteyen, kendi ülkesinde de barışı amaç edinmelidir. Bu bazen bireysel insan haklarının daha sağlam daha sağlam güvencelere bağlanmasını kimi durumlarda ise sosyal adaletin iyi gerçekleştirilmesini, bazen ırkçı sınırlandırmaların kaldırılmasını ve azınlıkların korunması anlamını taşımaktadır.

Tutuklu ve mahkumların hukuk devletin ilkeleri çiğnenmeden insan onuruna yaraşır muamele görmeleri konusu demokrasilerin başarılarını ispatlamaları gerektiren sınavdır.

Weizsaecker'ın bu konuşmasına, "Türkiye'de yaşayan insanların tüm hakları anayasamızın ve bağımsız Türk adaletinin teminatı altındadır." diyerek Kenan Evren tarafından cevap verildi.

Kenan Evren'in şiddetli cevabını alan Alman Cumhurbaşkanı'nın konuşmasının 'bir demokrasi dersi' niteliği taşımasına siyasal çevrelerimiz, özellikle Federal Almanya sol çevrelerinin Cumhurbaşkanlarını etkilemeleri üzerine yaptığı konuşmasına tepki olduğu açıklandı.

Alman Cumhurbaşkanı'na, Alman sol çevrelerinin 'Türkiye'de faşist bir rejim vardır, böyle bir ülkeden de ödül alınmaz' yolundaki eleştirilerine hoşgörünmek için yaptığı konuşması Ankara'da soğuk bir şekilde karşılandı.

İnsan Hakları Derneği'nin Genel Af İçin İmza Kampanyası

İnsan Hakları Derneğinin "Genel af icin, ölüm cezasına karşı imza kampanyası" sürüyor.

Polisin çeşitli engellemelerine rağmen kampanya devam ediyor. Miting için başvuruları valilikçe geri çevrilirken, caddelerde, işyerlerinde imza toplayanlar gözaltına alınıyor, sadece dernek binası içerisinde imza toplamaya izin veriliyordu.

Analar; oğullarına, kızlarına yapılan işkenceye HAYIR için, babalar idam cezasına insanlığın yüzkarası olduğu için imza topluyorlar.

Bır şairimiz şöyle diyordu. "Biz ki acılar döneminden ellerimizi kirletmeden geçtik." Şu ana kadar 60 bin elleri temiz insan İnsan Hakları Derneği'nin başlattığı kampanyaya katıldılar. Evet imzamızı siyasi özgürlük talebimiz için verdik, imzamızı demokrasi için verdik, imzamızı "insana ait olan hiç bir şey bize yabancı olmamalı" dediğimiz için verdik.

BOYUN EĞMİYORLAR

Ekvator gençliği insan hakları için mücadelesini kıyasıya sürdürüyor. İnsan haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle İçişleri Bakanı Luis Robles Plaza'nın istifası için başlatılan gençlik gösterileri, polisin yer yer şiddet kullanmasıyla dah da yoğunlaşarak devam etmekte. Önce işlerin başlattıkları insanca yaşam için yaşam standartlarının yükseltilmesi yönündeki grevlere, yüksek okul öğrencileri destek çıkararak, genel grev için kampanyalar başlattılar. Öğrencilerin işçi sınıfına gösterdiği bu destek İçişleri Bakanlığı tarafından şiddetle durdurulmaya kalkışılınca gençliğin tepkisi büyük oldu. Başkent Plaza bu yoğun mücadelenin en şiddetli sahnelerini yaşıyor. Bakanın istifaya niyeti olmaması, öğrencilerinde eylemlerini durdumaya niyetli olmamalarına getirmekte. Yakında işçilerinde yoğun grev ve gösterilere gitmesinin kuvvetle muhtemel olduğu Ekvator'da omayların şiddetlenmesi beklenmektedir.

ZİRVE TOPLANTISI

Güney Amerika'da 8 ülkenin devlet başkanları Aralık ayın içinde bir zirve tolantısı yapacak Kontadora Grubu ve Liman Grubu üyesi ülkelerin Dış İşleri Bakanları da zirvede dış borç ve bölgesel işbirliğini görüşecekler.

Brezilya, Arjantin, Meksika, Uraguay, Panama, Venezüella Kolombiya ve Peru'nun katılacağı zirve toplantısı ABD'nin olmadığı ilk toplantı olacak.

SİLAH İHALESİ

Eylül ayında Milli Savunma Bakanlığı taktik zırhlı araç alımı için 1 Trilyan lira tutarında bir ihale açtı. Bu nedenle ABD; F.Alman ve İngiliz silah tekelleri Türkiye'ye "çıkarma" yaparak kıyasıya bir rekabete başladılar. Tabiiki yanlarına yerli işbirlikçilerini alarak.

29 EKİM'DE PROTESTO

Uluslararası Af Örgütü 26 - 29 Ekim tarihlerinde Türkiye haftası düzenlendi. Konferanslar ve sanatsal olaylarla gerçekleştiren programda Türkiye'de insan hakları ve ceza evlerindeki yaşam ele alındı. Af örgütü üyelerince 29 Ekim'de Münih kenti merkezi Marien meydanında Türkiye'deki insan hakları ve hapishanelerdeki yaşamı protesto için 3 saatlik bir uyarı nöbeti tutuldu.

Öğrenciler 120 milyar ödüyor

Üç dört yıl önce kapatılmaları beklenen özel dersaneler bütün Türkiye'ye yayılıyor. Ülkemizdeki toplam özel dersane sayısı 535'e ulaşırken bunların 280'i ÖZ-DE-BİR adıyla birleşerek yakın gelecekte oluşacak bir dersane tekelinin temellerini atmış oldular. Bu tekel Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca da tınınıyor. Geçtiğimiz yıl bakanlıkla birlikte bir deneme sınavı düzenleyen ÖZ-DE-BİR çeşitli eleştirilere konu olmuştu. Bu yıl yapacağı genel kurulda üye sayısını daha da arttırması beklenen Özel Dersaneler Birliği, Milli Eğitim Fiat Tesbit komisyonlarının belirlediği ders saati ücretlerini dikkate almıyor. Bakanlığın belirlediği saat başı ücret 675 TL. iken, ÖZ-DE-BİR her il için ayrı ücret saptıyor, örneğin İstanbul için saptanan saat ücreti 784 TL:

Dersanelerin 1986/1987 öğrenim yılında elde ettikleri kazanç yaklaşık 120 milyar lira. Bu rakamın 20 milyarının vergi olarak ödenmesi, dersanelerin dokunulmazlığını getiren en önemli etken. Geçtiğimiz yıl özel dersane sahiplerinin net kazançları ise 80 milyar lirayı aşıyor. Eğitim sisteminde bozukluklar sürdükçe daha da artması kaçınılmaz.

Dersanelerin eğitim sisteminde böylesine büyük bir rol oynamalarının temel nedeni ortaöğrenim ile üniversiteler arasındaki uçurum. İki yıl önce İTÜ Rektörü Milli Eğitim'e şu uyarıyı yapmak zorunda kalmıştı: "Liseler kısa zamanda düzeltilmezse ben hazırlık sınıfı açmak zorunda kalacağım." İşbitirici Özal iktidarı da bozuklukların farkındaydı. Devlet liselerinde verilen eğitim ekonominin ihtiyaçlarına cevap veremiyordu. "Meslek liselerini arttıracağız" dediler ve gerçekten meslek lisesi statüsündeki İmam-Hatip okullarının sayısı görülmemiş bir hızla arttırıldı!

Eğitim sistemindeki aksaklıkların en önemli göstergesi her yıl değişik adlarla çıkarılan aflar. Geçtiğimiz yıl toplam 10.5 milyon ilk ve orta öğrenim öğrencisinin 3.5 milyonu bütünlemeye kaldı. Sınıfta kalanların sayısı ise 800.000. TÜBİTAK Bilim Adamı Yetiştirme Grubu eski başkanı Doç. Dr. Galip Karagözoğlu'nun yaptığı araştırmaya göre sınıfta kalan öğrencilerin devlete maliyeti 73 milyar 360 milyon lirayı buluyor. Bu rakam devlet bütçesinden eğitime ayrılan paranın % 7.8'ine eşit.

Bu maliyete bir de Avrupa Topluluğuna giriş için gereken lise mezunu sayısına ulaşma telaşı eklenirse afların nedeni ortaya çıkmış oluyor.

Günümüzde parası olan öğrenci ya ilkokuldan kurslara, dersanelere başlayarak sınavla girilen bir okula yerleşiyor, ya da normal lisede okurken dersaneye giderek sınavlarda

başarı gösteriyor. Parası olmayan ise ilkokuldan başlayarak kaybetmeye alışmak zorunda kalıyor. Sınavla girilen liseler için girilen yoğun rekabet ortamının faturasını ödeyecek gücü olmayanlar normal liselerde öğrenimlerini sürdürüyorlar.

Özel okul ve dersanelerin "fırsat eşitliği" adına açılması da bunun en açık ifadesi oluyor. Herkese eşit fırsat verilince zengin çocuklarının herkesten üç adım önde gitmesi kaçınılmaz. Sistemin kendini yeniden üretmesi için gerekli şaritlardan biri böylelikle yerine getirilmiş oluyor. Bu hedef gerçekleştirilirken devlet liselerinde okuyan milyonlarca öğrencinin eğitimsiz kalması gibi bir yan etki de dersaneler ile bertaraf ediliyor.

Hükümetin bu ricasına dört elle sarılan girişimcilerimiz hemen kendi okullarını yaptırmaya başladılar. Ancak yaptırdıkları okulları Milli Eğitim'e bağışlayıp masrafları vergiden düşmek yerine kendi adlarına işletip devlete daha çok vergi geliri sağlamayı hedef edindiler. "Vur" deyince "öl-dürmeye" bayılan sayın girişimcilerimiz, bu konuda da biraz ileri giderek kontenjanları dolmayan özel okullar açma yarışına girdiler. Açılan okulların hiç biri doğru dürüst denetlenmediği için bu okulların öğrencileri de dersanelerin müstakbel müşterileri arasında yer alıyor.

Dersanelerdeki toplam öğrenci sayısı da tam olarak bilinemiyor. Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri toplam özel dersane öğrencisi sayısının 300.000 olduğunu söylerken, ÖZ-DE-BİR Başkanı İbrahim Arıkan "100.000 öğrencimiz var" diyor.

Eğitim sistemini Türkiye'nin genel koşullarından bağımsız olarak düşünmek olanaksız. Genel koşulları düzeltmek ise geçici önlemlerle, reformlarla yapılamayacak bir iş. Eğitim sistemimiz çağın gereklerine uydurulduğu andan itibaren ne dersaneye, ne özel okula gerek kalacak. Eğitimi çağın gereklerine uydurmak içni öncelikle ekonomiyi köklü bir dönüşüme uğratmak gerekiyor.

EĞİTİMDE NE DURUMDAYIZ?

Dünya bankası'nın Türkiye'de eğitim konulu raporunda son 10 yılda ilkokul sayısındaki artış % **11** iken, bu okullarda okuyan öğrenci sayısındaki artış ise % **22** olarak kaydedilmektedir. Aynı dönemde liselerde, okul sayısı % **14** artarken, öğrenci sayısında % **35**'lik bir artış belirtiliyor.

Aynı rapora göre, Türkiye'de eğitimin yatırımlar içindeki payı 1968'de, % **12** iken ,1985'te bu rakam % **3**'e düşmüştür. 1985 yılında eğitimin yatırımlar içindeki payı, Ürdün'de % 10, Tunus'ta % 19, ve Portekiz'de % 22'dir.

1987 bütçesinde **eğitimin payı % 8,5** iken, **savunmaya ayrılan pay % 30'un** üzerindedir. Eğitimin payının bu kadar düşük olması Türkiye'de şöylesi bir tabloyu yaratmaktadır: 11 milyon kişi okuma yazma bilmiyor. 15 milyon kişi ilkokul mezunu, 2 milyon kişi lise mezunu 900 bin kişi de üniversite mezunudur.

3-6 yaş kreş çağı çocuklarının ancak % 5'i ana okullarına gidebilmektedir. 20 bin ilkokul tek öğretmenli, 13308 okulda ikili öğretim yapılırken, 579 ilkokulda da üçlü öğretim zorunluluğu doğmaktadır.

Bunun yanında her yıl okula gitme çağı geldiği halde 200 bin çocuk okula yukardaki olumsuz nedenlerde ndolayı başlayamamaktadır.

Yurdumuzun eğitim alanındaki açıklı durumu eğitimcilerimizin ancak üstün gayretleriyle sürebilmekte olduğu gerçeğini bizlere göstermiş bulunmaktadır.

Vazgeçilmez talep: ÖZGÜRLÜKLERİN İADESİ

Sibel Karcı

Bir zamanlar cezaevleri, olağan insan yaşamının dışında kalırdı. Karabasanlı düşlerimizin korkularının, korkulanlarının hapsedildiği, bir başka dünyaydı orası.

Oysa, takvimler 13 Eylül 1980'i gösterdiğinde, cezaevini ve cezaevlerindekileri yanıbaşımızda, hatta ta içimizde buluverdik.

burjuva partileri dışındaki partilere kısıtlı da olsa bazı HAK'ların tanındığı bir dönemdi.

Başlayan dönemin en belirgin özelliği ise Yasama-Yürütme-Yargı erklerinin bir elde toplanışıydı. Bu tek elde toplanış burjuva muhalefetin yasal platformu dahil, kendi dışında kalan tüm unsurları ortadan kaldırdı.

Bunun yerine, günlük yaşamımızın en küçük ayrıntısına, giderek beyinlerimizin içine doğrudan hükmetme yönelimi kurumsallaştı. Ülkeyi büyük bir cezaevine dönüştürmek ise böyle bir kurumsallaşmanın ön koşuluydu.

Biten dönem; bireylere, demokratik kitle örgütlerine ve

Gün geldi, herhangi bir tanıdığı, ya da akrabası "İçeri" düşmemiş olanımız kalmadı.

Çünki 12 Eylül 1980 sıradan bir tarih değildi. O, Türkiye'nin tarihinde bir dönemin sonu, bir başka dönemin başlangıcıydı.

Bu ön koşulu yerine getirmek için; bir yandan alelacele yasal değişiklikler yapılıp, yasalar en küçük bir hak talebine tahammülsüz hale getirilirken; muhalefeti susturabilmenin çözümü yeni cezaevlerinin inşasında bulundu.

Eski ve yeni cezaevleri toplumsal dinamiğin en önde gidenleri icindi.

Bu cezaevleri bilinen cezaevlerinin ötesinde, bir toplama kampı niteliğinde, kişiliksizleştirmenin ve insanlık dışı uygulamaların merkezi oldular. Yurt içinde ve dışındaki duyarlı kamuoyu gecikmeksizin buna tepki gösterdi. Tepkilerin yoğunlaşması uygulayıcılara geri adımlar attırdı.

Son aylarda cezaevlerinde insanca yaşama hakkına ilişkin taleplerin yükselen nabzı, işte bu nedenle hiç de son aylara özgü değildir. Yeni olan, artık bu seslerin duyulabilir oluşudur. Fakat bu hiçbir zaman, yüzbinlerce insanın gözaltına alınıp, yargılandığı (!) bir dönemin sona erişi değildir. Bunun aksini düşünmek, sistemin yapısal değişikliklerinin kurumsallaşmasını gözden kaçırmak olur.

Yaşamlarının en güzel yıllarını insanlık dışı koşullarda geçirmeye mahkûm edilenlerin yaşam şartlarının iyileştirilmesi talepleri **esas** değil, **geçici,** bir taleptir.

Bunun için asgari Demokrasi taleblerini savunanların talebi, bu dönemin yargılamalarının tüm sonuçları ile ortadan kaldırılması ve ÖZGÜRLÜKLERİN İADESİDİR.

Hükmü tarih verir

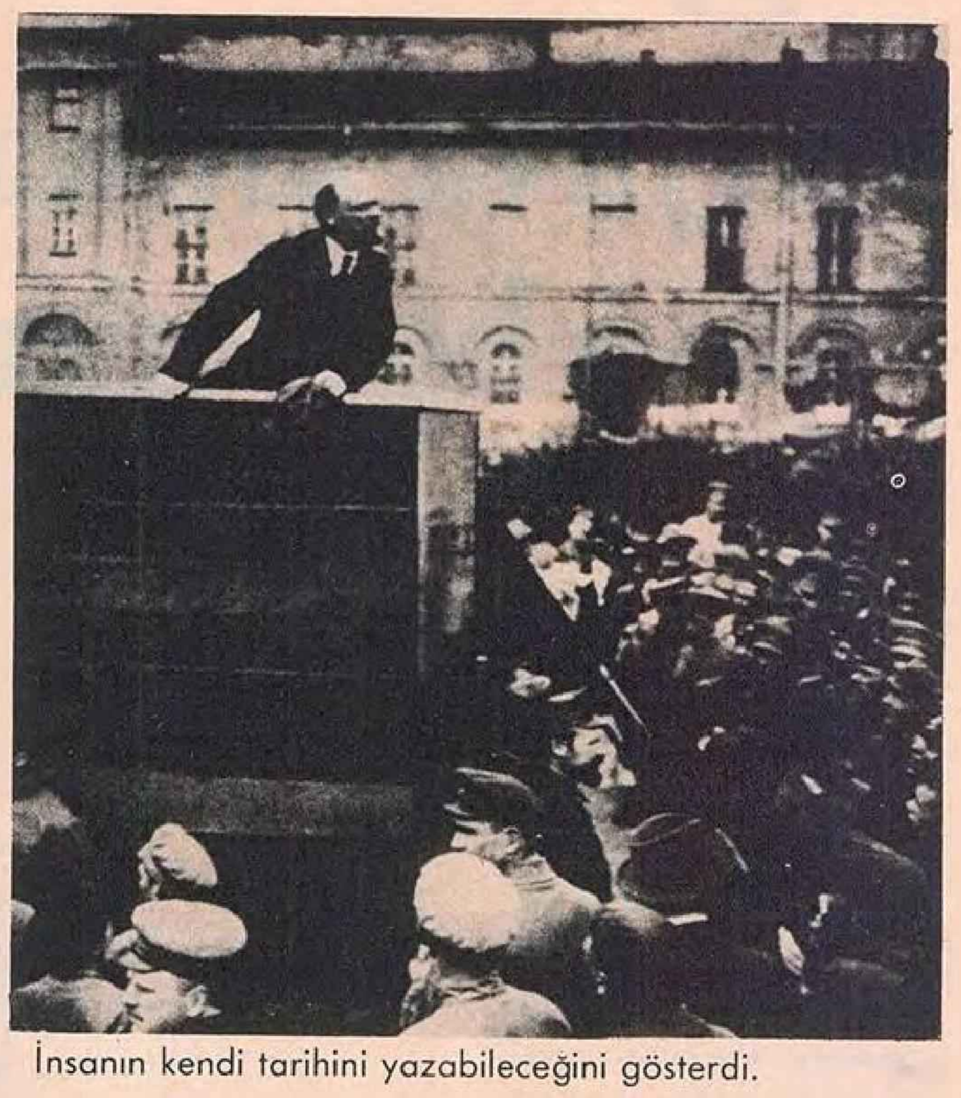
Mehdi Baran

Marksizm çok şeyler keşfettiği iddiasında değildir; tarihin dilini çözmekten başka. Fransız Devrimi'nde bir sınıf, adı henüz konulmamışken çıkıp geldi; o zaman daha "baldırı çıplak"tı. 1812'de, Manchester'de, 1830'da Lyon'da iki kez daha kapıyı çaldı. Sonra 1848 devrimlerinde bir hayalet gibi Avrupa'da kol gezdi ve gelip oturdu 1871'de Paris'te tarihin orta yerine.

Marks işte bu "dolaşan hayaleti" keşfetti. Bir şeyler yapacağına ve yapacak-

Marks'ın bize verdiği 'Evrensel bir çıkış noktasından' yetmiş yıllık bir tecrübe yarattık.

larının bir kısmının da "son şeyler" olacağına inandığı bu hayalet, kapitalizmle çıkıp gelen işçi sınıfından başkası değildi. Ve bu sınıf kendi şahsında "bugüne dek varolagelen dünya düzeninin çözülüşünü haber vermekle, kendi varlığının sırrını" da ilan etmiş oluyordu. "...çektiği evrensel çileden ötürü" diyordu Marks "evrensel bir karakter kazanan, belirli bir haksızlığa değil hepten haksızlığa uğradığı için belirli bir hakkın davasını gütmeyen, yetkisini tarihten değil, sadece insanlığından alan ...

İnsanın kendi tarihini yazabileceğini gösterdi.

siyasi düzenin sonuçlarına tek-yanlı bir muhalefetle değil, bu düzenin temel varsayımlarına toptan muhalefetle karşı çıkan...ve nihayet, toplumun bütün diğer kesimlerinden kendini kurtarmadıkça ve böylelikle toplumun bütün diğer kesimlerini de kurtarmadıkça kendini kurtarması mümkün olmayan, tek kelimeyle, insanın tastamam yitirilişi olduğu için kendini ancak insanın tastamam yeniden-kazanılmasıyla bulabilecek.."* olan bu sınıfın ortaya çıkışı "tarihin hükmüydü"...

İnsanlık kendi tarihinde, fazla değil bir kaç kere silkinmişti. Her silkinişi o güne kadarki bilinegelen dünyanın bütün kuram ve kuramlarıyla kendini savunmaya çağrıldığı bir sınav gibi gerçekleşmişti. Tarih eğer hükmünü vermiş ve hükmünü infaz edecek gücü de yaratmışsa, kimseye söyleyecek fazla bir şey kalmamıştı. İşte işçi sınıfı bu yasa ile birlikte çıkagelmişti.

Tarihin genel hükmünün "bir tek ülkede" infazına 70 yıl önce Petersburg işçileri başvurdular; "Biz başlıyoruz" deyip yola çıktılar. Başlanan şey ne Spartaküs ayaklanmalarına, ne Avrupa devrimlerine, ne de başka bir şeye benziyordu; çünkü "Adem'in cennetten kovulduğu" günden beri işlenen bütün günahların yeryüzünden temizlenmesine başlanıyordu. Bu işitilmemiş ağırlıkta görevin üstesinden, "bütün dünya işçilerinin birlikte davranmaları" durumunda gelebilecekleri öngörülüyordu ama 70 yıl önce 7 Kasım'da köhnemiş dünyayı değiştirmeye tek bir ülkenin proletaryası kalkışıyordu.

"Eğri oturup doğru konuşmaya" alıştıralım kendimizi. "Dünyayı değiştirmek ne demektir" hiç düşündük mü? Hem hangi dünyayı biliyor musunuz: Hegel'in "akli" ve dolayısıyla "mutlak" bulduğu, tek bir çivisi oynadıkça kıyametler kopan "stabilize" olmuş 20.yy dünyasını. 70 yıl önce Petersburg Kışlık Sarayı'ndan kovulan "bilmeyiz kaçıncı Çar" değil, iblisin insanlığın umutları üstüne düşen gölgesiydi. İblis Batı'ya sığındı.

Bütün dünyanın burjuvaları, küçük burjuvaları, oportünistleri, revizyonistleri, yılanları-çiyanları hatta "tatlı su Marksistleri" kahkahayla güldüler; "olmaz, hayır başaramaz" dediler ama başarıldı ve başarıldığını gördükçe şaşıp kaldılar. Kaç defa boğma girişiminde bulundular lakin "tohum" tuttu. Çünkü dünyanın bütün emekçileri, vicdan sahibi insanları, gençler, aydınlar ve bütün mazlum uluslar sahip çıktılar buna, kendi eserleri gibi.

Yanlışı, eksiği, acemiliği hiç olmadı mı? Bu soru zaten en büyük acemilik değil mi? Elbette oldu. Bir şey yıkıpta yerine yenisini koyduğunuz ve koyduğunuz "yeniyi" beğendiğiniz oldu mu? Sosyalizmin 70 yıllık reel tarihi de, yanlışlarını kendi bilimselliği ile çözerek, gelişmeyi insandan yana ve sürekli kılarak, dünyada nerede haklı bir hareket varsa ekmeğini onunla paylaşarak, insanlığın sempatisini ve moral desteğini arkasında bularak bugüne geldi. Hâlâ kusurlu ama görkemli bir eserdir bu. "İnsana dair olan hiç bir şey bana yabancı değildir" diyen bir felsefenin, "insanı insanın en yüce özü ilan eden" teorinin ürünüdür. İnsana ilişkin temel sorunların çözüldüğü, güncel problemlerin gelecekle uyumlu bir tarzda çözümlenmeye çalışıldığı, aradığı yetkinliği yarattığı yetkinlikte bulabilen, insanlar kendilerini gerçekleştirebildikleri anda gerçekleşebilen ve ancak insanı gerçekleştirebildiği ölçüde kendisi de gerçekleşen, biz insanların kusurlu tarihimize karşı gerçekleştirdiğimiz ve kusursuz bir gelecek uğruna mevcut kusurlarını "ken-

Kaç defa boğma girişiminde bulundular. Lakin "tohum" tuttu.

di düzeltilebilir kusurlarımız" olarak gördüğümüz, bizim olan bir 70 yıllık tarihtir sözkonusu olan.

Güvenli bir yarına sahip olmanın mutluluğu

Elbette bu 70 yılın biz Türkiye'de yasayan gençlere de bir söyleyeceği vardır. Mesela "Babuşkin"..."beni kahramanlaştırmayın; sizler gibi gepegenç bir insandım. Kendim için mücadele etmekle insanlık için mücadele etmeyi kaynaştırmanın bir yolunu bulmuştum. Benden yetmiş yıl sonraki sizler, söyleyin, yanlış mı düşünmüştüm?" diye soruyor olabilir. Ya da Putilov işçileri sesleniyor olamaz mı; "Biz, Marks'ın bize verdiği 'evrensel bir çıkış noktasından' size 70 yıllık bir tecrübe yarattık; siz de buna bakarak kendi çekilmez dünyanızı değiştirebilirsiniz" diye...

Türkiye'yi de değiştirmek mümkündür; yeter ki çıkış noktamız sağlam olsun. 70 yıl dünyanın değiştirilebileceğini kanıtlamıştır.

* 1844 Felsefe El Yazmaları Karl Marks

Yaşamak ciddi bir iştir

Ö.Bedri Canatan

Hayatın, her şeyin, özellikle de eylem-insan ilişkisinin, biri görece ve biri de mutlak olmak üzere iki yanı var. İnsanın görece olanı kavrayıp bilgisine varması kolaydır. Çünkü, görece olan, günlük yaşamda, ayrıntılarda, gerek algı, gerek deney ve gerekse parça-bölüm bilgi olarak yaşanandır. Biz şimdi mesela bugün bu saat görece olanı yaşamaktayız.

Gündelik ve görece olan şeyleri bazan belli bir süreklilik içinde yaşadığımız da olmuyor değil. Örneğin Portekiz'de gözünü faşizme açan çocuklar, kırk yıldan sora bile faşizmi yaşıyorlardı. Sürekliliğine aldanarak belli bir durumu sürekli ve mutlak saymak tehlikesi bu nedenle her zaman biraz mevcuttur. Örneğin Türkiye'de sivil kurşunları, paslı postal çivilerini, YÖK'ü, copu, işkenceyi ardarda bir süreklilik içinde yaşayan gençlerin yaşı henüz otuzuna bile varmış değil; acaba bu gençler için görece olanı mutlakmış gibi kavrama tehlikesi var mı?

Eylem-insan ilişkisinin görece yanı daha karmaşık gözüküyor. Varsayalım ki dini gericiliğe karşı sürekli eylem içinde olduğumuz dar bir çevredeyiz. Bilincimizin kaba materyalist bir gelişim göstermesi ihtimali mevcuttur. "Bana insanın yaşadığı coğrafyayı verin, size onun inancını tarif edeyim" diyen filozof, işte bu insan-eylem ilişkisinin görece ve ilkel yanını dile getiriyordu.

Bizce bu nokta çok önemli ve bir başka örnekle açılmaya muhtaçtır. Batı'da hemen herkes bilimsel ve teknolojik devrimin sonuçlarını tartışıyor. Oldukça başdöndürücü bir gelişme sokaktaki insanı gündelik yaşamında yakalayıp şekillendiriyor. Batılı insan bu gündelik bilinci burjuva demokratik bir düzlem içinde yaşıyor. Ve gecikmeksizin ona, düzenin sahipleri tarafından hazırlanmış ideoloji sunuluyor: "Yakın vadedeki ağır yılları aşabilirsek tarihin çarkı sonsuza kadar demokrasi durumunda kalacaktır." (D.More, **Will**

Robots Save Democracy? Futurist, Wash. 1981, C.15, no.4, s.18)

Türkiye'de bugün, sadece gençlerin değil, hemen herkesin ilk sorunu "demokratikleşme"dir. Gündelik yaşamı bu dolduruyor. YÖK'e, okullardaki baskıya, copa, işkenceye karşı demokratik bir özgürleşme isteği gündelik enerjimizin büyük bir bölümünü yutuyor. Acaba bu gündelik eylemin bilincimizi, eylem-insan ilişkisinin görece yanına şartlandırması ihtimali var mıdır?

Vardır. İşçilerin ücret, köylülerin toprak için mücadelesi tek başına ve kendi içinde mutlak bir amaçmış gibi kavrandığında nasıl ki ana tarihsel gelişim sürecine ters ve gerici bir karaktere bürünüyorsa, demokrasiyi mutlak bir **ide** düzeyine yükselten her yaklaşım, görece olana boyun eğen çorak bir düşüncedir ve ancak daha yetkin bir düşünce ve daha geniş bir perspektif, aynı zamanda kaçınılmaz da olan gündelik mücadeleyi anlamlı kılabilir.

Ne demektir "daha yetkin düşünce" ve "daha geniş perspektif"? Bu, hayatın, her şeyin ve kendisinin mutlak yanının bilincine varabilmektir. Ölümlü insanın ve kendisiyle başlayıp biten eyleminin "mutlak" yanı mı olabilirmiş? Birey kendini bu soruya verdiği yanıtın biçimiyle belirler.

Mücadelenin "çıkar" "talep" vb. gibi kavramlarla temellendirilmesi, eğer sözün gelişi değilse, görece yanımızdan bir şeyler anlatır ama hayatın mutlak olan yanında başka değerler geçerlidir. Bütün değerlerin genel olarak bir insanca gelişme sürecine bağlandığı ve insanın doğadaki ve kendindeki bütün güçleri kontrol altına alabildiği eylem, tek tek bireylerin eyleminden mürekkep gözükse bile, görece olandan bağımsız ama bireyin görece eylemini de içeren **bağımsız** bir eylemdir. Bağımsızlığı şu veya bu bireysel veya milli çerçevenin dışında, evrensel karakterde olması kapsamındadır. Sen, kolunda sevgilin İstanbul'un Beyazıt Meydanı'ndan geçerken **o** Şili'de bir askeri panzerin paletleri altındadır. Senin üşüyen ayaklarının acısını **o** Nikaragua'ya gönderilecek bebek emziklerini Alma Ata'da belki bir komsomol fabrikasında ambalajlarken hissediyordur. Bir sen Türkiye'de "boş verdin" diye o büyük kavga duracak mı?

Buna göre eylemle ilişkimizin görece yanı, bizim onu yaşayış tarzımızdan bağımsız olmayarak ya hep görece, bize ait, ilkel ve genel insani düşünce tarafından hesaba katılmaya değmez nitelikte kalacaktır; ya da insanlığın evrensel çaptaki mücadelesinin kendi payımızdaki yansıması olarak, bize hiç bir şey vaadetmeden genelleşecektir.

O halde ancak yetkin bir biçimde yaşanmış olan eylem ciddi sonuçlar yaratabilir. Hayat ciddi bir şey ise "Yaşamak da ciddiye alınmalıdır". Bireysel yetkinliğimiz ve zenginliğimiz ne kadar geniş olursa, paylaşmamız o ölçüde bir hüküm ifade eder. Bir kaç slogandan, eşyanın kaba bilgisinden ibaretseniz kiminle neyi paylaşabilirsiniz? Bundan dolayı, piyano çalmayı da öğrenmelisiniz, balık tutmayı da. **Feuerbach Üzerine Tezleri** okuduktan sonra oturup şiir de yazmalısınız. Kütle-enerji ilişkisinin formülünü öğrenmeden sakın ola, kantara çıkıp tartılmayasınız. Ve bir gün polis yakanızdan tutup götürürken, sicil numarasına gözatmayı unutmayasınız.

"İnsana ait olan hiçbir şey bize yabancı olmamalı." Dünyayı insan yarattı, dünya bize yabancı olmamalı...

Eylülde Dökülür Yılgın Yapraklar

Mustafa Tekeli

Toplumsal gelişimin hızlandırıcısı olan gençlik, yaşanası bir dünya kurma yolundaki kendisine düşen çabaları ile, 'umut düşmanları'nın hedefi durumundadır. Ekonomi'de ve düşüncede geri bıraktırılmış ülkelerde, ara rejimler sonrasında toplumsal canlılığa hareket kazandıran gençlik, kendisine kurulan tuzaklar karşısında uyanık olmak zorundadır. Sempatik yönetimlerce pazarlanan kapitalizm'in nimetleri ve Dolar'a bağlı özgürlükler (?) karşısında genç (ayrımında olarak ya da olmayarak) beynindeki istenen sayıda hücrenin uyuşturulmasına, yok edilmesine izin verebilir. Teorilerin ve deneyimlerin oluşturduğu öz; özeleştiri mekanizması uyuşturulduğu için, gitgide silikleşebilir. Biliyoruz ki verilen ödünün azı çoğu yoktur, vermenin başlaması önemlidir. Bunun ayrımında olanlar, arta kalan değerleri almanın çok zor olmadığını biliyorlar.

Ödün, yılgınlık sonucu verilir. Yılgınlık, bastırılmış duyguların (uygun şartları bulunca) su üstüne çıkması ve güvensizlikten doğuyor, 'ebe'si de sosyal ve psikolojik baskılar. Zor dönemlerde yalnız kalmak ve bilgi edinme eksikliği sonucunda umutlar kırılmaya çalışılır. Leonardo da Vinci, "Bilen, sever" sözüyle, Bendit'in "Biz Devrimi Çok Sevmiştik" kitabını yanıtlamıyor mu?

Yılgın kişi birikimlerini toplum için kullanmaz, artık o kendini kurtaracaktır. Verilen ödünler sonunda hâlâ kişiliğini koruduğunu düşünür, bu onu rahatlatır. Ve en kolayını seçer, biçimciliği benimser. Yozlaşma sürecindeki 'yılgın', bir süre yalnız kalır .Yeni dünya görüşü'nün dizgesini tam anlamıyla oluşturamadığı için, eski kişiliğinin sömürgeni olur. Şimdi, 'nitelikli' müzik dinlemek, masasının üzerinde nitelikli kitaplar bulundurmak, evinin duvarlarına nitelikli posterler asmak ve doğacak çocuklarına nitelikli isimler aramak peşindedir. Yüreklenirler bazen, yürekli günlerin nostaljisiyle.

Yılgınlığın bir diğer görünümü ise 'entellektüel sapma': Toplumu aşağılayan toplumcu tipi, narsizm ve üstün insan mantığıyla geri kalmışlığın tüm sorumluluğunu halka yükler. Toplum sorunlarla ilgilenmeyi angarya olarak ele alıp, nesnel koşulları görmezler. Bilgi birikimlerini sosyal adaletsizlikleri, eğitimsizliği düzeltici yönde çalışmalarda kullanmak yerine; anlaşılmama şikayetleriyle kendi çelişkilerini yaşarlar.

İleriye yönelik genç, 'yılgın'a ve yılgınlığa karşı uyanık olmak zorundadır. İleriye kapalı iletişim-etkileşim sürecine girmeden, kendini 'yılgın'dan koruyup, onun etki alanından çıkmalıdır.

Umut'tan bıkmışlarla, düşünceyi topluma yabancılaşma yolunda harcayanlara, yarını kurma uğraşı veren yürekli insanlara selam olsun.

Seçimlerde gençliğin demokr

GENÇLİĞİN ACİL DEMOKRATİK TALEPLERİNİ 29 KASIM SEÇİMLERİNDE BİR KEZ DAHA YÜKSELTELİM!

29 Kasım'da 1980 sonrasının yeni bir anti-demokratik seçimiyle daha karşı karşıya geliyoruz.
Toplumun tüm kesimlerinin dikkat ve ilgisinin seçimler üzerinde yoğunlaştığı bugünlerde gençliğin de seçimlere ilgisiz kalması düşünülemez.

Nüfusun yarısına yakın bir kısmını gençlerin oluşturduğu ülkemizde bu seçimlerin gençler açısından da ilginç bir yanı var. O da 29 Kasım seçimlerinde ilk defa 19 yaşını doldurmuş 2,5 milyonu aşkın gencin oy kullanacak olmaları. Bu gençler sandığa giderek siyasi bir tercih yapacak ve ülkenin geleceğini belirlemede çok önemli bir rol oynayacaklar.

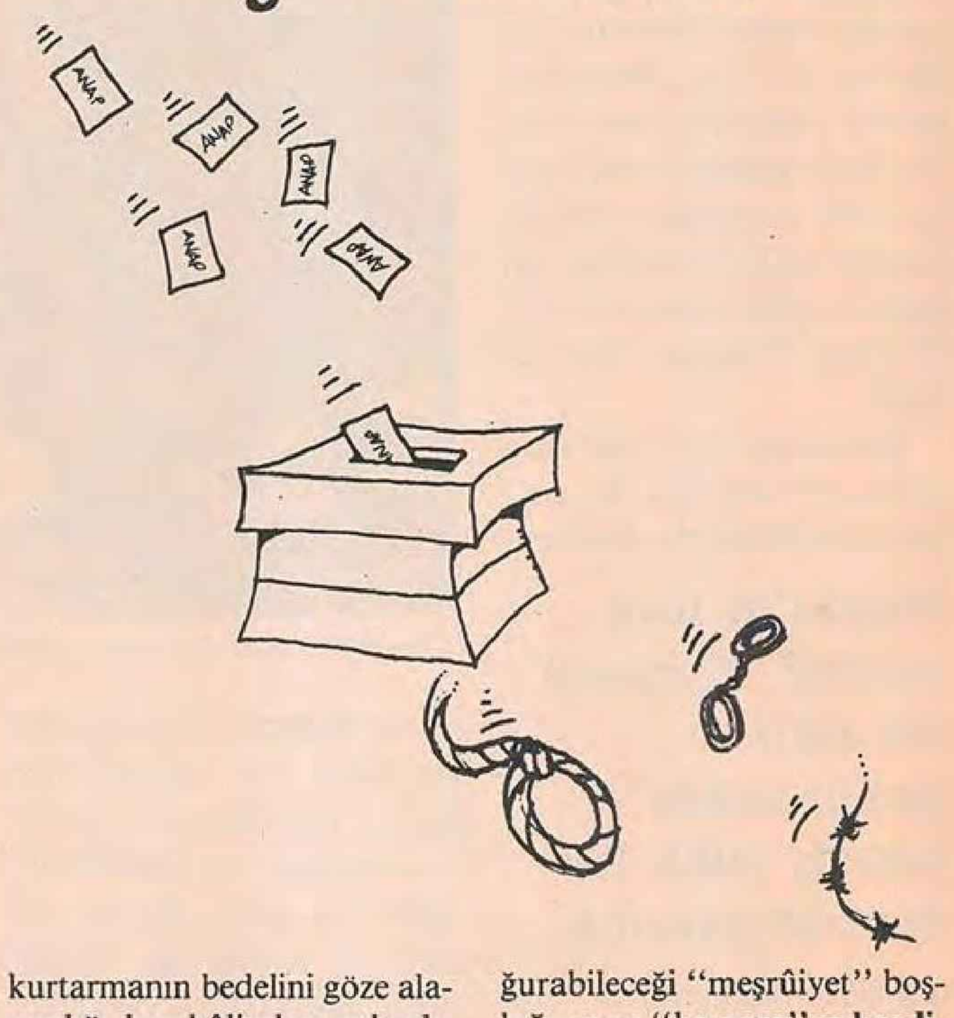
Bize göre hem 12 Eylül'den önce var olan hem de 12 Eylül'ün bir sonucu olarak ortaya çıkan yasakların topyekün kaldırılması ve demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması mücadelesinde seçimler demokrasi güçlerin de kullanılabileceği etkili bir silah haline getirilebilir. 29 Kasım seçimleri vesilesiyle 12 Eylül sonrası gençliğin en temel demokratik hak ve taleplerinin önüne konan "yasal" ve keyfi engeller ve yasaklar kitlere teşhir edilebilir. Rejim tarafından bilinçle uygulanan depolitizasyonun gençliğin kendi sorunlarına bile ne denli yabancı ve duyarsız hale getirildiği örneklerle gösterilebilir. Biz 29 Kasım seçimleri vesilesi ile aşağıda sıralanan gençliğin acil demokratik taleplerini bir kez daha yükseltilmesi ve halka mal edilmesi için çalışılmasını önümüzde duran acil bir görev olarak görüyoruz.

TALEPLERİMİZ

★ Gençlik üzerindeki her türden örgütlenme yasağı kaldırılmalıdır.
★ **Gençlerin hayatın her alanında aktif şekilde yönetime katılmaları sağlanmalıdır.**
★ Öğrenci gençlerin siyasi partilere üye olma hakkı verilmelidir.
★ **Herkese ana dilinde eğitim yapma ve kültürünü geliştirme hakkı sağlanmalıdır.**
★ **18 yaş seçme, 21 yaş seçilme yaşı olmalıdır.**
★ **Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmalı, dileyen herkes hiçbir engelle karşılaşmaksızın öğrenim görebilme hakkına sahip olmalıdır.**
★ Eğitimin içeriği demokratikleştirilmeli,öğrencilerin eğitimin programlanmasına ve yönetime etkin bir şekilde katılması sağlanmalıdır.
★ **Parasız eğitim gerçekleştirilmelidir.**
★ YÖK kaldırılmalıdır.
★ **Öğretim üyeleri ve öğrenciler tarafından hazırlanacak özerk-demokratik bir üniversite modeli bir an önce YÖK'ün yerine ikame edilmelidir.**
★ Gençlerin sosyal kültürel, sportif ve benzeri faaliyetlerden en iyi şekilde faydalanmaları için devlet bütçesinden ödenek tahsis edilmeli ve gençlerin kendilerini geliştirmeleri için her türlü olanak sağlanmalıdır.
★ **Genç işçilerin düşük ücretlerle ve sigortasız çalıştırılmasının önüne geçilmeli, herkese iş güvencesi sağlanmalı ve en kısa sürede bir işsizlik sigortası kurulmalıdır.**
★ Genç işçiler iş kazalarına karşı özel olarak korunmalı ve işverenin iş kazasına karşı hertürlü tedbiri alması sağlanmalı, aksi halde ağır cezai önlemler getirilerek kesinlikle güvence altına alınmalıdır.
★ **Genç işçiler sağlık yönünden özel olarak korunmalıdır.**
★ Düşünce özgürlüğü önündeki her türlü yasak kaldırılmalıdır.

Köylü gençliğin eğitimi sağlanmalı, köy okuma odaları geliştirilmelidir.

Burjuva muhalefetin boykot çıkmazı

TBMM nin olağanüstü toplantısından sonra burjuva muhalefet ANAP'ı sahiden köşeye sıkıştırmaya yarayacak bir imkânı daha kullanamayacak kadar acz içinde olduğunu ortaya koydu.ANAP'ın istediği zamandaANAP'ın dilediği türden dayatma bile "seçim"i boykot düşüncesi sanki tabuymuş gibi herkesin ödünü patlattı.

Boykot üzerinde ortak bir anlaşmaya varılmamasının nedeni ne "Seçimden kaçıyorlar!" demagojisinden duyulan endişe, ne de burjuva muhalefet partilerinin birbirlerine duydukları "güvensizlik"tir. Burjuva muhalefet **kendisi** köşeye sıkışmıştır. Çünkü, bir kere, partilerden hiç biri **kendi** parlemento grubuna ve örgüt tabanına güven duyamamaktadır. Hepsinin parlamento grupları, büyük çoğunlukla, meslekleri ve seciyeleri şu geçen ay içinde kaçıncı kez gözler önüne serilen, 83 emrivakisinin tadına doyamamış unsurlardan oluşuyor. Taban düzeyindeki aktif üyeler ise hem 12 Eylül açık zor rejiminin moral etkisi altında yoğrulmuş, hem de parlamentoya kapağı atmaktan gayri gözü pek birşey görmeyen unsurlar. Bunlara güvenerek, değil seçimi boykot gibi tehlikeli bir işe girişmek, tavşan avına bile çıkılamayacağını parti yöneticileri gayet iyi biliyorlar. İkincisi, burjuva muhalefetin ülke yönetimine ciddiyetle tâlip olmadığı, ya da ülkeyi ANAP yönetimi gibi felâketten kurtarmanın bedelini göze alamadığı her hâlinden anlaşılıyor. Yüzeyde koparılan onca kıyamete rağmen ANAP'ın burjuva muhalefeti birbirlerine bağlayan ipler var. O iplerin ucunu dış güçler tutuyor; IMF, NATO, AET, uluslararası finans bankaları, Suudi sermayesi, 40 milyar dolar tutarında dış borcun aman vermez icra odakları!

Türkiye'nin "kredi itibarı" ne kadarını gerektiriyorsa o kadar demokrasiyi ve o kadar hukuku yeter görüyorlar

ANAP'a muhalefet kolaydır... Ondan kurtulmayı fazla ciddiye almamak şartıyla! ANAP'ın kendisi için en uygun koşullarda erken seçim, erken seçimin de en erkeni üzerinde onca ısrarının anlayışla karşılanması bundandır.ANAP sözcüleri, darda kaldıklarında, "En geç Kasım sonuna kadar seçim yapmazsak mahvoluruz!" diye boşuna feryat etmiyorlardı. Seçimi illâ kendilerinin "kazanması" için demokrasinin, hukukun, politik ve kişisel ahlâkın kafasını gözünü yararaktan her gerekeni yapmayı göze almaları da dış borç alacaklılarına ve ABD'li dostlarına taahhütlerini yerine getirme telâşındandı. Burjuva muhalefetin bunu da anlayışla karşılamaktan başka seçeneği yok. Seçimi boykotun doğurabileceği "meşrûiyet" boşluğuna ve "kargaşa"ya **kendisinin** tehammülü yok çünkü. Öyle bir durumun üstesinden gelmeye ne sınıfsal konumu, ne de devlet karşısında her zaman boynunu kıldan ince gören "sorumluluk" geleneği imkân tanıyor. Emrivakiler karşısında demokrasiye bağlılığın, hukuka saygının, yurtdaşlık bilincinin şart koştuğu bizatihi **demokratik** ve **meşrû** direnci, direnişi göstermeyi havsalası almıyor. "Türkiye'de demokrasi yok, hukuk yok. ANAP'la da olacağı yok!" diye bağırıp çağırmalarına bak mayın siz. Türkiye'nin "kredi itibarı" ne kadarını gerektiriyorsa o kadar demokrasiyi ve o kadar hukuku Türkiye'ye yeter görüyorlar.

"Ekonominin âcil gerekleri" gerekçesiyle dış güçlerin empozisyonu bir âcil seçim, yine onların empozisyonu bir iktidar perspektifi, öyle bir iktidarı sağlama bağlamak için ANAP'ın çevirdiği fırıldaklar... Buna "seçim" denilecek ve sonuç, Türkiye'de "halkın" iradesinin tecellisi diye bütün dünyaya ilân edilecek!

Bile bile lâdes diye olsa olsa buna denir!

Başta iktidar partisi ANAP olmak üzere, tüm diğer burjuva partilerinin program ve tüzüklerine baktığımızda, gençlik ile ilgili maddelerinde belirgin bir açıklık görememekteyiz.

En demokrat geçinen SHP ve DSP dahil tüm partilerin gençliğe vaatleri sadece bu günlerde kamuoyunda yoğun olarak tartışılan YÖK'ün ortadan kaldırılması yönünde şekillensede bu vaatlerin günümüz yüksek okul öğrencilerinin gerçek taleplerini dile getirmekten uzak olduğunu görürüz.

Partilerin hiç birinde gençliğin politik sahnede yeterince boy göstermesini arzu etmediklerini, seçme ve seçilme yaşlarıyla parit üyeliği ve parti yönetimlerinde görev almaları konusunda belirgin bir çekiniklik bulunmaktadır. Oysa gençliğin politikaya doğrudan katılması başta demokrasinin tüm kurum ve kurumlarıyla işlerlik kazanmasının gereği olmalıdır.

Gençliğin bu taleplerine kavuşabilmesi ise görüldüğü kadarıyla doğrudan doğruya onun demokrasi mücadelesinden geçmektedir.

PARTİ PROGRAMLARINDA GENÇLİK

REFAH PARTİSİ (RP)
- Üniversiteler manevi ve iktisadi kalkınmamızı sağlayacak idealist gençlerin yetiştirileceği örnek kuruluşlar olacak.
- Üniversiteler, eğitim hizmetlerinin yanında ilmi araştırmalara ve milletin meselelerini çözecek projelere yönlendirilecek.

DOĞRU YOL PARTİSİ (DYP)
- 1402 sayılı yasa ile görevlerinden uzaklaştırılan öğretim üyelerine hakları geri verilecek.
- Üniversite harçları kaldırılacak.
- Fakir ve dar gelirliden paralı okul ücreti alınmayacak.

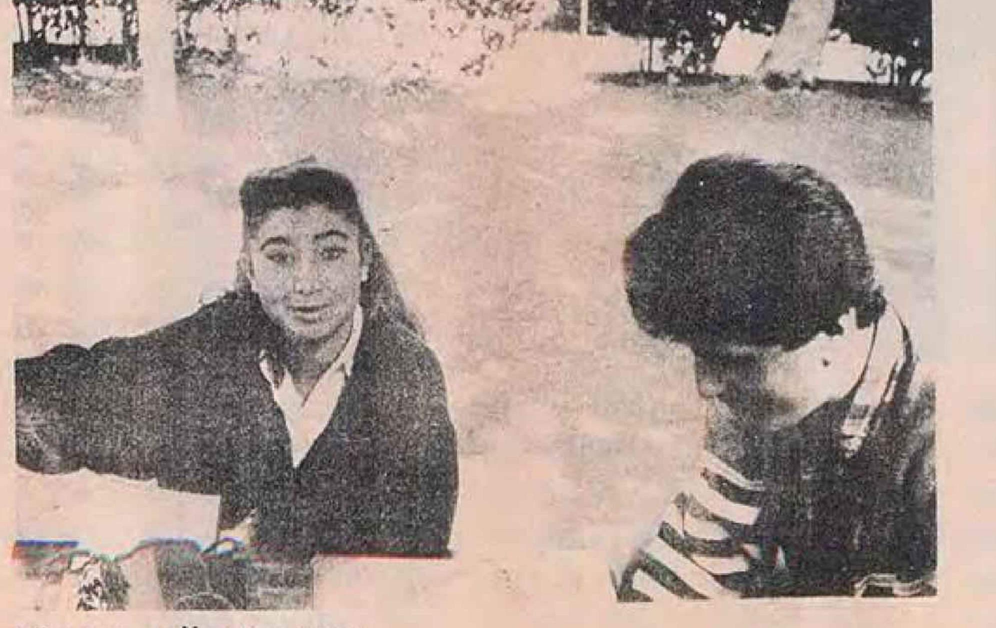
DEMOKRATİK SOL PARTİ (DSP)
- Eğitim parasız olacak.
- Üniversite özerkliğine gerçeklik kazandırılacak.
- Gençlerin yetişecekleri alanları seçme özgürlüğü genişletilecek.

ANAVATAN PARTİSİ (ANAP)
- YÖK yeniden ele alınacak. Modernleştirilecek. Üniversiteler bugün olduğundan daha fazla özerk hale getirilecek.
- Dersliklerdeki öğrenci sayıları azaltılacak. TV'nin beşinci kanalı eğitim için kullanılacak.

SOSYAL DEMOKRAT HALKÇI PARTİ (SHP)
- YÖK iptal edilecek.
- Din eğitimi zorunlu olmaktan çıkarılacak.
- İhtiyaç fazlası İmam Hatip Okulları Teknik Meslek Liselerine dönüştürülecek.
- 1402 Sayılı yasa ile görevlerine son verilen öğretim görevlilerine hakları geri verilecek.

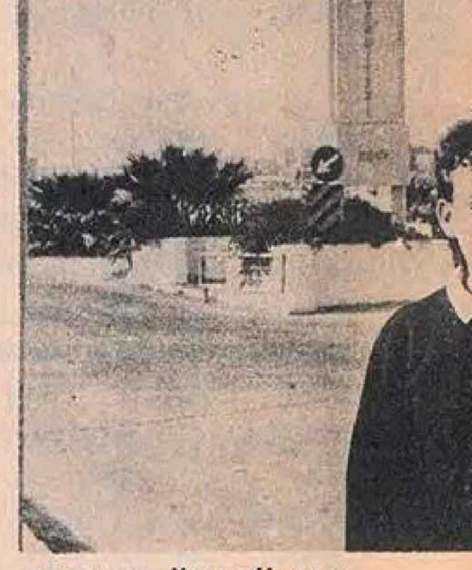
ALPER EGMİR, Bağaziçi Üniversitesi Öğrencisi
Son kabul edilen seçim yasasındaki kontenjan adaylığı ve önseçimin isteğe bırakılmasiile ilgili hükümler demokratik seçim ilkeleriyle bağdaşmıyor. Konulan barajların ortaya çıkacağı çarpık sonuçları önceden kestirmek güç değil. Bu yasanın getireceği seçimle oluşacak meclis yeni bunalımlar getirecek ve sonuçta bir diğer erken seçim kaçınılmaz olacak gibi geliyor bana.

FİGEN GÜVEN (20)
D.E.Ü.İktisadi Fakültesi İktisat Bölümü 3. Sınıf
Milletvekilleri sırf kendilerini düşünüyorlar. Seçimler adeta borsa gibi oldu. Kendilerini düşünen milletvekillerini protesto ediyorum. Seçimlerden yeni zamlar ve harçlarını arttırılmasını bekliyorum.

OSMAN ODABAŞI (19)
Bornovo Anadolu Lisesi Son Sınıf
Seçimler hakkında birşey diyebiyeceğim, pek bilgim yok. Seçimler demokratik bir şekilde yapılmıyor. Üstelik referandumdan hemen sonra seçime gidilmesi bence bir oyun havası gösteriyor. 18 yaşına oy hakkından yanayım.

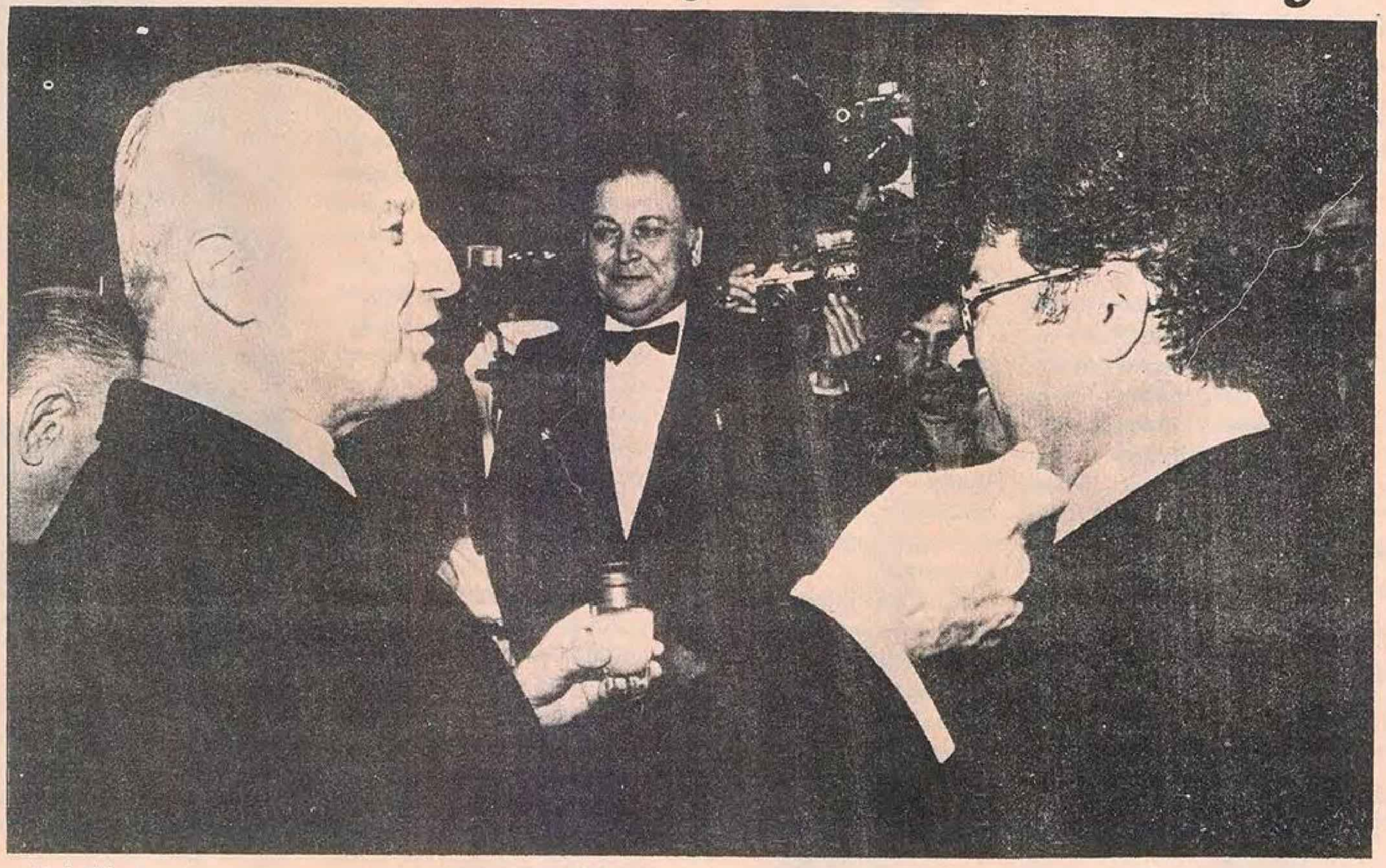
YUSUF ÖNCÜ (22)
Türkiye'de varolan siyase
Partilerde bu çember etrafın
züm getirmeyen birer kurul
Seçim zamanı çemberin n
dilir. Seçim sonrası tekrar n
dan öteye gidemeyen bir re

atik taleplerini yükseltelim!..

Özal-Evren bloğu yeni bir seçime giderken

Devletin ve siyasi iktidarın tüm gücünü "Hayır" kefesine koyması, baskı ve şantaj yanısıra il ve ilçelere hizmet götürmeyi referandum sonucuna bağlama gayretleri, hatta mesela Mersin'de halka düdüklü tencere dağıtıp, "kapağını 'Hayır' çıktıktan sonra vereceğiz" yollu rüşvet tekliflerine rağmen, 12 Eylül bloğu referandumdan yenik çıkmıştır.

Ama bu kadarı hiçbir şey demek değildir. İktidar halen onlara aittir. Bu iktidarı değiştirmeye aday olacak bir demokrasi güçleri cephesi oluşturulamamıştır. Yine de iktidar güçleri mevcut mevkiilerini muhafaza edebilmek için günden güne zorlanmaktadırlar.

Muhabbet

Evren Özal bloğu iktidarlarını 1985'e kadar uzatmak istemişlerdir

zorlanmaktadırlar. Nitekim seçim kanunlarında değişiklik yaparak % 50 civarındaki oylarla Meclis çoğunluğu oluşturma hesapları içine girmişler, her geçen gün erozyona uğrayan seçmen destekleri, daha olumsuz noktalara varmadan tam bir "baskın basanındır" atmosferiyle alel acele seçim kararı alma yoluna gitmişlerdir.

dağılmaması için cevval bir mücadele vermiş, tek başına Meclis'i toplattırmama gayreti içersine girmişse de, Anayasa Mahkemesi'nin "zihinleri küflü bürokratları"nın "bu kadar da olmaz ki" uyarısıyla acı bir fren yapmak zorunda kalmıştır.

Bu frenle birlikte Özal, "küskün ANAP'lılar"a "yürüyün ya kullarım" deme noktasına sürüklenmiş, ancak "kriz" çabuk atlatılmış, eski

ve SHP % 10'luk ulusal barajı aşabilecek. Belki bunlara bir dördüncüsü katılabilir, Ecevit imajı TV'nin iyi kullanılmasıyla DSP'ye % 10 barajını atlattırabilir. Ama bizce bu zayıf bir olasılık.

Seçim kanununun verdiği olanakla % 30-35 arasında oy alacak olan parti iktidara gelecek. İktidarın en şanslı adayı ANAP. Bunun birkaç nedeni var. Bir kere bu parti iktidarda olmanın avantajına sa-

"Kendim için birşey istiyorsam namerdim" Herşey burjuvazi için

tırmanmasını hızlandıran bir etken olduğu seçmenler tarafından da seziliyor. Hepsinden önemlisi Türkiye burjuvazisi Özal'dan memnun. Gelir dağılımını olağanüstü boyutlarda bozan, zenginlerle yoksulların arasındaki uçurumu büyüten Özal politikaları burjuvazinin arayıp ta bulamadığı politikalar. Üstelik işçilerin

Sosyal-demokrasinin Kapitalizmi savunduğu emekçilere teşhir edilmeli

ekonomik mücadelesine karşı Madeni Eşya İşverenleri Sendikası MESS'in eski başkanı Özal'dan daha iyi kim mücadele edebilir? Türkiye'nin bağımlı bulunduğu emperyalist ülkeler de Özal'dan memnun. Türkiye'nin ithalatı durmadan artıyor, liranın değeri sürekli düşürülüyor, Türkiye bir yandan yeni borçlar alırken, eski borçlarını aksatmadan ödüyor. Türkiye pazarı yabancı firmalara tamamen açılmış durumda.

Tüm bunlar, Özal'ın seçimlerin en şanslı adayı olduğunu gösteriyor.

Demirel'in bir kısım sağ seçmen üzerindeki cazibesi ve Özal politikalarına tepki duyan ama bu politikaların kapitalizmin doğal bir sonucu olduğunu kavrayamayan emekçi köylülüğün desteğinin kazanılması olasılığı DYP'nin seçimlerindeki kozlarını oluşturuyor.

SHP ise emekçi halkın yoksun bırakıldığı demokratik hak ve özgürlükleri kararlı bir tavırla talep ettiği takdirde oylarını arttırabilir. DSP'nin sol'a duvar çekici ve sağ ile uzlaşma arayan tavrını seçmen-

lere iyi anlatabilirse onların bölünmesini de büyük ölçüde engelleyebilir.

Solun tutumu ne olacak?

Kasım seçimlerine sosyalistler kendi siyasi alternatifleriyle katılamıyorlar. Bunun en başta gelen nedeni 12 Eylül'ün sola şiddetle saldırması, topyekün sol üzerine şiddetli baskıların uygulanması. Tüm bunlara rağmen sol güçlerin kendisini süratle toparlayamaması ile baskıların bir sonucu olmaktan çok, solun bölünmüş

çok parçalı yapısında aranmalı. Bu parçalılığın bir sol parti çerçevesinde aşılması daha fazla zaman ve çabayı gerektiriyor.

Sol için seçimlerde üç davranış biçimi mümkün; seçimleri boykot, bağımsız aday çıkarılması, seçimlere katılan partilerden birisinin (bazılarının?) desteklenmesi.

Boykotun içinde bulunduğumuz koşullarda yerinde bir politika olduğu söylenemez. Böylesi politika-

rine özgüdür ve siyasetin cazibe merkezinin parlamento dışına kaydığı koşullarda uygulanır. Bugün halkın elinde kalmış son hak seçme hakkıdır. Ve halk içinde bulunduğu olumsuz koşullardan sıyrılsak, beklentilerini gerçekleştirmek umuduyla ov hakkına sarılıyor. Bu umudun büyük kısmı bir hayal olsa da, demokrasi istekleri açısından içinde bir miktar gerçek taşıdığı inkar edilemez. Kitleleri başka kanallara yöneltmenin mümkün olmadığı koşullarda seçimleri boykot, solun kendisinin kitlelerden dışlamasından başka bir anlam taşımıyor.

Bağımsız aday çıkarılması anlamlı bir politika olabilirdi. Ancak 104 seçim bölgesinde 450 milletvekilliği için 450 bağımsız aday çıkarılamıyacağına göre bağımsız aday politikasının seçimlere giren partilerden birini destekleme politikasıyla birleştirilmesi gerekmekteydi. Bizce sosyalistler açısından en doğru politika, SHP'nin solundaki herkesin benimseyebileceği nitelikteki birkaç adayın SHP listesinden bağımsız olarak gösterilmesi için bu partiye teklif edilmesi, teklifin kabul edilmemesi durumunda bu adayların bağımsız olarak adaylıklarının konulması ve diğer yerlerde SHP'nin desteklenmesiydi. Yukarıda anlattığımız nedenlerle bağımsız aday gösterme politikası boykot politikasına değil, sosyal demokrat partiyi destekleme politikasına eş olanak vermemiştır.

Geriye seçimlere katılan partilerden birisinin desteklenmesi kalıyor. Demokratik hak ve özgürlükleri iyi kötü savunan partiler sadece sosyal demokrat nitelikli olanlar. Yani seçimlere katılan yedi partiden beşi elenerek iki partiye iniveriyorlar: SHP ve DSP.

Bunlardan DSP'nin bir "aşırı sol sızması" histerisi içinde olduğunu ve gözünü "aslında sosyal demokrat olup da sağ partilere oy vermiş yurttaşlara" dikmiş bulunduğunu görüyoruz. Ecevit'in daha 1980 öncesinde başlattığı "solumuzda % 1 var, sağımızda % 50 var" sözlerinde ifadesini bulan "sola duvar çekme" ve sağ yönelişler içinde olma politikası halen devam ediyor. Nitekim son Akhisar konuşmasında Ecevit SHP'yi "hantal bir otobüse benzeterek şöyle diyor: "Daha sola meyilli olanlar hantal otobüste kalsınlar. Nasıl olsa direksiyonu daha sola kırıp, hantal otobüsü şarampole yuvarlayacaklardır."

Buna karşılık SHP demokratik hak ve özgürlükler konusunda hem daha ısrarlı, hem de kendi soluna karşı kompleksli bir tavır içinde değil. O halde sol bu seçimlerde SHP'yi desteklemek durumunda. Ama desteği, bir yandan SHP'yi demokratik hak ve özgürlükleri savunmada daha tutarlı ve ısrarlı olmaya davet ederek, bir yandan da

pazarlık bitti. Seçime gidiyoruz.

lik etmeliydi. Ancak burada kritik nokta gösterilecek adayların tüm sol tarafından benimsenecek niteliklerde olmasıydı. Eğer bu gözetilmezse ve her siyasi akım kendi bildiği şekilde bağımsız adaylar çıkarırsa bu adaylar sol seçmenin ilgisini çekmeyecek ve alacakları oy sol'un potansiyelini temsil etmeyecektir.

Zamanın çok kısıtlı oluşu ve geniş çevrelerle temas zorunluluğu, solun geniş kesimlerinin benimseyip destekleyecekleri bir adayın belirlenmesine

sosyal demokrasinin halkın içinde bulunduğu ağır sorunların altından kalkamayacağını anlatarak vermeli. Sosyal demokrasinin kapitalizmi savunduğu emekçilere teşhir edilmeli. Onlara emekçi halkın çilesinin son bulması gibi ham hayal bir istek nedeniyle değil, demokrasi yolunda adımlar atılması için oy verildiği anlatılmalı. Emekçi halkın çilesinin ancak sosyal kurtuluş mücadelesiyle hafifletebileceği ve nihayet kaldırılabileceği açık açık gösterilmeli.

Evren-Özal bloğu, bu yolla, iktidarlarını 1995'e kadar uzatma isteklerinin önündeki "Seçmen engeli"ni bertaraf etmek istemişlerdir.

Sahiplerinin hazırladığı seçim kanunu değişikiklerini, büyük bir sadakatle Meclis'ten geçiren ANAP milletvekileri, 12 Eylül rejiminin ortadan kaldırmayı "unuttuğu" Anayasa Mahkemesi'nin yeni kanunun bir maddesini -o da biraz mahçupca- iptal etmesi üzerine, şaşkına dönmüşlerdir. O kadar ki, bu milletvekillerinden aynı zamanda TBMM Başkanlığı da yapanı, 1982 Anayasası'nı çiğneyip raham edilmeyi bile göze alarak son ana kadar ANAP sürüsünün

seçim kanunuyla hiçbir farkı olmayan yeni Seçim Kanunu Özal tarafından Meclis'ten geçirilmiş, şıracı da koşarak gelip şehadet ediverince, meşele tatlıya bağlanıvermiştir.

Gelir dağılımını olağanüstü bozan Özal politikası burjuvazinin arayıpta bulamadığı politika

29 Kasım Seçimler'ine şeklen yedi parti katılıyor. Ama bunlardan üçü ANAP, DYP

hip. İkincisi 12 Eylül öncesine dönme şantajının hâlâ geçerliliği var. Referandum'da "Hayır" oyu kullananların önemli bir bölümü 12 Eylül öncesi siyasetçilerinin ülkeyi tekrar karışıklığa sürükleyebileceği kuşkusunu taşıyordu. ANAP'ın sağdaki tek rakibi DYP'nin başında ise 12 Eylül darbesi yapıldığı sırada başbakanlık makamında bulunan Süleyman Demirel var. Seçmenin Demirel iktidar olursa askerler bir şey yapar korkusuna kapılabileceği çok açık. Demirel'in vurdum duymaz tavrıyla ve ülkedeki karışıklıktan anayasayı istediği gibi değiştirebilme ortamının doğmasını kollayarak olayların

eti bir çember olarak düşünelim.
da çeşitli noktalarda yer almış çö-
uştur.
merkezinde toplanırlar. Halka gi-
oktalarına dağılırlar. Bence bun-
jim.

NURETTİN POLAT (23)
D.E.Ü.İktisadi İlimler Fak. İktisat Bölümü 4. Sınıf
Öğrenci Derneği eski üyesi

Gençlik bu seçimlerden bir şey beklemiyor. Seçim sisteminden dolayı bütün partiler giremiyor. Bence gençlerin oy vere bileceği bir parti yok. Genç olarak bir şey beklemiyorum.

NURAN ÖZMEN
Kartal Lisesi 3. Sınıf-Öğrenci

Gençliğe yine gençlikten başka sahip çıkan kimse olacağını sanmadığmdan seçimlerden de pek birşey beklemiyorum. Artık her seçimde birşeyler beklemek ve sonunda değişen birşey olmadığını görmekten bıktım. Bir genç olarak seçme hakkım olmadığına göre başka ne diyebilirim ki?...

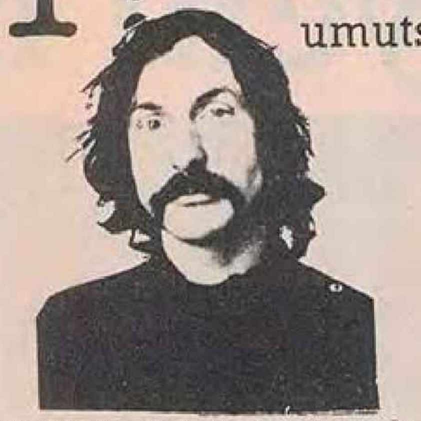
GÜL İRFAN AKMAN
Grafiker (20 yaşında)

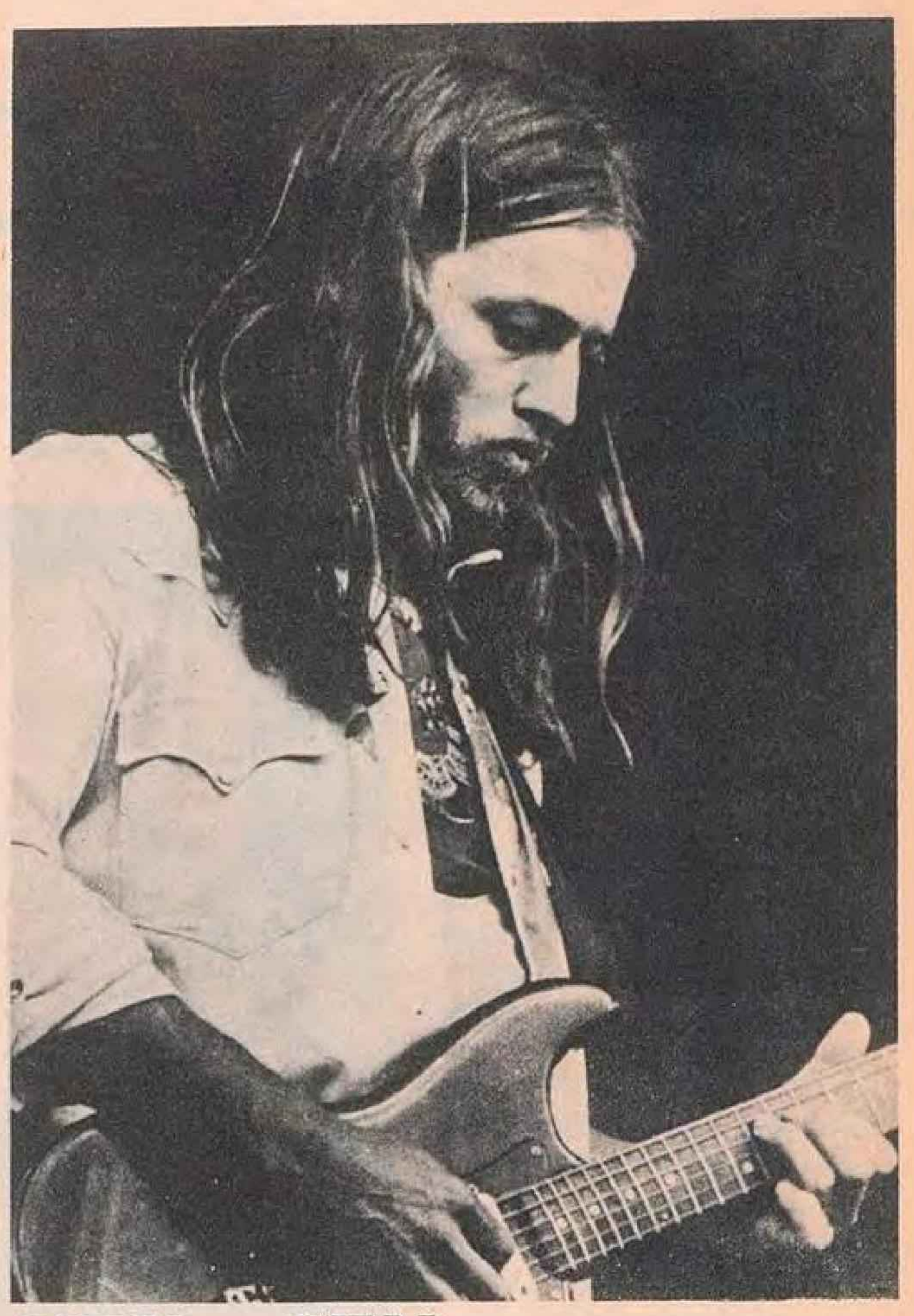
Yalnız seçimlerde ve tören nutuklarında akla geliyoruz. Seçimlerin yapılması olmayan demokrasinin işlediği anlamına gelmez. Tüm kurum ve ilkeleri ile yerleşmesi için mücadele etmek gerekiyor. Oyumu demokrasiden yana olan bir partiye vereceğim.

Pink Floyd: Başkaldırı mı?

Evet kimimiz Floyd'u sevdi... Ama 18 yaşımızın romantizmi geride kalırken bizde bıraktığı iz garip bir başkaldırı duygusu oldu yalnızca. Katılacağımız saflarda Pink Floyd'un umutsuzluğuna hiç yer yok.

İşin acıklı bir yanı daha var: Floyd'un (ve 68 kuşağının diğer eski tüfeklerinin) 70'li yıllarda Büyük plak şirketlerinin desteğinde, düzene entegre oluşlarının ivmesinin artmış olması.

Barış Soydan
Hakan Gezginci

68 romantik bir başkaldırıydı... II. Paylaşım Savaşı sonrasının huzursuz gençliği bayraklarını sınıf partilerinden bağımsız açtılar. Woodstock kuşağı Marcuse okuyordu. Mao'yu okuyanlar da "Kampüs Maoistliği"'ni aşamadılar. Beat ozanları ise değil Marksist teori Varoluşculuk'la dahi ilişki kurmayı reddetmişlerdi.

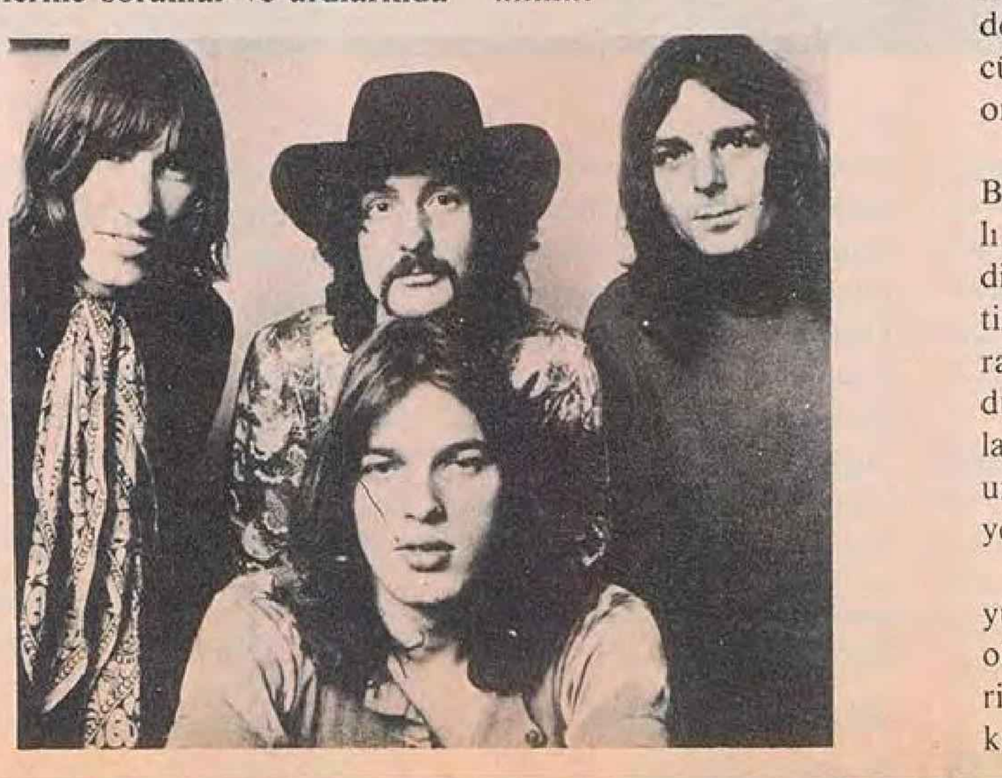
Kazanları 68'de kaldıran kuşak 60'ların sonunda acı bir yenilgiyi yaşadı. 70'lerde 60'ların nostaljisini terketmeyen kesim Zen Budizm'in etkisiyle iyice marjinalleşti. Geri kalanlar ise "kravatlarını takıp" yerleşik düzende yerlerini aldılar.

68 kuşağı romantizmini tutarlı bir teoriyle bağdaştıramadı. Bunun sebebini araştırmak çok daha ayrıntılı bir yazıyı ve çalışmayı gerektiriyor kuşkusuz. Marks ile Freud'u bağdaştırmaya çalışan, "insan bedeninin temel işlevi haz almaktır" diyen Marcuse'ün peygamberliğe yükseltilmesi 68 kuşağının yenilgisini hazırladı. Jim Morrison'un intihar ettiği söyleniyor, Jimmi Hendrix, Syd Barret uyuşturucu komasında öldüler.

Barret 65'lerde Pink Floyd'u kurmuştu. Marjinelleşmesinin etkisi daha ilk kuruluş yıllarında seziliyordu. İlk albümleri **"The Piper at the Gates of Dawn"**daki gitar Soloları uyuşturucu etkisinde atılıyor, şarkı sözleri uzayda dolaşıyordu. 70'ler Floyd'a Waters'ın

Biz Pink Floyd'u biraz da Ingmar Bergman'ın sinemasına benzetiyoruz. Aynı başkaldırıyı saklayan öz, ama aynı yılgınlık, aynı güçsüzlük, aynı karamsarlık ve ama mutlaka aynı sanatsal kalite ve yetkinlik.

şefliğini, daha ciddi şarkı sözlerini ve daha büyük ama eğlenmeye daha düşkün bir dinleyici kitlesini getirdi. Ama işin aslı "Pink felsefesi" değişmemişti. Başkaldırıları daha da büyümüş, düzeniçi marjinalleşmeleri daha da güçlenmişti. Alternatifsizlikleri ise sürüyordu. Ama alternatif sözcüğüne yüklenen anlam önemli burada. Eğer uyuşturucu bir alternatifse (60'lar), eğer intihar bir alternatifse (80'ler)... Bakın Cem Sevin ne diyor burada: **"Londra'nın yeraltı çöplüklerinden, yeryüzü saraylarına çıkana kadar geçirdiği evrim, yarattığı devrim ve sonu gelmeyen tutarsız hareketleriyle binlerce insanı akıl hastanesine yollayan Pink Floyd..."** 60'lardan 80'lere birşey değişmemiş. **Allen Ginsberg**'in haykırış dolu ama umutsuz dizeleri geliyor aklımıza: **Gördüm bizim kuşağın en büyük beyinlerinin çılgınlıkla yıkıldığını, isterik, çıplak açlıktan geberdiğini... Ve ortalıkta dolanıp duranlar geceyarısı demiryolu kavşağında nereye gideceğini kendi kendilerine soranlar ve ardlarında hiç bir kırık kalp bırakmadan çekip giderler...."**[3]

İşin acıklı bir yanı daha var: Floyd'un (ve 68 kuşağının diğer eski tüfeklerinin) 70'li yıllarda büyük plak şirketlerinin desteğinde, düzene entegre oluşlarının ivmesinin artmış olması. EMI'ın "koruyucu kanatları" Floyd'da az da olsa varolan toplumsal yanı iyice törpüledi.

Biz Pink Floyd'u biraz da Ingmar Bergman'ın sinemasına benzetiyoruz. Aynı başkaldırıyı saklayan öz, ama aynı yılgınlık, aynı güçsüzlük, aynı karamsarlık ve ama mutlaka aynı sanatsal kalite ve yetkinlik.

Aslında buraya kadar söylemiş olduklarımızdan, "Avrupa gençliğinin alternatifsizliğini yaratan Floyd'un ve diğerlerinin felsefesidir" anlamını çıkarmak yanlış ve olaya ters açıdan bakmak olur. Floyd geleneğinin bunca tutulmasının nedeni Floyd felsefesinin 60'ların yenilmiş kuşağının ruh durumuna tam da uygun düşmesiydi. Oysa 70'li yıllarda Latin Amerika ve Türkiye'de gençliğin başkaldırı geleneği çok daha farklı kanallarda akıyordu.

Roger Waters geçen yıl Floyd'dan ayrıldı. Geri kalanlar (Mason, Gilmour, Wright) yakında bir albüm çıkaracaklar, ama bize kalırsa Waters'ın ayrılmasından sonra Pink Floyd efsanesi de sona erdi. Bundan sonra Waters'ın umutsuzluğunu solo albümlerinde izlemek gerekiyor ve bir de Floyd geleneğinin sürdürücüsü genç gruplarda (Marillion vs.)

Günümüz gençliğinin yolu Batı 68 kuşağından çok farklı. Evet kimimiz Floyd'u sevdi... Ama 18 yaşımızın romantizmi geride kalırken bizde bıraktığı iz garip bir başkaldırı duygusu oldu yalnızca. Katılacağımız saflarda Pink Floyd'un umutsuzluğuna hiç yer yok.

Pink Floyd, Avrupa'dan yükselen acı dolu bir çığlık olarak anılarımızın derinliklerinde kalacak. Ama hepsi o kadar.

HEY... SEN

Hey.. sen, dışarda soğukta bekleyen
Yalnız başına ve çökmüş, beni hissedebiliyor musun?
Hey.. sen, geçitte ayakta duran
Kaşıntılı ayaklı, solgun gülüşlü, beni hissedebiliyor musun?
Hey.. sen, ışığı yakmalarına yardımcı olma onlara
Boyun eğme döğüşmeden.
Hey.. sen, orada duran tek başına
Çırılçıplak, telefonun yanında, bana dokunabilir misin?
Hey.. sen, kulağını duvara dayamış duran
Kendini çağıracak birini bekleyen, bana dokunabilir misin?
Hey.. sen, taşı götürmeme yardım eder misin?
Aç kalbini, yuvama dönüyorum.
Ama herşey sadece bir düştü
Duvar çok yüksekti gördüğün gibi
Önemli değil onca çabalaması, kurtulamadı sonunda
Ve solucanlar yedi beynini.
Hey.. sen, yoldaki
Her söylenene boyun eğen, bana yardım edebilir misin?
Hey.. sen, duvarın yanındaki
Salonda şişeleri kırarken, bana yardım edebilir misin?
Hey.. sen, hiçbir zaman umut olmadığını söyleme bana,
Birlikte ayaktayız, yıkılırız bölününce.

Türkiye senin neyindir Cem Karaca ?

Nail Özkök

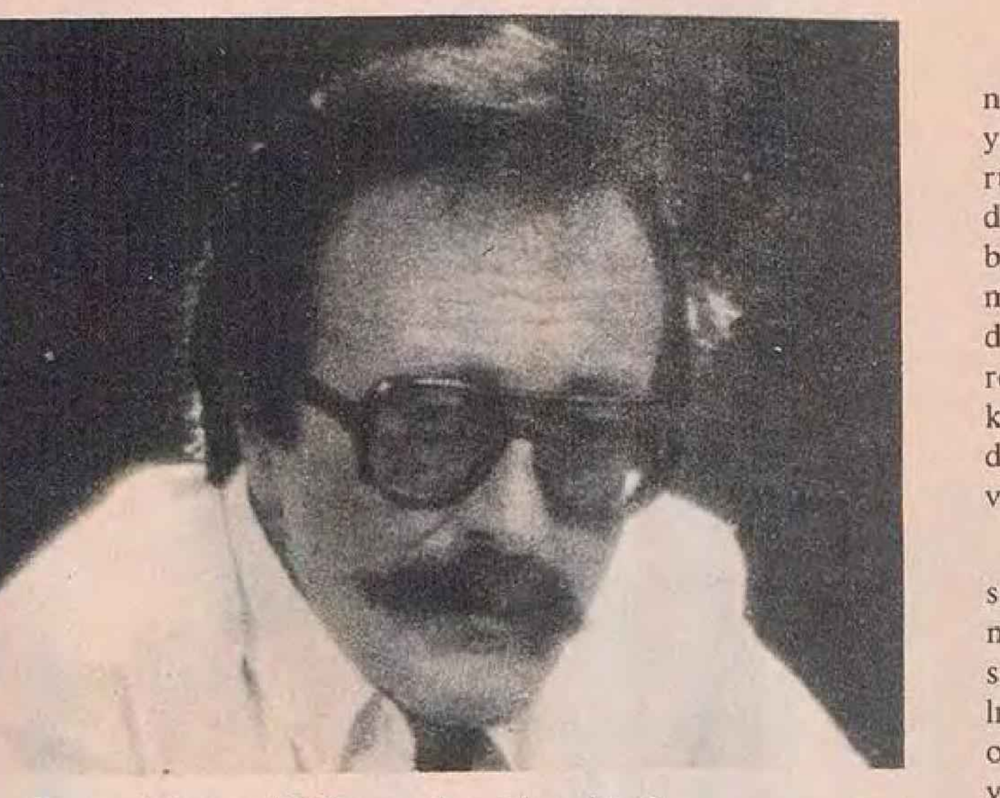
Zafer işaretleri, sahneye verilen duman bulutuyla silikleşirken, kolonlardan "Merhaba gençler ve her zaman genç kalanlar" diyen bir ses bizi eskilerden tanış birisini anımsamaya itiyordu. Evet çok, değil bundan on yıl öncesinin nostaljisini yaşamaya çalışmak için bizde Gülhane Parkına gitmiş, baterinin yüksek volümlü ritmine kendimizi kaptırmıştık. Yedi yıl ülkesinden uzak kalan bu insan 10 binin üzerindeki izleyici kitlesi ile özlemlerini gidermeye çalışırken, bizim kafamızda da bir yığın soru yanıtlanmayı bekliyordu. Devletin en üst kademeleri tarafından onaylanarak, yurda dönüş hikayesi bir reklam malzemesi olarak kullanılan bu insan, 12 Eylül öncesi umut dolu bir sesle "işçisin sen, işçi kal" diye seslenen Cem Karaca değildi. Türkiye'ye geldiği andan itibaren basında ve konserlerinde burjuvazi karşısında günah çıkartan, yurtdışında yaşamak zorunda bırakılan binlerce insanı bir anda karalayan ve ANAP'ı demokrasi'nin öncüsü sayan Cem Karaca dönekliğin yeni bir örneği olarak karşımızda duruyordu.

Yurt dışında yaşayan onca aydın, sanatçı, bilim adamı, siyasetci değilde niye yalnız Cem Karaca'ya dönüş izni verildi? Bu soru yaşadığımız müddetçe zihnimizden silinmeyecek... Ozan Yaşar Miroç'ın Victor Jara'ya sorduğu soruyu, biz Karaca'ya Türkiye için sormayı tercih ederdik: "Şili senin neyindir şarkıcı Victor Jara?"

Yeni çıkan kaseti eski bir dinleyicisi olarak dinledik. Geçen yıllar ne anlamda müziğini etkilemişti. Aslında baştan bir olumsuzluk sizi yakalıyor, kasette eşlik edenler sulukule ekibindenmiş gibi bir yaklaşımla hiç isimleri verilmeden sadece parça adları verilmiş, hoş isimleri verilse de pek birşeylerin değişeceğini sanmıyorum ya. Çünki konserde biraz daha serbest bırakılmış bu gurup kasette adeta kırbaçla çalan sadece görevini yapan, müziksel performansı yükseltmiyen bir müzik kalitede çalıyorlar. Kaseti ilk dinleyişimizde kulağımızda olumlu etki yaratan "Beni bekleme kaptan" ve "Hep kahır" oluyor. Heriki yüzdeki altışar parçanın besteleri Cem Karaca'ya ait.

Genellikle yedi yılın özlemlerini yüklediği parçalar dışındaki eleştirisel yaklaştığı "Yarım porsiyon aydınlık" bence entellerin havuçlu içkilerine yeni tür bir meze olacak türden bir basitliği içeriyor. Yani sorun Anadolu folkuna sırtını yaslayıp Protest Rock yapmanın çözümsüzlüğü. Protest Rock'ta yinelenen yüzeysel yaklaşımlarla belirli sorunlara açıklık getirilemez, sadece kitle etkilenmesi yaratılabilir. Sanırım bu açıdan bakıldığında meze olmayı sürdürebilen bir parça oluyor. Nazım'ın 1 Temmuz 1957 de yazdığı, KARACA'nın konserdeki söyleyişi ile "besteleme cüretini" gösterdiği, sözleri Nazım'a ait bir bestede şimdiye kadar oynayamıyanlara önerebileceğimiz bir göbek atma şöleni ritminde. Yine bu ritimde dinlememeyi istediğimiz "Ey çarkı felek" ve "Bedava yaşıyoruz" bedava niteliklerini koruyorlar. Ata sözü niteliğindeki sözleri ve oyun havası ritmindeki "Eşme eşeleme" yapılan modülasyonlar ile parçayı kurtarmaya çalışırken, "Almancılar" ara gitar solosu ile (ki bu gitar solo konserde çok daha iyi bir seviyedeydi) hah bu albümde gitarda varmış be dedirtiyor. "İşte geldik gidiyoruz, Canım benim, Bidanem ve Karadut" tipik Cem Karaca standartında.

Yedi yıl ayrılık sonrasında kendi özlemlerini, hisettiklerini vermeye çalışmış Cem ama sözsel seviye ve müzik kalitenin düşüklüğü sonrasında "Yarım porsiyon aydınlık"tan aklımızda kalan bır cümleyide biz tersten tekrarlıyarak "Vallahi çok değişmişsin Cem" diyerek yazımızı noktalıyoruz.

Sanatçılığını geldiğin yerde mi bıraktın?

Sinemalardan

ALMANYA 40 m²

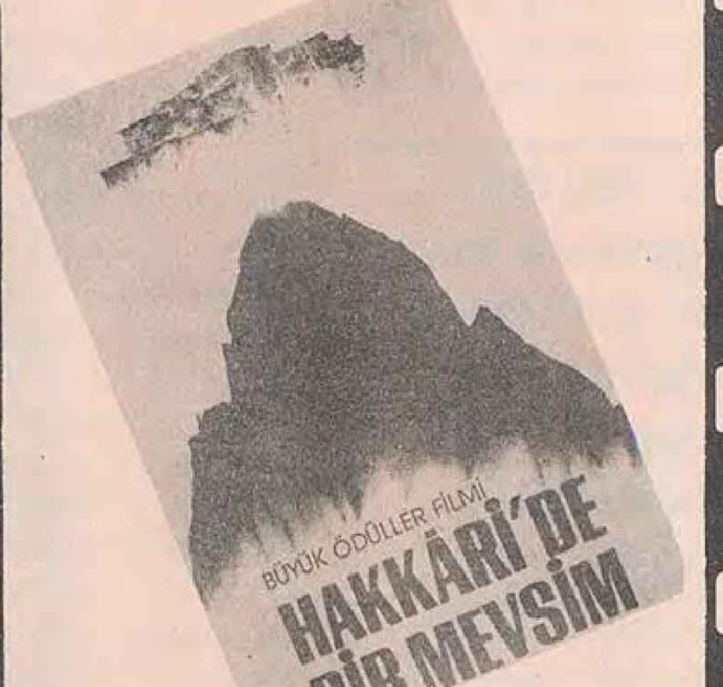
Zil sesini duyduğumda, (yanındakini dehşet içinde bırakarak) elimi saatin (?) zilini susturmak üzere uzattım. Evde yapılan temizlik süresince ben de yorgunluk duydum. Kamera kapıya yaklaşırken kıstırılmıştık, tutsaklık, tedirginlik... 40 m2'de bir insanın dramı ile karşı karşıyayım. Yabancı bir ülke, farklı kültürlerin çatışması, kocasının yada geleneklerin tutsağı, her gün yinelenen tekdüze bir yaşantı, perde perde artan bunaltıcı yalnızlık ve bunları kırma, çevresindekilerin dillerini bilmese de konuşma, iletişim kurma istemi. Karşı penceredeki çocukla, oyuncak bebekler aracılığıyla konuşma, köşe başındaki ayrı bir tutsaklığı izleme... Sevgi, özlem ve umut. Özay Fecht'in buram buram hüzünlü yüzü. İnsanın dramından, insanların dramına ulaşabilmek. Yani sinema. Bunları düşündüm gün boyu Almanya 40 m² yi izledikten sonra.

SU'DA YANAR

Hiç aşık oldunuz mu? Bu da nasıl soru demeyin. Eğer seviyorsa daha özenli, daha hoşgörülü olmaz mı insan? Yalnızca duyduğu sevgiyi geliştirmek için bile olsa değişir. Eğer acı çekmekten zevk alıyorsanız bir şey diyemem. Bence sevgi, geliştiren, istediklerinizi su yüzüne çıkaran, acıyı umuda döndüren duygudur. Sevgi uğruna emek verdiği oranda özgürdür insan.

Bir yönetmenin, film çekme sürecinde yaratıcılığın acı veren mutluluğunu bulamadım. Bu süre boyunca huzursuz, sıkıntılı yani rahat değilsinizdir. Öyle olmalı. Su da yanar'ı izlerken yaratım sürecinin sıkıntıları yerine kişisel bunalımlarla karşılaştım. O kadar çok şey, neden bir biri peşi sıra dizilmiş. Ayrı ayrı bölümlerin bağlarını kuramadım. Oysa çocukla ninesi arasında geçen konuşma bölümü, özellikle gar bölümü çok güzeldi. Ama film boyunca neden Nazım Hikmet'in motif olarak kullanıldığını, Masalların masalı şiirinin eytişimsel özünün neden yakalanamadığını sordum. Neden Nazım Hikmet yalnızca bir çeşni gibi kullanılmış. Ve Üniversite önünde bir iki sallanan, sonra yıkılan mask gibi, film izlerken, izledikten sonra aklıma takılan, anlamakta zorlandığım bölümler de vardı.

Bu filmin, bir gün Nazım Hikmet'e adanmış bir yapıt ortaya çıkarmasını, yönetmenin o filmi yapmasını umutla bekliyorum.

HAKKARİ'DE BİR MEVSİM

Eylül ayı sonlarında, gecikmiş bir tatil yaptım, İstanbul-Antalya yolu boyunca antik şehirleri gezerek. Toprağın altında, yarattıkları medeniyetleri ile hâlâ yaşıyormuşcasına övünüyorlar. Yolları, heykelleri, kitaplıklarıyla.. Günlük yaşantılarını bizlere aktarmak için çabalamışlar. Bizlere, yaşamlarını, taşlar, mermerler üzerinde yansıtıyorlar. Kabartmalarında sanki bir devinim var. Bizlere, devinimi armağan etmişler.

Perdeyi kaplayan gözalabildiğine beyazlık ve dibek sesi. Tek düze görüntü ve ses birçok şeyin ipucu. Alabildiğine bir merak, alabildiğine bir sevgi ile izliyorum. Hangi karesini anlatmalı? Damlar üstünde oynayan çocuklar mı? Kaçamak bakışlı, ürkek, üç adım geriden yürüyen kadınları mı, beyazlığın yumuşak, korkutan yalnızlığını mı? Hangi birini anlatmalı... Doyumsadığım yabancılaşma doğayla insan arasında gibi. İnsanlar arası yabancılaşma, bir şeyler yapabilme, öğretmenin ilk defa işe yaramasının mutluluğu ile yıkılabiliyor. Zor olsa da başarılmaz değil. Her insanın açmak zorunda olduğu yabancılaşma duygusu, kendi gerçeğine ulaşmanın bir yolu. Yeterince doyurucu gelmeyen, başkaldıran kadın tipi oldu. Bir yabancılaşma filmi. Kişiler arası, kültü arası, sosyo-ekonomik yapılanmanın getirdiği farklılaşma. Ama hepsinden çok doğa-insan yabancılaşması. Hakkari'de doğan insan da aynı yabancılaşmayı yaşıyor. Burada işler böyle geçiyor, bir mevsim, bir yaşam, yaşamlar... Ülkemizin uzak bir köşesinin, bir mevsimlik yaşantısı neden 4 yıl gösterilmedi diye düşünmeden yapamıyorum.

Ekim Devrimi'nin şairi: MAYAKOVSKİ

Vilademir Mayakovski'nin doğum yılı olan 1893'te Friedrich Engels "Komünist Partisi Manifestosu"nun İtalyanca baskısının önsözüne şunları yazıyordu: "Bugün... Yeni tarihsel bir çağ başlamaktadır. İtalya, proleter çağın doğum saatini müjdelemiş olan Dante gibi, yeni bir şairi bize armağan edecek mi?"

Geçen yüzyılın sonunda dünya devrimci hareketinin merkezi haline gelen Rusya, yeni tarihsel çağın habercisine bir dünya armağan etti. Mayakovski'nin şiirleri, kapitalizmin çöküşü ve sosyalizme geçiş çağı olan 20. yüzyılın fırtınaları arasından doğdu. Devrimci çağın beraberinde getirdiği yeni içeriği, yeni bir şekle sokma çabasıyla şair, arayış ve deneyim içinde daha zor olan yolları denedi.

1917 Ekim Devrimi, Mayakovski'nin eserlerinde en belirgin ifadesini buldu. "Mayakovski" ve "Devrimin şairi" kavramları eşanlamlı oldular. Sovyet şiir sanatı nasıl devrim'siz düşünülemezse, bu çağ da Mayakovski'nin kişiliği olmadan düşünülemez. Mayakovski'nin eserlerinde proletarya'nın kurtuluş hareketindeki yükselmeyi, Rusya'da yaşanmakta olan sosyal değişimler ile devrimci güçlerin öncüsü olarak işçi sınıfın rolünü sergilemiştir.

Mayakovski'nin görüşüne göre, bir ülkenin hayatındaki herşey, hatta küçük ayrıntılar bile bir şairin hayatını çekmelidir. Bu nedenle bu çağın "Tarih yazıcısı"nın eserlerinde yaşantısından daha çok gürültü çıkaran olaylardan, ilk bakışta günlük yaşamın dikkatini çekmeyen değişikliklere kadar herşey yankısını bulmuştur.

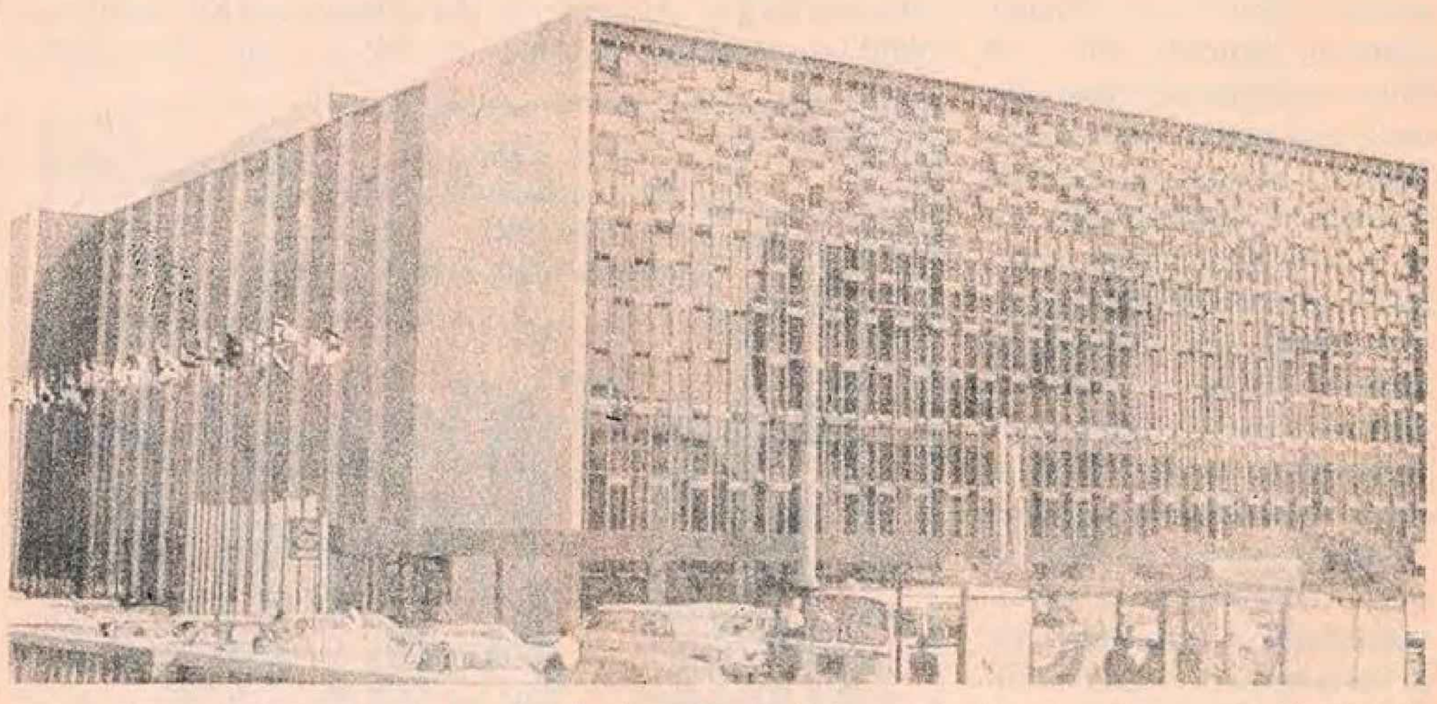
Mayakovski, çağını büyük ölçüde etkilemiştir. Lirik, yaymcılık, hiciv, tiyatro, film, radyo bu etki alanlarındandı. Lenin'in dediği gibi, o eserlerini şimdi artık kendisi tarihi yapma olanağına kavuşmuş bulunan halkı için gerekli koşulları yaratmıştı. Şair, edebi yaşamını yirmi yıllık süresi içerisinde güllerle bezenmiş biçimde yaşamadı. Edebiyat ve politika alanlarındaki muhalifleriyle yaptığı sert tartışmalarda, okuyucu tarafından da anlaşılıp, saygı duyulması için mücadele verdi. Çünkü o, **"bir şarkı ile bir şiir, bir bomba ile bir bayrak neyse odur."** diyordu. Mayakovski'nin ençok özlediği ve gerçekleşmesi için uğraş verdiği hayal olan "uçan broşürler yağmuru" içindeki bir ülkede okumak, radyoda dinlenmek gerçekleşmiş bulunuyor. Bugün SSCB'de onun eserleri 75 milyonun üzerinde baskı yapmıştır. Onun şiirleri dünyanın 112 diline çevrilmiştir.

Litvanyalı yazar Edvardas Miezelaitis şöyle demektedir: Sovyet şairlerinin çok uluslu büyük ailesi içinde Mayakovski'nin mücadeleci, devrimci ve sevgiyle dolu eserlerinin güçlü etkisini şu veya bu şekilde duymamış olan hiçbir şair yoktur.

Mayakovski'nin deneyimleri onun mücadele arkadaşları olan dünyanın devrimci şairlerinden Louis Aragon, Pablo Neruda, Nazım Hikmet, Bertolt Brecht vd.'nin eserlerine yansımıştır. Mayakovski'nin şiiri çağları aşmaktadır. Sovyet şairi Marina Zvetayeva şöyle demektedir: "Biz ve belki de torunlarımız da Mayakovski'yi arkasından değil, onun önüne geçerek izlemeliyiz." Ona göre Mayakovski çağdaşlarından yarım yüzyıl önde gidiyordu. Bu önde gidiş doğrudur. Ama bu süre dolmuş bulunuyor. Mayakovski şimdi herzamankinden daha günceldir.

AKM'de konserler

Konser salonlarının koridorları ışıltılıdır. Mermerler, halılar, birbir ışığın menevişlendiği avizeler, biraz sonra başlayacak müziğe hazırlar insanları. Ama bu ışıltıyı sevince dönüştüren gençlerin ayak sesleridir. Hafta sonları lastik ayakkabılar, blucinler merdivenleri ikişer ikişer tırmanır ve "üst balkon"a doğru yönelir. Sahneye neredeyse bir kulenin tepesinden bakan bu sıralar gençlerle dolup taşar hep. İlk notalar duyulduğunda gençliğin bütün merak ve sevinç dolu bakışları altında ilk notalar duyulur.

AKM'deki 6-7 Kasım konserinde yine gencecik bir piyanist, Mehveş Emeç, Mozart'ın mücevher gibi piyano konçertolarından 21'incisini seslendirecek. Gençlere kaçırmamalarını ögütleriz. İzlenimci müzik meraklıları anlaşılan bu yıl bol bol Ravel ve Debussy dinleyebileceklerdir. 20-21 Kasım günlerinde Debussy'nin İberia'sı, 27-28 Kasım'da piyano için Noktürn'leri seslendiririliyor. Hem de Gülay Uğurata'nın sihirli parmaklarından. Aynı konserde Ravel'in Pavane'ı da var. Prokofier'in 2. Piyano konçertosu şimdiye kadar bu müthiş eseri dinlememiş olanlar için bir fırsat. 18-19 Aralık'ta yine Debussy'nin Klarinet ve Orkestra için Rapsodi'nin unutmayalım. aynı konserde Vivaldi'nin belki de başyapıtı sayabileceğimiz ünlü Mevsimler'i var. Çaykovski hayranları 4-5 Aralık ve 11-12 Aralık konserlerindeki konçertoları kaçırmasınlar. 2 Aralık Çarşamba günü yapılacak olan Gençlik konserindeki Mozart ve Hayd'ın Fagot ve Trompet konçertolarını da seveceksiniz.

Yine de bizce en önemli konser bu yılın son konseri: 25-26 Aralık'ta Ayşegül Sarıca Rachmaninof'un 3. Piyano Konçertosu'nu çalacak. Sonra da Brahms'ın 4. Senfonisi var. Eminiz ki bu konserlerde romantizmin doruklarında gezeceksiniz.

Asterix He-Man'e karşı

Çizgi romanları çok severim. Çizgi filmleri de. Eskiden elime ne geçerse okur, televizyonda ne gösterirlerse seyrederdim.

Sonra kaçınılmaz olarak ben de büyüdüm ve bazı şeyler aklımı kurcalamaya başladı. Bu düşüncelerimi sizinle paylaşmak istiyorum. Okuyun bakalım, acaba ben mi yanılıyorum?

He-Man ve Güç bendeeee!

Sorun daha He-Man'in adından başlıyor: He-Man, yani Erkek Adam. Çifte erkek anlam yüklenmiş bir isim. Bu kadar iddialı işe başlanınca gerisi de sökün ediyor zaten. Kahramanımız sarışın, mavi gözlü ve her bir adalesi Arnold Schwarzenegger'i kıskançlıktan çatlatacak cinsten. Böylelerine annem, "maşallah çam yarması gibi"der (bıyıkaltından da güler mi ne?). Ama bu güç He-Man'in başarması gereken işler için yetmiyor tabii. Her ne hikmetse sırtına asılı olan sihirli mi sihirli bir kılıcı var. (Bu da aklıma takılıyor benim. Sırtında o uzun kılıç varken şöyle arkaya doğru kaykılıp kuşlara falan bakmaya kalkınca, sivri ucu mabadıne batıyordur herhalde. Her neyse...) He-Man sıkışınca bu kılıca sarılıyor, o sırada müthiş şimşekler çakıyor, He-Man avazı çıktığı kadar "Güç bendeeee" diye bağırıyor ve aniden ne kadar "güç" varsa gelip ona yapışıyor! Bu arada kaplanı "titrek'i unutmayalım. Normalde sevimli, az biraz korkak, adı üstünde "titrek" olan Kaplanı da çirkin bir yaratık oluyor ve doğaya aykırı bir şekilde arkasına bir eğer yerleşiyor. (Bir kaplanı binek hayvanı olarak kullanmak nereden akıllarına esti acaba?) İşte ondan sonra allahını seven tutmasın He-Man'i. Pazu kuvvetiyle dağları devirecek, taşları parçalayacak, bütün kötüleri inim inim inletecektir.

He-Man'in dünyası tamamen hayali. Ama "hayali" derken, üstün bir hayal gücünün ortaya çıkardığı, "bunu da nasıl düşünmüşler" dedirtecek bir dünyadan söz etmiyorum. Ürkütücü olmasına özen gösterilmiş, kolayca tanınan, neredeyse hiçbir ayrıntıya yer verilmemiş bir dünya. Örneğin İskeletor, He-Man'in baş düşmanı. İnsana en ürkünç gelen nedir? Ölüm, yani iskelet. İşte en kaba biçiminde bir "düşman" figürü. Kim görse korkar ve "düşman-rakip" olduğunu anlar. Yani bu bize sunulan kurgu-dünyada He-Man'i oradan alın, yerine ne bileyim, Me-Han'ı oturtun, hiçbir şey değişmez, aykırılık olmaz. Çok "özel" bir dünya değildir, He-Man'in dünyası. Kısacası fazla zeka gerektirmez, fazla dikkat de istemez.

He-Man'in dünyasında diğer tipler de korkunç ve çirkin olmaları bir yana fazla bir özellik göstermiyorlar (Sevimli büyücüleri ayrı tutuyorum). Ne yerler, ne içerler, burunlarını silerler mi, parlak renkli kumaşı mı severler, sabahları nasıl uyanırlar, çocukları hangi oyuncakla oynar, bir demet papatyayı toplayıp vazoya mı koyarlar yoksa turşusunu mu kurarlar? Bütün bunları bilmeyiz. Bizim bildiğimiz çok-ama-çok-kötü bazı tiplerin her macerada nerelerde ve nasıl yaşadığını bilmediğimiz bazı insanlara zulmettikleri, ya da zulmetmek için habis planlar kurdukları. Tabii bizim çok-ama-çok-iyi ve çok-ama-çok-güçlü He-Man'imiz de sihirli kılıcının ve büyücülerin ve eyerli kaplanının yardımıyla

çok-ama-çok-kötü'leri perişan eder. Sonunda da dönüp bize bir ders verir. "İnsan büyüklerini daima saymalıdır" gibi, ya da "para saadet getirmez" gibi. He-Man kurulu düzenin artık ağızda sakız olmuş bazı kurallarını birer ders gibi bize çizgi film aracılığıyla göstermekle, ne olur ne olmaz anlamazsak diye de kafamıza kakmakla yükümlüdür. He-Man'in kurulu düzeninde beyaz erkek egemendir. Kendi kendini yönetmekten aciz halk kralları ve onun en sadık yardımcısı He-Man tarafından yönetilmeye mahkûmdur. Ama tabii bu arada kral da iyi bir kral olmalıdır ki "tebası" ona isyan etmesin kuzu kuzu çalışsın.

Asteriks'in adı ise bir alçakgönüllük örneği... Bir harf oyunuyla kitaplarda gördüğümüz asteriks (*) işareti kahramanımızın adı oluvermiş. Asteriks gibi küçük, sevimli bir adam Asteriks. Gerçi büyücünün karıştırdığı sihirli iksirden bir fırt çektimiydi neredeyse bir He-Man'e dönüşür ama benzerliğin hepsi bu kadar. Zaten büyücünün de dediği gibi Asteriks'in asıl gücü zekası ve kurnazlığı... Kısacası insanlığı.

Hem Asteriks hem arkadaşları sıcacık insanlar. Yemeğe içmeğe, eğlenmeye bayılırlar. Asteriks arkadaşı Obeliks'i kızdırmaktan çok hoşlanır, Obeliks (Türkçeye Obeliks adını Hopdediks diye çevirdiler bir ara. Oysa Obeliks yine bir harf oyunu. Obelisk, antik çağların büyük taş anıtlarını verilen isim ve bizim şişko, obur adamımıza çok yaraşıyor) şişmanlığını yüzüne vuranlara öfkeleniyor. Uykudan uyanınca beş karış sakallıdırlar her normal erkek gibi ve saçları da darmadağındır. Aşık olurlar, çiçek toplarlar ve Romalıları dövmekten çok hoşlanırlar.

Asteriks bu dünyanın adamı. Ne zaman yaşadığı belli: İsa'dan önce 50 yılları, Roma İmparatorluğu'nun en heyheyli devri. Nerede yaşadığı da belli: Eski Galya, yani şimdinin Fransası'nda Atlantik Kıyısında bir minik köy. He-Man'in aksine çok-iyiler ve çok-kötüler yok bu küçük adamın maceralarında. Bütün güzellik ve zaaflarıyla insanlar var. Kendilerini yenilmez yapan büyülü iksirleri bile kusursuz değil. Genellikle sadece güçlü Roma İmparatorluğu'nun en ücra köşelerine gönderilmiş işe yaramaz lejyonların üstesinden gelmeye yarayabilecek bir büyü. Büyücü her zaman söylüyor zaten: "Bu iksir sizi yenilmez yapar, ölmez değil".

Şimdi bir hükme varacağım ve bana kızanlar bir çizgi romana bu kadar özellikler yüklemenin doğru olmadığını söyleyenler çıkacak ama ne yapayım ki bu çizgi romanın yaratıcıları son derece kültürlü ve olağanüstü insanlar. Biz eğlenirken çizgi romanlarına müthiş bir derinlik vermeyi de başarmışlar.

Vardığım hükmü Asteriks'in bir macerasından yola çıkarak anlatayım: Tanrıların Villaları.

Işte bu macera ilkel komünal toplum ve değerlerinin (Asteriks'in köyü), köleci toplum düzeni (Roma İmparatorluğu) tarafından nasıl bozulduğunu gösteriyor.

Belki çok iddialı buldunuz, ama doğru:

Maceranın başında Roma Konsülü Jül Sezar, senatörlerine bir konuşma yapar: "Galyalılar yenilgiye uğradı. Şefleri Vercingetorix silahlarını ayağıma serdi. Böylece bütün

Galya zaptedilmiş oldu mu? Hayır! Bir küçük barbar köyü hâlâ karşı koyuyor. Kendilerine insanüstü bir güç veren büyülü iksirleri ve bol yiyecek sağlayan ormanları sayesinde Roma uygarlığının avantajlarını reddediyorlar ve ben onları bu uygarlığı zorla kabul ettirmeye karar verdim. Orman yok edilecek yerine blok apartmanlar yapılacaktır."

Doğayı sevenlerin, çevre korumacılarının tüyleri diken diken oldu değil mi! Her neyse, gerçekten de çeşitli maceralardan sonra o muhteşem ormanın bir bölümü tamamen kesilir ve Roma tipi blok apartmanlar yapılır, Romalı kiracılar gelir yerleşirler ve Asteriks'in köyüne alışveriş etmeye inerler! O zamana kadar parayla pek ilgileri olmayan, değiş tokuş usulüyle işlerini gören Galyalılardan bir kısmı (başta balıkçı ve demirci olmak üzere) paranın tadını alınca müthiş bir rekabet hissine kapılırlar. Köydeki ilkel topluma özgü arkadaşlık, kabileye bağlılık gibi hisler yokolur, birbirlerinin gözünü oymaya başlarlar. Asteriks buna çok üzülür.Büyücü ile bir olur ve kurnazlığı sayesinde kabile üyelerinin birliğini tekrar sağlar; büyülü iksir sayesinde de Romalılar eşek sudan gelene kadar dövülürler, apartman yerle bir edilir.

Ve işte burada doğaya, insanca bir çevreye özlem duyanların ağızlarının suyunu akıtacak bir olay olur: Büyücü minik meşe palamutlarına büyü yapar. Kesilmiş ağaçların yerine bunlardan birer tane koyunca aniden muazzam meşeler yükselir yine ormanda.

Maceranın sonunda Asteriks sevinçle meşeleri seyrederek büyücüye sorar: "Olayların akışını hep böyle durdurabilir miyiz ey büyücü!" "Hayır" der bilge büyücü, "ama daha zamanımız var".

Bilge büyücü, tam böyle ifade etmese bile, ilkel komünal toplumun devrinin geçtiğini, günün köleci toplumun yani Roma Uygarlığının olacağını bilir. Ama bir günde olmaz bu değişmeler. Zaman, hele iki bin yıl önce, çok ağır akmaktadır.

Kıssadan hisse

Asteriks He-Man'i döver bence, dörde katlar, çöp sepetine atar.

BİR UMUT DAHA: Spor Loto

Ülkemizdeki şans oyunları arasında şu günlerde insanlarımızı en çok ilgilendiren Spor Loto'dur. 10. haftaya 1 milyarın üzerinde bir birikim ile girince doğal olarak dikkatleri üzerinde topladı. Yöneticilerimizde bu durumdan en iyi şekilde yararlanma hesapları içine girdiler. Spor-Toto Teşkilat Müdürü, Erdenay Oflas 28 ekim'de düzenlediği basın toplantısında yaptığı konuşmada, İstanbul, Ankara ve İzmir'de teşkilata ait araçların halka toto ve loto kuponlarını dağıtmakla görevlendirdiğini böylece sıkıntı çekilemeyeceğini söyledi. Ayrıca bu hafta 8'i tek kişi bilirse ödenecek paraya ilişkin çekin Sayın Özal tarafından verilmesini sağlamaya çalışacaklarını da ifade etti. Bu zannediyoruz ki yöneticilerimizin olaya ne kadar ciddi yaklaştıklarının en iyi şekilde ifade etmektedir.

Bu anda 1 Milyara sahip olma hayalleri kuran insanlarımızda umutlarını 1 Haftalığına da olsa Loto kuponlarına bağlamakta. Bununla birlikte 1 hafta beklemenin stresini yaşamaktadırlar. Yaklaşık 10 haftadır süren ve hafta sonlarında sönen bu umutlar, Pazartesi ile birlikte büyük bir stresle yeniden başlamaktadır.

Sosyo-Ekonomik durumun kötüleştiği, işsizliğin arttığı ve alım gücünün günden güne azaldığı ve emekçilerin enflasyon canavarına kurban edildiği her ülkede olduğu gibi ülkemizde de kurtuluşun, köşeyi dönme ilemümkün olabileceği insanlara algılatılmıştır. Bunun tek yolunun da, Sayın Sabancı ya da Koç'un hatıralarında dediği gibi çalışmak ile mümkün olmadığını anlayan

emekçilerimiz bilinçsizce şans oyunlarına yönelmiştir.

Haftalık, aylık umutlarını Spor-Toto, Spor-Loto ve Milli Piyango gibi şans oyunları ile sürekli gündemde tutulması, kitlelerin gerçek kurtuluş yollarını engellemekte ve dikkatlerinin başka yöne (Şans oyunlarına) çekilmesini sağlamaktadır.

Sayın Özal'ın emri ile Milli Piyango Yılbaşı İkramiyesinin 5 Milyara çıkarılmasına ek olarak Spor-Loto'daki bu 1 Milyarlık ikramiye birikiminin insanları seçime kadar da olsa ekonomik sorunlardan uzak tutacağı ve yeni bir umut kaynağı olacağı için de herhalde Sayın Özal'ı biraz daha memnun edecektir.

Bu arada kuponların tükenmesini fırsat bilen işsizlerimizin bir kısmı da, kuponları karaborsada satarak özel girişimciliğini göstermişler ve böylece işsiz sayısını geçici ve çok az bir sayıda da olsa hafifletmişlerdir.

Okul sporları

İstanbul'da 1987-88 yılı okul spor faaliyetleri Bağlarbaşı Spor Salonu'nda 16 Ekim'de düzenlenen törenle başladı.

10 branşta, 2180 takım halinde yaklaşık 18 bin öğrencinin faaliyet göstereceği spor yarışmalarının açılış töreninde BTSGM'ü Sabri Sadıklar; Sporda başarılı olabilmek için sporun okullara yayılması gerektiğini ve bu görüşle hareket ettiklerini söyledi.

Şişe-cam yarışları

BTSGM ile Şişe-Cam'ın ortaklaşa düzenledikleri 2. Atletizm oyunları 16-17 Ekim tarihleri arasında Burhan Felek Atletizm Tesisleri'nde yapıldı.

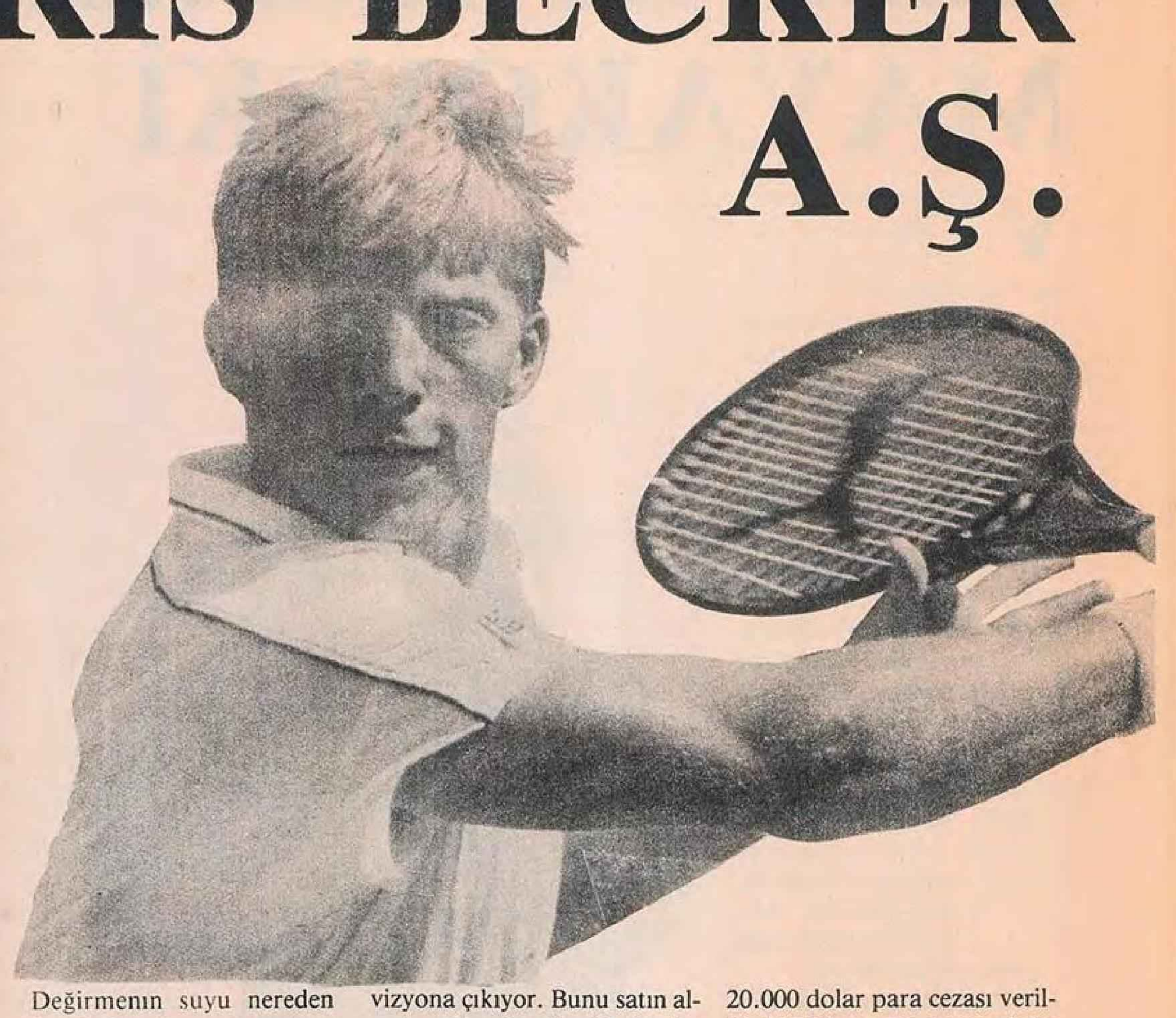
Geçen yıl ilki yapılan oyunlara bu yıl yirmibir ildeki 89 okuldan, Türkiye Liselerarası Atletizm Şampiyonası'nda yapılan derecelere uygun olarak seçilen 65'i bayan 91'i erkek olan toplam 156 atlet katıldı. Yarışlar sonunda ilk üç sırayı alanlara Spor Eğitim Bursu, Spor malzemeleri, Madalya ve Plaketler verildi.

Şahmuratof geliyor

BTSGM'ü Kemal Kamiloğlu Sovyetler Birliği'ne yaptığı seyahette, Sovyetler Birliği ile Jimnastik, Güreş, Boks, Atletizm, Eskrim, Judo, Okçuluk dallarında ortak kamp yapılması uzman antrenörlerden yararlanma ve Uluslararası Federasyonlarda üye seçiminde ortak davranmayı içeren protokolu imzaladı.

İmzalanan bu protokola bağlı olarak önümüzdeki onbeş gün içinde Güreş dalında Sovyet Spor İlimleri Akademisi Öğretim Üyesi olan Şahmuratof, Türkiye'ye gelecek. Bu ünlü spor adamı ülkemizde antrenman programlarını hazırlayacak ve antrenörlerimizi eğitecek.

BORİS BECKER A.Ş.

Üç dört yıl önce pek maç kazanamamış, kızıl-sarı saçlı bir delikanlı olan Boris Becker, bugün milyonlarca insanın tanıdığı dünyanın 2 numaralı tenis oyuncusu. En büyük başarısı. Wimbledon'u kazanan en genç tenisçi olması. Şöhret basamaklarını bu kadar hızlı tırmanması ve şu anda dünyanın en çok para kazanan sporcularından biri olması özelde tenis, genelde tüm sporlar için önemli nitel değişimleri simgeliyor. Sporda kazanmak her zaman olduğu gibi çok önemli ama neyin kazanılmak istendiği büyük ölçüde değişmiş bulunuyor.

Becker yalnızca bir tenisçi değil, Boris Becker Anonim Şirketidir. Dünyada pek az sporcu Becker'dan fazla para kazanıyor. **Stern** dergisi Becker'in 1986 yılı kazancının 10 milyon dolardan fazla olduğunu söylüyor. Bu kort dışı başarı yalnızca oyuncu olarak yeteneklerine ve kişisel popülaritesine değil, sporun ticarileşmesini olağanüstü boyutlara çıkaran menajeri **Ion Tiriac**'a bağlanıyor. İddiasız bir genç kimliğinden, süper zenginliğe sıçraması Becker'ı F. Almanya'da bir halk kahramanı yaptı. Anketlere göre, ünlü şarkıcılardan ve politikacılardan daha çok tanınıyor, çevresi hayranları ve aşıkları ile çevrilmiş durumda. Kort içinde ve dışında yaptığı herşey basında yer alıyor.

Puma yetkilileri Becker'ın yarattığı ''tenis patlaması''nın yılda 50 milyon dolarlık satış getirdiğini söylüyorlar.

Menajer Tiriac bile yükseliş hızına şaşırmış durumda. Ama bunu bir para imparatorluğuna dönüştürmekte de gecikmedi. Tiriac Becker'ın milliyetinin önemli bir zenginlik kaynağı olduğunu hemen anladı. Çünkü F. Alman tenis pazarı çok büyüktü ve bir yıldız açlığı içerisindeydi. Ayrıca Becker'ın karizmasına rakip olabilecek pek kimse de yoktu. Mc Enroe kaybolma sinyalleri veriyordu, Connors yaşlanıyordu, daimi ünlü Borg ise sahneyi çoktan terketmişti. Tenis yeni bir yüz bekliyordu. Çocuksu çekiciliği ve büyük yetenğiyle Becker bu boşluğu doldurdu.

Değirmenın suyu nereden geliyor? En çok parayı tanıtımdan kazanıyorlar. 1984'te Tiriac Becker'la birlikte çalışmaya başladıktan sonra, Puma'ya gitti. Puma'nın yöneticisi Armin Dassler bu büyük fırsatı sezdi ve o zamandan bu yana coşkulu bir Becker reklamcısı oldu. Bu Puma firması için oldukça yararlı oldu. 1984'te Becker'la anlaşmadan önce yıllık 15.000 olan raket satışları 1985'te 70.000'e 1986'da 300.000'e yükseldi. Puma yetkilileri Becker'ın ya-

rattığı "tenis patlaması"nın yılda 50 milyon dolarlık satış getirdiğini söylüyorlar.

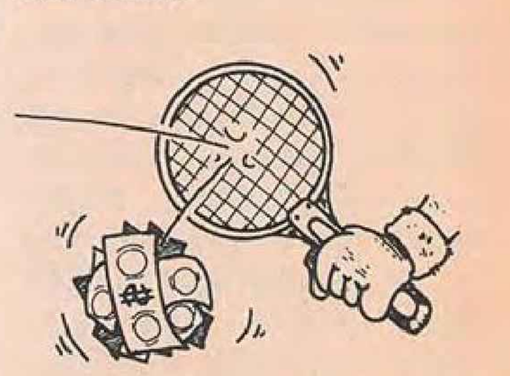
Becker'ın satış gücü İtalyan giyim eşyaları üreticisi Ellese için de aynı etkiyi yaptı. Üç yıl önce Tiriac'ın 20.000 dolarlık önerisine hayır dememeleri, Becker'ın Wimbledon'ı kazanmasından sonra satışlarını yalnızca F. Almanya'da % 20, ya da yaklaşık 3 milyon dolar artırmalarını sağladı. Ellese'in sözcüsü Gabriele Brustenghi: "Becker'ın bize verdiği uluslararası çarpıcılığı elimizden almak olanaksız" diyor, "100'den fazla dergiye kapak olduk, her hafta Becker televizyona çıkıyor. Bunu satın almak olanaksız". Becker'ın herkesten çok televizyona çıktığını söylüyor.

''Eğer birisi herhangi bir hile yapmak istiyorsa, onu kısıtlayan yalnızca kendi hayal gücüdür...'

Doğal olarak, Becker'ın kazandığı paralar da hızla artıyor. Kontrat süresi dolmak üzere olan Ellese firması, geçen yıl Becker'a 450.000 dolar ödedi. Ellese, Becker'la olan ilişkisini sürdürmek istiyordu, ama Puma Becker'ın yalnızca raket ve ayakkabı değil, spor giyim eşyaları tanıtımı da yapmasını istedi. Adidas da bu pazarlığa girince iş iyice kızıştı ve ortadaki para miktarı iyice arttı.

Yine de her eksilenin yerine Becker'la anlaşmaya hazır yeni bir şirket geliyor. Tiriac, Puma'ya ek olarak, **Philips, Coca Cola** ve **Deutsche Bank'**la milyon dolarlık anlaşmalar için pazarlıklar yapıyor.

1976'da Tiriac dünya sıralamasında 4 numaraya yükselen Guillermo Vilas için çalışmaya başladı. Fakat 1983'te Vilas'ın bir turnuvaya katılmak için "garanti" olarak para aldığı ve böylece uluslararası kuralları ihlal ettiği ortaya çıktı. Vilas ve bu işi düzenlediğinden şüphelenilen Tiriac bir yıl kortlardan uzaklaştırıldı ve 20.000 dolar para cezası verildi. Uzaklaştırma cezası daha sonra kaldırıldı ama para cezası ödendi.

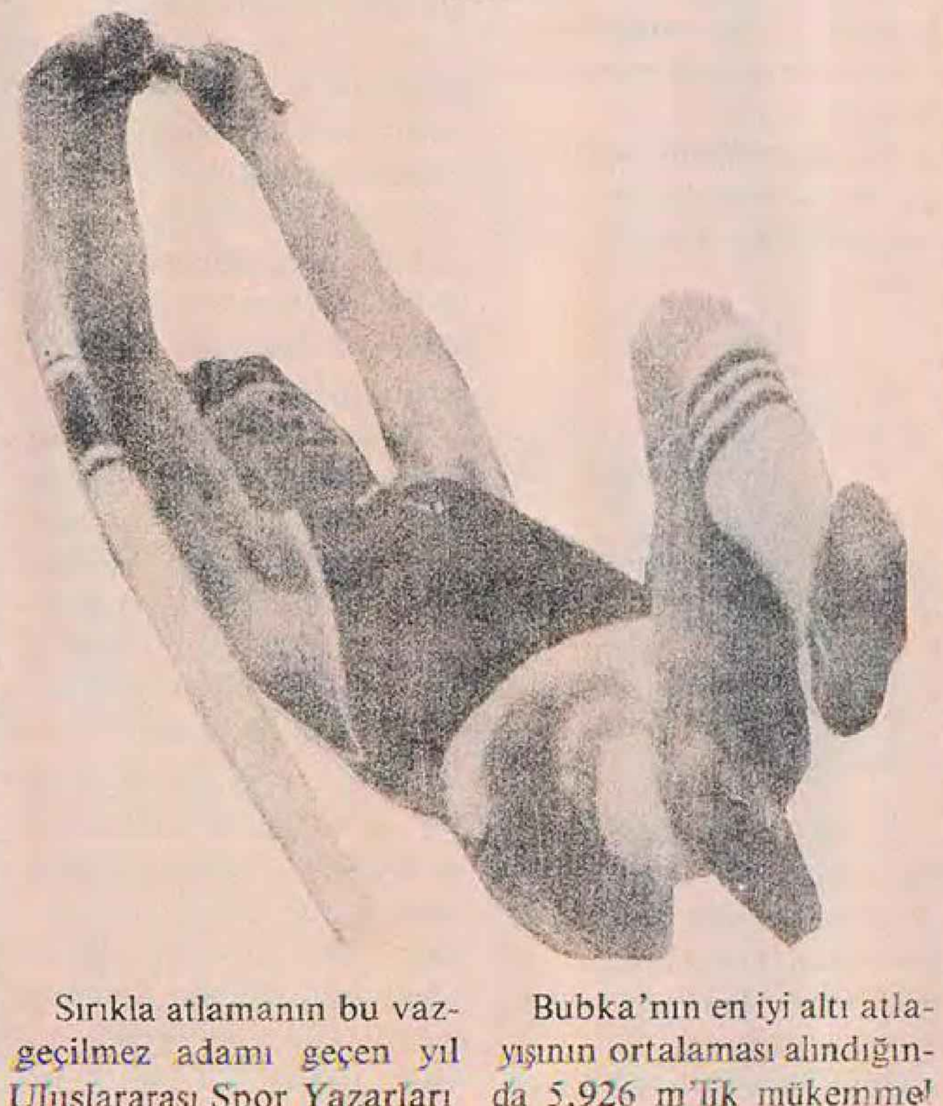
Bu olay tenisin karanlıkta kalan yanlarına ışık tuttu. Sıkı kurallara bağlanmamış bir uluslararası spor dalında düzenlenebilecek tezgah altı oyunlar böylece açığa çıkıyordu. Giderek artan miktardaki paranın bir avuç oyuncuyu kovaladığı bir ortamda, gerçekte "garanti" ödemeleri normal bir uygulamaydı. Konuyla ilgili olarak, erkekler tenis karşılaşmalarında kuralları koyan **Pro Council**'den bir yetkili, William Babcock şunları söylüyor: "Eğer birisi herhangi bir hile yapmak istiyorsa, onu kısıtlayan yalnızca kendi hayal gücüdür."

Becker resmen Monte Carlo'ya taşınarak vergilerini azalttı. Bu Akdeniz Prensliğinin bir yurttaşı olarak, F. Alman vergilerinden ve askerlik yükümlülüklerinden muaf. Becker, F. Almanya'da hayranlarının ve gazetecilerin kuşatması altında. Monte Carlo'da ise "insanlar beni burada yalnız bırakıyor. Ben yalnızca diğer ünlülerden biriyim, hepsi bu" diyor.

Daha yükseğe...BUBKA

Citius, Altius, Fortius ya da "daha hızlı, daha yükseğe, daha güçlü". İşte sporun ruhunu tanımlayan üç sözcük. Yıllar süren çalışmaların amacı hep daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü olmak.

Daha yükseğe, daha yükseğe diyerek onu kendisine amaç edinen birisi Sergei Bubka. Rekorlarını sahip olduğu doğaüstü güçlere ya da anormal birtakım özelliklerine dayanarak kırmıyor. Onun tek üstünlüğü sürekli çalışarak geliştirdiği tekniği. Bunun yaparken de atletler için kullanılması en güç tipte sırıklarla atlıyor. Sırığa hakimiyeti ve sırıkla birlikte koşması bir diğer üstün yanı. O herkesin sevdiği onun gibi olmak istediği, tüm atletlerin gıptayla baktığı örnek bir sporcu. Kimsenin onu yeniden alaşağı etmeye ne gücü ne de niyeti var. Zaten o denli yüksekte ki, yanına ulaşabilmek bile hayal.

Sırıkla atlamanın bu vazgeçilmez adamı geçen yıl Uluslararası Spor Yazarları Birliği (AIPS) ve Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu (IAAF) tarafından en başarılı atlet seçildi. Aynı ünvanı bu yıl da koruyacağına kesin gözüyle bakılıyor.

Bubka'nın en iyi altı atlayışının ortalaması alındığında 5,926 m'lik mükemmel bir ortalama elde ediliyor. 24 yaşındaki atlet 1,83 m. boyunda ve 80 kilo. 100 m.'yi 10,2 saniyede koşuyor. Uzun atlamada ise 8 m. barajını aşabiliyor. Ama bu dalların hiçbirinde yarışmıyor. Tüm bu özellikleri ile sırıkla atlamada dünya rekorunu 15 kez kırma başarısını gösteren Bubka her an rekor kıracak durumda. Bubka sırıkla en iyi yükselen sporcu. Sırığın ucunda 5,20 m.'ye ulaşıyor ve çıtanın üzerinden de aynı mükemmellikte geçiyor. rakipleri de, taraftarları da Bubka'ya büyük saygı duyuyorlar. Jean Claude Perrin, en zor tipteki sırıkları kullanıyor. O sırıkla atlamak için yürek lazım diyor. En güçlü rakibi Fransız Pierre Quinen ise o gerçekten çok iyi ama ben ikinci bir Moses olayı yaratacağım, peşini bırakmayacağım ve onu geçeceğim seklinde konusuyor.

Bubka'nın son başarısı ülkesinin en önemli nişanlarından sayılan "Yuri Gagarin Nişanı" ile ödüllendirilmesi. Sovyetler Birliği'nin en ünlü uzay adamının adını taşıyan bu nişanın Bubka'ya verilmesi bir anlam taşımıyor mu?

SATRANÇ

Satranç, bir **kavrayış gücü** ve bu gücün nasıl bir **yönteme** dayandığı sorunudur. Bu yöntemi ilerideki yazılarda daha da açmak üzere, sizlere merhaba diyerek başlayalım.

Çetin Mutlu
Siyasal Bilgiler Fakültesi

Satranç; birçoğumuza kavranması zor bir oyun, bir bilmeceler bütünü, bir kısmımıza da sıkıcı bir oyun gibi gelir. Oysa hiç de öyle olmadığını gelecek yazılarımızda göstermeye çalışacağız. Şimdilik, satranca bu biçimde bakışın ortak noktalarına yanıtlar verelim.

Satranç her şeyden önce **öğrenilebilir.** Sadece dahilere özgü bir oyun değildir. Çünkü, gerçekten varolan maddesel koşullardan (figürlerden, satranç tahtasından, deneyim ve izlenim birikimlerinden, hareket eden bir soyutlama, bir genellemedir satranç. Bu soyutlamanın yapılan bir hamleyle tekrar somuta dönmesi ona gerçekçi ve bilimsel bir yan kazandırıyor.

Satranç'ta amaç karşı tarafın şahını ele geçirmektir. Bu denk güçlerin uzun ve yorucu mücadelesini, 64 kareye ve 32 elemana en iyi hakim olan, olasılık ve sonuçları en iyi gözlemleyebilen kazanır. Karşı tarafı alt etmek o kadar uzun da sürmeyebilir.

Dünya Satranç Birinciliği karşılaşması İspanya'nın Sevilla kentinde devam ediyor. Kasparov Ünvanını ikinci kez Karpov'a karşı korumaya çalışıyor. 24 oyun üzerinden 12,5 puan alan karşılaşmanın galibi olacak.

Tıpkı aşağıdaki gibi:
1) e4-e5
2) Af3-Ac6
3) Fc4... (f7 karesine yönelik olarak d5 karesini denetler)
3) ... -d6
4) Ac3-Fg4
5) Axe5!-... (Beyaz Vezir feda ediyor! Bu tip fedalarda her zaman bir tuzak kokusu vardır. Aman dikkat!!)

5) ...FxV? (Siyah fedayı kabul ediyor. Şimdi bir vezir önde. Ancak satrançta alet üstünlüğü sağlamak tek başına pek birşey ifade etmez. Çünkü oyun başlamadan yapılan planda alet, pozisyon ve tempo üstünlüğünün koordineli bir biçimde pratiğe geçirilmesi gerekmektedir. Siyahın veziri alması basit kazanç hesaplarından gelir. Oysa hangi seviyede olursa olsun, hiçbir satranç oyuncusu vezirini bu kadar kolay vermez. Böyle fedaların altında ileride (veya hemen) karşılığını fazlasıyla almak, daha önemlisi en kısa yoldan mat etmek yatar
6) Fxf7 + -Şe7
7) Ad5 + + (Mat)

Beyaz, siyahın iki aletinin dışında oyuna girmesine bile izin vermedi.

DDGF Türkiye Ziyareti

yeti yaptığı açıklamada Türkiye'deki sol kesim, öğrenci dernekleri ve işçi sendikaları üzerinde sürekli baskı olduğunu belirttiler.

Üniversite öğrencilerinin sorunlarının çözümü içni yaptıkları mücadeleyi ve protesto eylemlerini desteklediklerini açıkladılar.

2. Dünya savaşının getirdiği yıkım, felaket ve faşizmin korkunç yüzü tüm insanlığı sınıf, dil, ırk, din ayrımı gözetmeden derinden etkilemişti. İnsanlığın bir daha böyle bir vahşetle karşılaşmaması için tüm dünya demokrasi güçleri ortak harekete geçiyor, onun hemen ardından dünyanın dört bir yanından gelen gençlik temsilcileri Londra'da 29 Ekim 1945'te başlayan Dünya Gençlik Federasyonu'nu toplayıp, 10 Kasım 1945'te Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nu kurdular.

Londra Konferansına 63 ülkeden 600 delege katılmıştı. DDGF'nin ilk kongresi Ağustos 1946'da Prag'da yapıldı. DDGF'nin amaçları, barışın, halkların bağımsızlığının, gençlerin haklarının, ilerici gençlerin uluslararası dayanışmasının sağlanması ve emperyalizme, sömürgeciliğe, yeni-sömürgeciliğe, faşizme ve ırkçılığa karşı savaştır.

Bugün 134 ülkeden 280 örgütün üye olduğu ve 200 milyondan fazla gencin temsil edildiği DDGF'nin en yüksek organı üye örgütler asamblesidir. Yürütme görevini Asamble'nin seçtiği Yürütme Komitesi, işlerin günlük takibinde Komiteden seçilen büro yürütür. DDGF ingilizce, ispanyolca, fransızca olarak "World Youth" adlı bir dergi çıkarmaktadır.

DDGF günümüzde tüm dünyayı yok olma ve var olma ikileminle karşı karşıya bırakan nükleer savaş tehdidine karşı tüm dünya gençlerini barış sorununun önemine dikkati çekmekte ve düzenlediği etkin eylemlerle yığınsal gençlik barış -demokrasi hareketinin öncülüğünü yürütmektedir.

DDGF gençliğe yönelik her türden yasak, baskı, kıyım, işkence ve antidemokratik eğilimlere karşı aktif olarak karşı çıkmakta tüm dünya gençliğinin uluslararası dayanışmasının herzamankinden daha fazla öne çıktığını belirtmekte ve bununla ilgili kampanyalar düzenlemektedir.

DDGF'nin kuruluşunun 42. yıldönümü tüm dünya gençliğine KUTLU OLSUN.

ATILMALARA SON!..

mına uğruyor ve kendilerini sokakta buluyordu.

1986 yılında ise atılmalar can almaya da başlıyor ve Marmara Hukuk'tan atılan İsa Tanrıverdi hayatına son veriyordu. Bu olay öğrenci gençliğin mücadele azmini biliyor ve 44. madde kampanyası açılıyor, atılmalara karşı 13.000 imza Ankara yürüyüşüyle TBMM'ye ulaşıyordu. Atılma maddesi (44. madde) ufak tefek değişiklyiklere uğruyor "Telafi Vizesi", "Bir dersi üçüncü defa alma" ve benzeri uygulamalar atılmaları öğrenciler için bir karabasan olmaktan kurtaramıyordu. Toplam üç ya da daha az dersten atılma durumuna gelenlerin "affı" rektörlüklerin insafına bırakıldı. Karadeniz Üniversitesi 44. madde değişikliğini uygulamazken Anadolu Üniversitesi Rektör Yardımcısı Semih Büker "yeni bir af bekleyin" diyordu. Gazi Üniversitesi 1986'dan sonra atılmış öğrencileri ek süreden yararlandırıyordu. Sorunun köklü çözümü 44. maddenin değiştirilmesi değil, tümüyle kaldırılmasıdır. Şimdiye kadar atılmış bütün öğrenciler geri alınmalı, kazanılmış haklar korunmalı, atılmalara son verilmelidir. Atılmaların sorumlusu öğrenciler değil doldur-boşalt sisteminin mucidi YÖk ve iktidardır.

Sosyalizme Adanmış Yaşam

1950 Haziran'ında Boran, Türkiye Barışseverler Derneğinin Başkanı oldu. DP hükümetinin o sıralarda patlak veren Kore Savaşına Amerika'nın yanında katılma kararını protesto eden Barışseverler Derneğinin bildirileri bizzat Boran ve arkadaşları tarafından dağıtıldı. İktidarın buna yanıtı barışseverlerin tutuklanarak Ankara Siyasi Şubeye sevki oldu. Mahkeme "Milli menfaatlere zarar vermekten" Boran ve arkadaşlarını 15 ay hapse ve 5 ay sürgüne mahkum etti. Bu davanın bitiminden hemen sonra 51 tevkifatı olarak bilinen tutuklamaları görüyoruz.

27 Mayıs sonrası TİP kurulur ve Boran kısa bir süre sonra bu partiye katılır. Partideki ilk görevi Bilim ve Araştırma Bürosu üyeliği ve büro üyesi olarak parti programını hazırlamasıdır. 1964'de yapılan 1. Kongreye İstanbul delegesi olarak katılan Boran, G.Y.K.'na seçilir. Kongre sonrası Merkez Yürütme Kurulu üyeliğine seçilen Boran'ın bu üyeliği 23 yıldan fazla sürecektir.

1965 seçimlerinde Urfa Milletvekili olarak meclise giren Boran,1970'de yapılan 4. Büyük Kongrede parti başkanlığı görevine getirilmiş ve o günden son nefesine kadar, 17 yıl boyunca parti genel başkanlığını yürütmüştür.

12 Mart 1971 askeri darbesinden sonra Boran ve arkadaşları tutuklanarak sıkıyönetim mahkemelerine sevk edildiler. 15 yıl ağır hapis cezasına mahkum olurlar ve TİP kapatılır. Behice Boran 1974 affıyla hapisten çıktıktan sonra partinin yeniden örgütlenmesine girişir.

12 Eylül'le birlikte gözaltına alınan Boran daha sonra yurt dışına çıkarak faaliyetlerini orada devam ettirir. TKP-TİP birleşmesinde aktif rol oynayan Behice Boran Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı olarak 10 Ekim 1987'de mücadelelerle dolu ve o ölçüde de onurlu yaşamını noktalamış bulunuyor.

Behice Boran'ın cenazesi Şişli Camii avlusunda. En üstteki çerçevede 'Türk Vatandaşı Nüfus Cüzdanı örneği' görülmekte. Ortadaki resimde oğlu Dursun Hatko kortejin en önünde saygı ve gururla yürürken. En alttaki fotoğraf ise anlatmaya gerek kalmayacak kadar açık...

OKUYUCUDAN OKUYUCUYA

Merhaba,

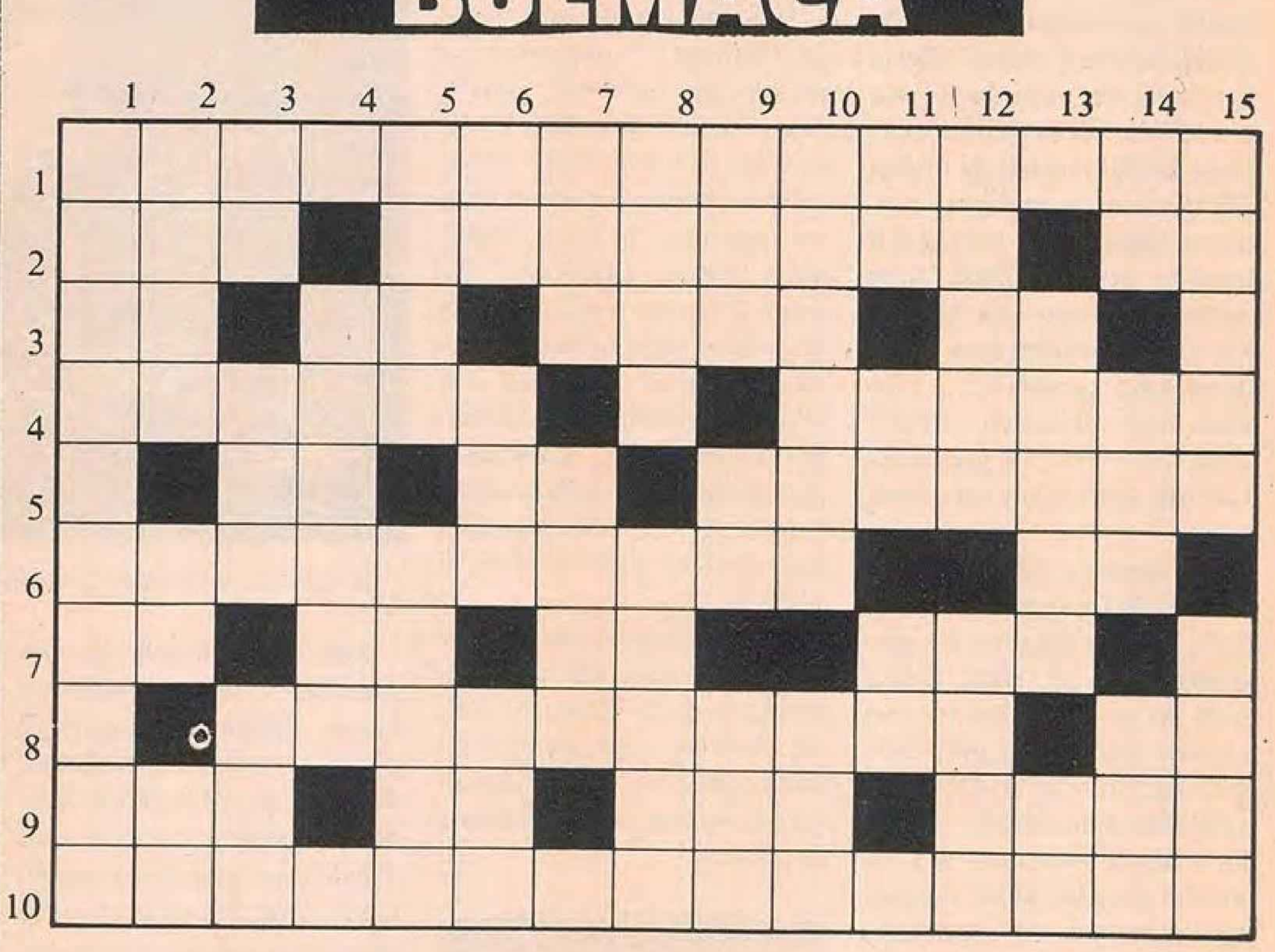
Gençlik Dünyası bu sayısından başlayarak, bu sayfayı siz okuyucularına ayırıyor. Bir yayın organının okuyucularıyla bütünleşmeyi ilke edinmesi gerektiğini biliyoruz. Ayrıca okuyucular arasında sağlayabildiği ölçüde doğrudan bir köprü olmanın sorumluluğunuda duyuyoruz.

İşte bu nedenle; bundan böyle şiirlerinizle, mektuplarınızla, mektuplaşma adresleriniz, dostlarınıza iletmek istediğiniz mesajlarınızla bu sayfa sizin...

Bu sayfada buluşmak dileğiyle.

GENÇLİK DÜNYASI

BULMACA

Soldan sağa: 1- 188101963 yılları arasında yaşamış **"Savaş ve Barış" "Çelik Adım"** gibi eserlerin sahibi olan ünlü Sovyet müzisyeni... 2- M: Gorki'nin **Soromova** fabrikalarında meydana gelen olaylardan esinlenerek yazdığı kitabın adı... Denizlerde başlıca yük taşıtı olarak kullanılan büyük tekne... Selenyum elementinin simgisi. 3- Sahip... Satrançta bir taş... Kokusuz bir gaz... Çad'ın plaka işareti. 4- Böbrek yangısı... Entrika... 5- Amkeryum elementinin simgesi... Bir renk... Söylenti. 6- **Davranışlarımızın Kökeni, İşçi göçü ve davranış bozuklukları, Nükleer savaş ve gezegenin biyolojik-iklimsel yıkımı** gibi kitaplarıyla tanınmış hala yurtdışında yaşaşan yazarımız... Aşamasız asker. 7- İsrail'in plaka işareti... Nikelin simgesi... Bir ajansımızın kısa yazılışı... Korumaya alınan eser ve bölgelerin genel adı. 8- Ayrı bilim dalları arasında bağlantıyı sağlayan, araştırmalara yön verilmesini ve araştırma kurallarını inceleyen bilim dalı... İlkel bir silah. 9- Büyük göçebe çadırı... Utanma... Dinsel inançları olmayan... Kitap getirmemiş peygamber. 10- 1885-1957 yılları arasında yaşayan ve **Yeniden Çarmıha Gerilen İsa, El Greco'ya Mektuplar** adlı kitaplarıyla tanınan Yunanlı şair ve yazar.

Yukarıdan Aşağıya: 1- 1760-1825 yılları arasında yaşamış Fransız **"Ütopik Sosyalist"** 2- Boynun arka tarafı... İskambil oyununda kâğıt atma sırası... Bizmut elementinin simgesi. 3- Eski Mısırda bir güneş tanrısı... Taşıtların ön tarafındaki aydınlatıcı lambalar... Kurnaz, açıkgöz. 4- Uyum... 5- Her yiyeceği canı çeken... Dikişsiz elbise. 6- Şaşma belirten bir ünlem... Lezzet... Güç, kudret. 7- İlk, önce, ön... **Shakespeare'in bahtsız bir kralı.** 8- Çeşitli nedenlerle başarı gösteremeyen... Afyon'un bir ilçesi 9- Düz ve geniş arazi... Bir nota... İspanya'da Bask bölgesinin bağımsızlığı için savaşan örgütün adı. 10- Kenevir... İnsan vücudunun d8ış yüzü. 11- O gösterme sıfatının eski dildeki söylenişi... Konut... Bir nota 12- Ordu'nun bir ilçesi... İnandırma... 13- F.Almanya'yı oluşturan devletlerin özel parlemantolarına verilen ad... İlave. 14- Notada duraklama işareti... Limonluk... SSCB'de bir ırmak. 15- Oğul-çocuk... Yankı.

DERİ-İŞ GREVİ: Kararlılığın Zaferi

kararı almak, onu uygulamak ve başarıya ulaştırmak büyük cesaret ve maharet isteyecekti. Hemen herkes "Bu yasalarla grev yapılmaz" diyordu.

12 Eylül sonrasının yasalarıyla yapılan bu en uzun soluklu grevde, bu denli uzun süre dayanabilmenin başarısını, Deri-İş Sendikası Genel Başkan vekili Muhzur Pekgüleç şöyle dile getiriyordu. "Hiç kimse bu yasalarla başarıya ulaşıldı diyemez. Bugün başarı verse bu tamamen, kararlı, inançlı işçilerin dayanışmalarının bir sonucudur."

Deri-İş Sendikası Başkanı Yener Kaya grevin anlaşmayla sonuçlanmasından memnunluk duyduğunu belirterek, "Deri işçilerinin kararlı, inançlı hak mücadeleleri başarı ile sonuçlandı. Diğer iş yerlerinde hak kavgası veren işçilere,kardeş sendikalar örnek alacaktır." diyordu.

Deri-İş Sendikası ile Deri işverenleri sendikası arasında varılan anlaşmaya göre, grevci işçilerin ücretlerine 1. yıl 2000 ve 2. yıl 2050 liralık artış sağlandı. İlk kez bir toplu sözleşmede, iş güvencesinde çok önemli olan disiplin kurulunda dönüşümlü olarak işveren ve sendika temsilcilerinin başkanlık yapması yöntemi sağlandı. Sözleşmeye ayrıca, 4 ikramiyeye ek olarak yılda 100 bin lira yıpranma ücreti (2. yıl 120 bin lira) ayda 18 bin liralık erzak yardımı, devlet memuru ölcüsünde aile yardımı, 23-25 bin lira eğitim yardımı, 35'er bin lira bayram ve izin yardımı, gece çalışmalarına % 10 zam, arife günleri için ücretli izin gibi çeşitli haklar girdi.

Deri-İş bu yasalara rağmen grev yapıp, hakların alınabileceğini göstermesi bakımından da büyük önem taşımaktadır. Şu anda grevde olan Migros işçileri, Nakliye işçileri, Basın işçileri, petrol işçilerinin grevlerinin başarıyla sonuçlanması, kendi aralarında ve iş kolları düzeyinde dayanışmanın yükseltilmesi, mücadele bilincinin geliştirilmesine yardımcı olduğu gibi hakların verilmez, alınır olduğunu bir kez daha ispatlıyor.

Sahibi: Cüneyt Can Oğuzer
Yazı İşleri Müdürü: Erdal Belenlioğlu
Adres: Ali Faik Han Kat: 3 Sultanahmet/İSTANBUL
Basıldığı yer: Çelik Cilt Matbaası
Dizgi: Yayın-Dizgi Merkezi

ORTAK TALEP:
Eğitim hakkı ve güvenli gelecek

Kasım 1986'da Fransa'yı saran öğrenci eylemlerinin İspanya, Belçika, derken tüm Batı Avrupa ülkelerinde kendini hissettirmesiyle, geçtiğimiz öğretim yılı, gençliğe adımını 80'lerde atmış kuşağın yoğun bir akademik-demokratik ve politik mücadele deneyine sahne oldu denebilir.

Bu hareketlenmeye ana yönleriyle kısaca değinecek olursak:

• Eğitim sistemlerinin farklılığına rağmen, beliren ortak hareket noktası **-eğitim hakkının korunup, geliştirilmesi ve güvenli gelecek talebi-**, öğrencileri harekete geçmeye zorlayan sosyo-ekonomik ve siyasi zemine ışık tutuyor, kapitalizmin gençlikle ilgili açmazına işaret ediyordu.

İspanya öğrencileri: eğitimde ayrıcalığa hayır!..

Bilindiği gibi, eğitim alanındaki eşitsizliği daha da derinleştirecek paralı eğitimi öngören yasa tasarısı Fransa'da orta ve yüksek öğretimdeki öğrencilerin yoğun tepki göstermesine neden oldu. Fransa'da (UNESCO'ya göre) işçi-emekçi ailelerinin çocuklarının üniversitede eğitim görme şansının varlıklı aile çocukların kıyasla 20 kez daha az olduğu düşünülürse ve çalışma yaşına erişen genç işgücünün % 25'inin iş bulamadığı, her 100 öğrenciden ancak 30'unun mesleğine uygun bir işte çalışabildiği ve öğrencilerin ancak % 17'sinin devlet bursu alabildiği gözönünde tutulursa, öğrenci eylemlerinin ansızın patlak veren ve saman alevi gibi sönen tek tük duygusal çıkışları değil, eğitim hakkına sahip çıkılması yolunda örgütlü bir mücadeleyi yansıttığı görülüyor. Aynı şekilde, İspanya'da hükümetin üniversiteye giriş koşullarında ayrım gözeten yeni uygulamalara ve eğitim bütçesinde kısıtlamalara yönelmesi üzerine öğrencilerin iki ayı aşkın bir süreyli gerçekleştirdikleri boykot eylemi ve gösteriler de böyle bir mücadelenin ürünü. Batı Avrupa'nın en yüksek işsizlik oranına sahip ülkesi olan İspanya'da çalışabilir nüfus içinde işsizlik oranı % 21,5'e ulaşmışken, 16-24 yaş grubundaki gençlerin % 45'i herhangi bir şekilde çalışma ya da eğitim olanağından yoksun bulunuyor.

Genel olarak bir döküm yapmak gerekirse, AET ülkelerinde 15-25 Yaş grubunda yaşayan 45 milyon gençten 15 milyonu öğrenci, 18 milyonu çalışıyor, 12 milyonunun ise belirli bir meşguliyeti yok. Yalnızca Fransa, Britanya, İtalya ve F. Almanya'da 25 yaşın altındaki çalışabilir durumda olup iş bulamayanların sayısı beş milyonu aşıyor. Eğitim eşitsizliğine gelince, UNESCO verilerine göre, işçi-emekçi ailelerinin çocuklarının yüksek öğrenim görme şansı varlık aile çocuklarınkine kıyasla ABD'de ebeş kez, Britanya'da sekiz kez, İtalya ve Fransa'da yirmi kez, Japonya'da otuz kez daha az bulunuyor.

Yine geçen yıl, Batı Avrupa ülkelerinin yanısıra, ABD'de de öğrenciler Reagan yönetiminin işbaşına gelmesinden bu yana neredeyse yarı yarıya indirilen öğrenci yardımlarını ve iyice artan üniversite ödemelerini protesto etmek üzere kitlesel eylemler gerçekleştirdi. (Şu sırada 340 Amerikan üniversitesinde öğretimin yıllık bedeli 10 bin doları aşmaktadır. Bu rakam Yale, Princeton, Columbia gibi ''seçkin'' üniversitelerde 18 bin doları aşmaktadır).

Kısaca, öğrencilerin eğitim hakkına yönelik saldırıları etkisiz kılma ve gelecek güvencesi talebiyle yoğunlaştırdığı eylemler, kapitalist ülkelerde gençliğin duyduğu gelecek kaygısının somut bir ifadesini oluşturuyor.

• Öğrenci hareketleriyle ilgili öne çıkan ikinci temel nokta, gençlerin yalnızca kendi özgül taleplerini dile getirmekle kalmamaları, demokratik hak ve özgürlüklere yönelen gerici saldırılara, militarizme, polis baskısı ve keyfi tutumlara karşı kararlı tavır almalarıydı. Yine Fransa'dan örnek verecek olursak, 1986 Mart'ında yapılan seçimlerin ardından kurulan Chirac hükümetinin ülkenin sosyal ve ekonomik hayatında gündeme getirdiği bir dizi gerici değişiklik, eğitim alanı dahil çeşitli alanlarda ortak bir karşı koyuşu gündeme getirdi. Nitekim üniversite reformu tasarısının gündeme gelmesinden önce işçi haklarına yönelen saldırıları boşa çıkarmak üzere sendikaların grev ve gösterileri birbirini izledi. Bunu takiben öğrencilerin eylemleri gerçekte Chirac hükümetine karşı toplumsal muhalefetin önemli bir yansıması olarak belirdi. Bu arada özel polis kuvvetlerin saldırısı sırasında Cezayirli öğrenci Malik Oussekine'nin öldürülmesiyle durum daha gerginleşir ve siyasi bir nitelik kazanırken, yasa değişikliğinin ''mimarı'' eğitim bakanı danışması Devawues istifa etmek zorunda kaldı. sendikalar ve öğrenci örgütlerinin genel grev çağrısı yapmalarından bir gün sonra da başbakan Chirac yasa tasarısının geri çekildiğini açıkladı.

Fransa'da öğrenciler gerici dayatmaları püskürttü

Öğrencilerin bu eylemleri ve özellikle eğitim hakkına sahip çıkmanın demokrasi ve özgürlük mücadelesine her zamankinden de yakıcı bağlarla bağlandığı Şili, G.Kore, İsrail işgali altındaki Filistin toprakları ve G. Afrika gibi ülkelerde, toplumsal muhalefetin etkin bir parçası olarak verdiği mücadele herkesçe biliniyor. Burada ABD Üniversitesinde yer alan ve basına pek yansımayan, mütevazi ama kararlı iki direniş örneğini aktarmakla yetinelim: Massachusetts Üniversitesi'nde CIA'nin üniversite kampüsünde kendine adam devşirme çabasına karşı öğrenciler protesto gösterisinde bulundular, şimdilik 30 kadarı mahkemeye verildi. Oregon Üniversitesi öğrencileri ise üniversite fonlarının G. Afrika'da yatırımlarda kullanılmasının durdurulması için mahkemeye başvurmuş bulunuyorlar.

• Öğrencilerin eylemlerinde öne çıkan bir üçüncü nokta ise, talep ve eylemlerini işçi ve emekçilerin mücadelesinden tecrit etmeden, tam tersine onunla bütünleştirerek gerçekleştirmeleri oldu. Örneğin, öğrencilerin kazanımlarında bu ülkelerin sendika merkezlerinin güçlü desteği vazgeçilmez bir rol oynadı. Hemen akla gelen örnekler olarak, Fransa'da CGT'nin, İspanya'da İşçi Komisyonları Merkezi'nin öğrencilerin taleplerine sahip çıkması ve desteklemesi gösterilebilir. Sendikaların ve işçi sınıfının siyasi örgütlerinin askeri harcamaların azaltılması, eğitim ve istihdam için daha fazla harcama yapılması talebiyle öğrencileri desteklemesi ile her iki ülkede de milyonlarca kişinin katıldığı gösteri ve protesto eylemleri gerçekleştirildi.

Öğrencilerin eğitim hakkının korunup geliştirilmesi, eğitimin demokratikleştirilmesi ve istihdam başta olmak üzere gelecek güvencesi için mücadelesi kuşkusuz içinde bulunduğumuz öğretim yılında da sürecek.

Carmen ve Benjamin

11 Eylül 1973 günü Pinochet'in elebaşılığında yapılan kanlı darbe sırasında Allende'nin katledildiği La Moneda başkanlık sarayından alevler yükseldiği sırada Carmen Gloria Quintana beş yaşındaydı. Allende'nin başkanlığındaki Halk Birliği iktidarı ile ilişkisi Şili'nin tüm çocuklarına sağlanan bedava süt ve sağlıklı büyüme perspektifiydi. Ama darbeyle birlikte süt kesildi, büyüklerle birlikte çocukların da geleceği karardı ve La Moneda'dan yükselen alevler onüç yıl sonra, 18 yaşındaki Carmen Gloria'nın vücudunu sardı.

2-3 Temmuz 1986 günlerinde, Şili'de toplumsal muhalefetin darbeden o güne dek gerçekleştirdiği en etkili eylem olan iki günlük genel grev sırasında pekçokları gibi Carmen de Pinochet'in askerlerinin saldırısına uğradı. O sırada yakında bulunan ve Carmen'le önceden hiçbir tanışıklığı olmayan 19 yaşındaki Rodrigo da ona yardımcı olmaya çalışınca, iki genç aynı kaderi paylaştılar. İşledikleri insanlık dışı suçların hesabını verme korkusuyla yüzleri tanınmamak üzere yağlı karaya bulanmış askerler iki gencin üzerine yanıcı madde döküp, onları diri diri yaktılar. Rodrigo öldü, vücudunun % 62'si yanan ve doktorların öldü gözüyle baktıkları Carmen ise yaşadı.

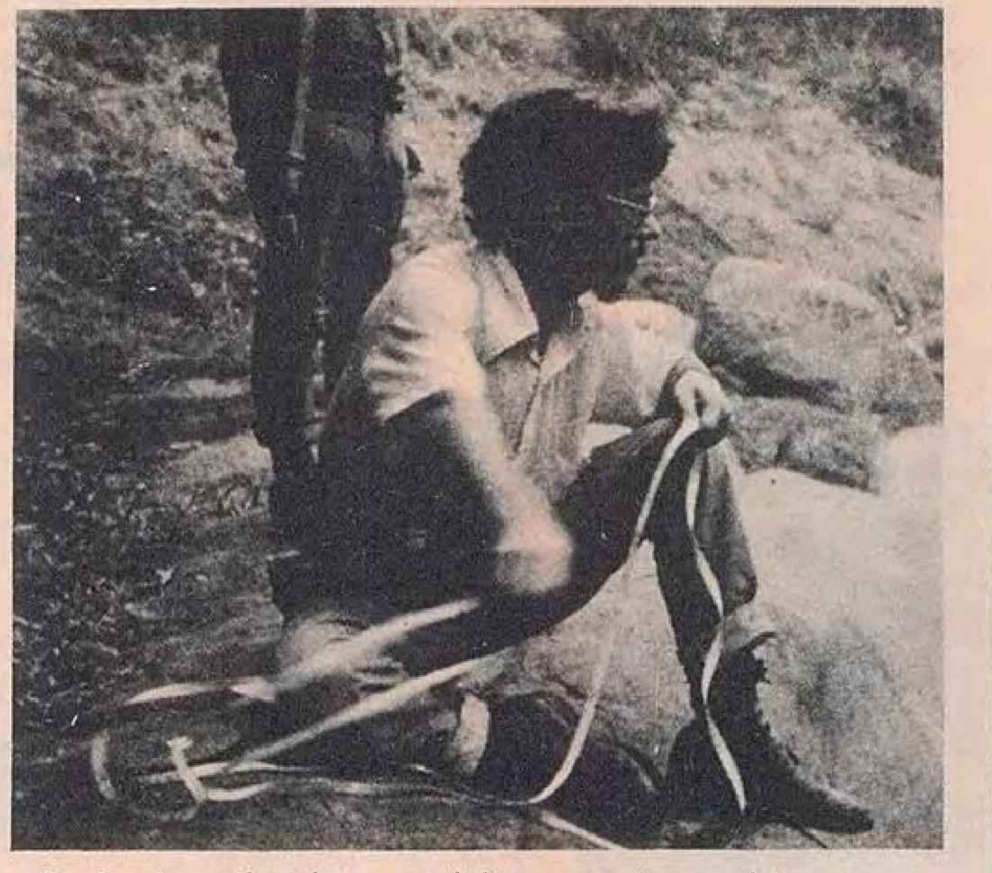
Carmen Kanada'da aylarca yaşama savaşı verdikten sonra, yeniden Şili'ye döndü. Ülkesine tekrar ayak bastığında, ''şimdi Pinochet'e her zamankinden daha da fazla karşıyım. Her yere gidip, herkese sana ve Rodrigo'ya yapılanı anlatacağım. Yüzyüze olduğumuz barbarlığı, cuntanın Şili halkına nasıl davrandığını herkese göstereceğim'' diyordu, öyle de yapıyor.

Pinochet cuntası işlenen suçu Carmen'i ''anarşistlik''le suçlayarak örtmeye çalıştı. Ama bu daha da gülünç duruma düşürüyordu faşist generalleri. Şimdi 19 yaşında olan ve yaşamının 14 yılını ''anarşinin kökünü kazımaya'' yeminli Pinochet cuntası altında geçirmiş Carmen, bu koşullarda ''anarşist'' olmuştu! Bu, Pinochet yönetimi altında doğup büyüyenlerin, bizzat yaşadıkları deneyden kalkarak faşizme düşman oluşu gerçeği karşısındaki aczin ifadesiydi aslında.

Carmen Gloria'nın yüzü ve bedeni bir genç kızınkini andırmıyor artık. Şimdi o, Şili'de faşist cuntanın işlediği suçların canlı bir kanıtı olarak gözler önünde ve mücadelesiyle güzel.

Carmen; kararlılığın destanı

Benjamin, milyonların mutluluğuna adanmış bir yaşam

1983'te Washington Üniversitesi'nden mezun olduktan hemen sonra Nikaragua'ya gönüllü yardıma geldiğinde, ABD yurttaşı Benjamin Linder Beyaz Saray'dakilerin kendisiyle aynı görüşte olmadığını biliyordu. Bir süre sonra Nikaragua'nın kuzeyinde Jinotega'nın elektriğe kavuşması için çalışmaya başladığında, geçen beş yıl içerisinde Avrupa'dan yardıma gelen gönüllü gençlerden sekizinin ABD'nin beslediği contra'ların saldırısında öldürüldüğünü de biliyordu. Ve nihayet gönüllü akınını kesmek üzere, contra'ların gözdağı vermek amacıyla öldürmeyi planladıkları kişiler arasında kendisinin de yer aldığını duymuştu. Ama doğru olduğuna inandığı şeyden, Nikaragua halkına yardımcı olmaktan vazgeçmedi.

Her sabah kendisini, Nikaragua'ya karşı ilan edilmemiş bir savaş sürdüren ABD'nin sağladığı kurşunlardan korumak üzere görevlendirilen Sandinist askerler eşliğinde ve Nikaraguall işçilerle işbaşı yapıyor, uzun saatler çalışıyordu. Bu çalışma Mayıs 1987 başına, Linder ve beraberindekiler contra'lar tarafından tuzağa düşürülüp öldürülene dek sürdü.

Matagalpa'da Nikaragua devlet başkanı Ortega ve hükümet yöneticilerinin taşıdığı tabuta çoğu çalıştığı yörenin köylüsü binden fazla insan eşlik etti. Benjamin'in öldürülmesi halinde Nikaragua'da gömülmeyi istediğini söyleyen babası, ''onu ait olduğunu hissettiği topraklara gömdük'' diyordu.

Linder'in ölüm haberinin duyulmasından hemen sonra ABD'deki çeşitli gönüllü merkezlerinin telefonları Nikaragua'ya gitmek isteyen yeni gönüllülerce adeta kuşatıldı. Benjamin'i öldürerek gözdağı vermek isteyenler, yeni Benjamin'lerin öfkesini biledi, o kadar.

10-17 Kasım Uluslararası Gençlik Haftası

Gençliğin kalbi mutlu bir gelecek için çarpıyor

10 Kasım Dünya Gençlik Federasyonunun kuruluş yıldönümü olarak, 10-17 Kasım'da Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu ve ona bağlı örgütler tarafından evrensel olarak Dünya Gençlik ve Öğrenci haftası olarak kutlanıyor.

DDGF'nun içinde yer alan Uluslararası Öğrenci Birliği 1939 yılında Çekoslavakya'nın başkenti Prag'ta Hitler faşizmine karşı direnen Üniversite öğrencilerinin asker postalları ve tank paletleri altında ezilmesine rağmen gösterdikleri direniş, faşizme karşı mücadele eden tüm dünya geçliğinin azmi ve kararlılığını ifade ediyordu.

U.Ö.B bu olaydan yola çıkarak 17 Kasım'ı, Dünya Öğrenci günü ilan etti. Bunun üzerine DDGF bu günü de içine alarak 10-17 Kasım tarihleri arasını Dünya Gençlik ve Öğrenci haftası olarak ilan etti ve tüm örgütlere duyurdu.

DDGF ve UÖB'nin barış ve demokrasi için, gençliğin somut taleplerinin yükseltilmesi için, dört bir kıtada açtığı bayrak her ülkenin gençliğinin verdiği mücadeleyle birleşiyor. 10-17 Kasım tarihleri arasında düzenlenen evrensel gösteriler, paneller, yürüyüşler, toplantılarla kutlanan Uluslararası Gençlik haftası, uluslararası gençlik dayanışmasının somut bir örneği olarak karşımızda duruyor.

YOUTH UNITE! FORWARD FOR LASTING PEACE
WORLD FEDERATION DEMOCRATIC YOUTH

IUS